लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण

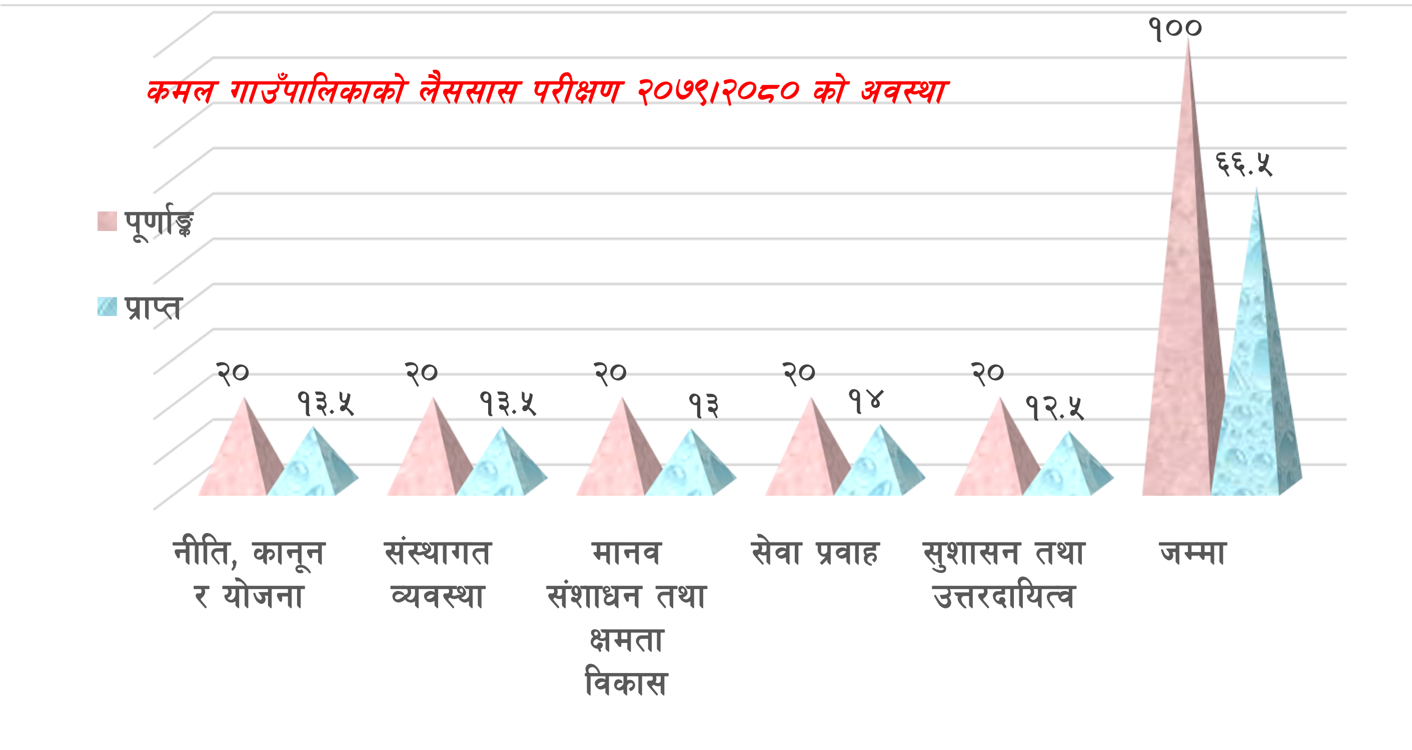

प्रतिवेदन -२०७९/२०८०

पेश गर्ने

स्माइल नेपाल

भद्रपुर, झापा

पेशिएको निकाय:

कमल गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
तोपगाछी, झापा

कमल गाउँपालिकाको नक्सा

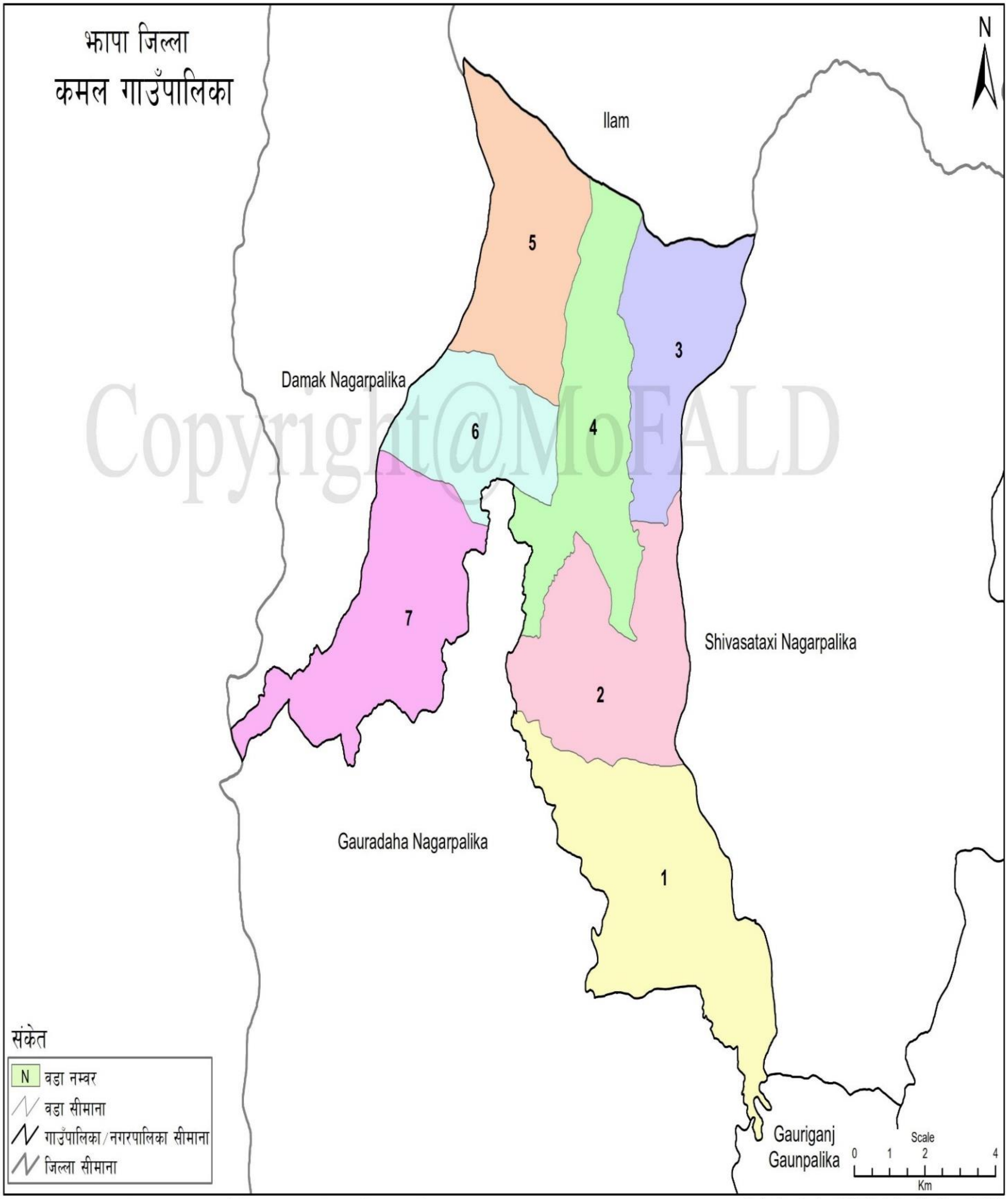

Copyright@MoFALD

स्रोत: स्थलरुप नक्सा (स्केल १:२५००० /१:५००००), नापी विभाग र जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग
तयार पार्ने: गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोग

Projection System: MUTM, Spheroid - Everest 1830
LLRC, 2016

विषय सूचि

	परिचय :भाग एक	
१.१	पृष्ठभूमि	४
१.२	स्थानीय तहको संक्षिप्त परिचय	४-५
१.३	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको महत्व	५-६
१.४	उद्धेश्य	६
१.५	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणले समेटेका क्षेत्र	६-७
१.६	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण विधि प्रक्रिया	७-८
	तथ्याङ्क प्रस्तुतिकरण : भाग दुई	
२.१	नीति कानून र योजनाको स्थिति	९
२.२	संस्थाको व्यवस्थापन स्थिति	९
२.३	मानव संसाधान तथा क्षमता विकासको स्थिति	९
२.४	सेवा प्रवाहको स्थिति	१०
२.५	सुशासन तथा उत्तरदायित्वको स्थिति	१०
२.६	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको स्थिति	१०-१२
	विश्लेषण :भाग तीन	
३.१	लैससासको विश्लेषणका औजार	१३-१४
३.२	तथ्याङ्कको तुलनात्मक अध्ययन र विश्लेषण	१४-१६
३.३	उपलब्धि	१६-१७
३.४	लैससासको SOWT विश्लेषण	१७-१९
३.५	सूचक सुधारको कार्य योजना	२०-२७
३.५	निश्कर्ष	२८
३.६	सुझाव	२८-२९
३.७	तस्विर	२९-३०
३.८	अध्ययन गरिएका कागजात	३०-३१
	अनुसूचिहरु :	
	लैससासको सूचकको अवस्था मापन विवरण : १	३२-५४
	लैससासमैत्री कमलको नीति कार्यक्रम विवरण :२	५५
	लैससासमैत्री क्रियाकलाप तथा आयोजना विवरण :३	५५-५६
	लैससास परीक्षण कार्याशालाका सहभागीहरुको विवरण : ४	५६-६०
	सहभागिको यातायात भर्पाइ विवरण	६१-६४

परिचय भाग: एक

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले दिशा निर्देश अनुरुप समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्न राज्यका सबै तह र क्षेत्रगत विषयहरूमा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को विषयलाई आन्तरिकीकरण, मूलप्रवाहीकरण र संस्थागत गर्न आवश्यक भएको छ । नेपालको संविधान २०७२ को धारा १८ मा उल्लिखित समानताको हकमा सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा समान हुने तथा कसैलाई पनि कानूनको समान संरक्षणबाट बन्चित नगरिने व्यवस्था छ । सामान्य कानूनको प्रयोगमा उत्पत्ति, धर्म, वर्ण, जात, जाति, लिङ्ग, शारीरिक अवस्था, अपाङ्गता, स्वास्थ्य स्थिति, बैवाहिकत स्थिति, गर्भावस्था, आर्थिक अवस्था, भाषा वा क्षेत्र, वैचारिक आस्था वा यस्तै अन्य कुनै आधारमा भेदभाव नगर्ने व्यवस्था उल्लेख छ । नेपालको संविधानको धारा ३८ ले महिलालाई समान वंशीय अधिकार, सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्वन्धी अधिकार, राज्यका सवैतहमा सहभागी हुने अधिकार, सम्पत्ति तथा पारिवारिक मामिला सम्बन्धी अधिकार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको व्यवस्था गरेको छ । संविधानले महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसाजन्य कार्यहरुलाई कानून बमोजिम दण्डनीय हुने व्यवस्था गरेको छ ।

संविधानमा राज्यले सामाजिक वा सांस्कृतिक दृष्टिले पिछडिएका महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, थारू, मुस्लिम समुदाय, पिछडावर्ग, सीमान्तकृत, अल्पसङ्ख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पीडित वा पिछडिएको क्षेत्रका नागरिक तथा आर्थिकरूपले विपन्न खस आर्य लगायत नागरिकको संरक्षण, सशक्तीकरण वा विकासका लागि कानून बमोजिम विशेष व्यवस्था गर्नसकिने विषय उल्लेख गरी समावेशी अवधारणालाई आत्मसात् गरिएको छासामाजिक न्यायको हकले राज्यका हरेक तहमा समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सिद्धान्तका आधारमा जनताको सहभागिताको अधिकार स्थापना गरेको छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण लैससास सम्बन्धमा स्थानीय तहको काम, कर्तव्य र अधिकारमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्वन्धी व्यवस्था उल्लेख गरेको, वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत वडामा आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछाडि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धी काम गर्ने व्यवस्था गरेको छ । विभिन्न समुदायबीच सामाजिक सद्भाव र सौहार्दता कायम गर्ने, बालविवाह, बहुविवाह, लैंगिक हिंसा, छुवाछुत, दहेज तथा दाइजो, हलिया प्रथा, छाउपडी, कमलरी प्रथा, बालश्रम, मानव बेचववखन जस्ता सामाजिक कुरीति र अन्धविश्वासको अन्त्य गर्ने, गराउने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय तहको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा महिला तथा पिछडिएको एवं लक्षित वर्गको सहभागिताको व्यवस्थास योजना छनौटमा महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने कार्यकममा जोड दिदै लैससास प्रवर्धन गर्ने लगायतको व्यवस्था उल्लेख गरेको छ। लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सवालहरूलाई सम्बोधन गर्न लामो समय देखि नै प्राथमिकताका साथ आवधिक योजना, वार्षिक योजना, नीति तथा कानूनको तर्जुमा तथा परिमार्जन र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दै आइरहेको छ ।

नेपालको शासकीय संरचना संघीय, प्रदेश र स्थानीय गरी तिनै तहको आम निर्वाचन भई कार्यान्वयनमा आए पश्चात् संघीय संरचनामा रुपान्तरण भई सबै तहमा आ-आफ्नो सरकार स्थापित भई संचालनमा रहेको अवस्था छ । संविधानले तिनै तहका सरकारलाई व्यवस्थापिका,कार्यपालिका र न्यायिक अधिकार प्रदान गरेको छ । संघीयताको अभ्यास मुलुकको लागि नयाँ भएको र संघीयता कार्यान्वयनका लागि स्थानीय, प्रदेश एवं संघीय सरकारको स्थापना र तिनै तहका सरकारको संस्थागत विकास हुदै जान अझै अत्यावश्यक देखिन्छ । सबै तहका सरकार, खासगरि प्रदेश र स्थानीय तहका सरकारका जनप्रतिनिधि एवं कर्मचारीहरु सरकारलाई सुम्पिएको काम, कर्तब्य र अधिकार तथा आ-आफ्नो भूमिका र जिम्मेवारीमा पूर्ण रुपमा जानकार भई अघि बढ्नुपर्ने देखिन्छ ।

१.२ कमल गाउँपालिकाको संछिप्त परिचय

कमल गाउँपालिका कोशी प्रदेश अन्तर्गत झापा जिल्लामा पर्दछ । सङ्घीय संरचना पछि साविक तोपगाछी र लखनपुर गाउँ विकास समितिलाई मिलाएर २०७३ सालमा कमल गाउँपालिकाको निर्माण गरिएको हो । सातवटा वडामा विभाजन गरिएको

कमल गाउँपालिका १०४.५९ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफल रहेको छ। गाउँपालिकाको पूर्वमा शिवसताक्षी नगरपालिका, पश्चिममा दमक नगरपालिका र गौरादह नगरपालिका, उत्तरमा इलाम जिल्लाको कमल गाउँपालिका र दक्षिणमा गौरादह नगरपालिकासँग सिमाना जोडिएको छ। कमल गाउँपालिकालाई पूर्व पश्चिम राजमार्ग छोएको छ। गाउँपालिकाका सबै वडामा पक्की तथा कच्ची सडकको पहुँच रहेको छ। साविक तोपगाछी गाउँ विकास समितिलाई चारवटा वडामा र लखनपुर गाउँविकास समितिलाई तीनवटा वडामा समायोजन गरिएको छ । गाउँपालिकामा समथर भूभाग रहेको छ । कमल गाउँपालिको भौगोलिक विवरण तथा क्षेत्रफललाई विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएकोछः

कमल गाउँपालिकाको जनसङ्ख्या

वडा	जातिगत घरधुरी				जनसञ्ख्या			बालबालिका		जम्मा	बलबालिका को हिस्सा	क्षेत्रफल
	जनजाति	पछाडि पारिएको	अन्य	जम्मा	महिला	पुरूष	जम्मा	बालिका	बालक			
१	२१३	३५८	७९८	१३६९	३४४९	३४३३	६८८२	१०३७	१००६	२०४३	२९.६८	२१.९
२	५१२	२७९	७९२	१५८३	३७८९	३८७३	७६६२	१११५	११३७	२२५२	२९.३९	१५.६
३	६००	१०८	७९०	१४९८	३५५२	३५११	७०६३	९९२	१०६४	२०५६	२९.१	११.७
४	१००६	१५३	५९४	१७५३	४१०७	४१९७	८३०४	११०१	१२३७	२३३८	२८.१५	१५.४
५	११४२	२७६	१०४१	२४५९	५६९१	५७७७	११४६८	१६४३	१६५७	३३००	२८.७७	१३.७
६	६२५	२३७	१००७	१८६९	४१५०	४३४३	८४९३	११८०	१३२६	२५०६	२९.५	९.६९
७	८१६	२६१	७६०	१८३७	४२००	४२०७	८४०७	११९५	११९३	२३८८	२८.४१	१६.६
जम्मा	४९१४	१६७२	५७८२	१२३६८	२८९३८	२९३४१	५८२७९	८२६३	८६२०	१६८८३	२९.०	१०४.५९

स्रोतः बालबालिकाको वस्तुगत विवरण २०७८

कमलको अधिकाङ्श भूभाग कृषी क्षेत्रले ओगटेको छ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्र पर्यटकीय क्षेत्रकोरूपमा विकास गर्न प्रश्सस्त संभावनाहरू रहेका छन्। कमल गाउँपालिकाको कूलजनसंख्या घरधुरी सर्भेक्षण २०७८ अनुसार महिला २८,९३८ र पुरुष २९,३४१ गरी जम्मा ५८,२७९ जनसङ्ख्या रहेको छ। गाउँपालिकाभित्र ८,२६३ बालिका र ८,६२० बालक गरी जम्मा १६,८८३ जना बालबालिका रहेका छन्। गाउँपालिकाको तथ्याङ्कको आधारमा कमल गाउँपालिकाको जनसङ्ख्यामा २९ प्रतिशत बालबालिकाको हिस्सा रहेको छ। कमल गाउँपालिकाको अधिकाङ्स क्षेत्रमा उष्ण हावापानी रहेको छ। वर्षायाममा मनसुनी हावापानीबाट प्रभावित हुन्छ। ग्रिष्मकालमा गाउँपालिकाको तापक्रम ४० डिग्री सेल्सियससम्म मापन गरिएको छ। शीतकालमा १० डिग्री सेल्सियससम्म रहेको अवस्था छ। भौगोलिक सिमानाभित्र उष्ण, अर्धोष्ण र समशितोष्ण गरी तीन प्रकारको हावापानी पाइन्छ।

नामाकरणका हिसाबले कमलको उत्तर क्षेत्रमा रहेको कमल खोला रहेकाले सोही खोलालाई आधार मानेर कमल रहन गएको हो भन्ने कथन रही आएको छ । कमल गाउँपालिकाभित्र रहेका व्यक्तिहरूको आर्थिक अवस्था सामान्य रहेको छ । अधिकाङ्श मानिसहरूले धान, मकै, कोदो, दलहन र नगदेवालीहरूमा अदुवा, तरकारीखेती, माछा पालन, पशुपालनमा गाई बाखा र बङ्गुर पालन व्यवसाय गरिरहेका छन्। गाउँपालिकाभित्र कृषी र पशुपालन व्यवसायले व्यवसायिकता पाउँदै गएको अवस्था छ। वडाभित्र स -साना उद्यम व्यवसाय पनि सञ्चालनमा आउन थालेका छन् । कमल गाउँपालिकाको आयोजनामा लैससास परीक्षण गर्ने सिलसिलामा यस पालिकामा लैससास परीक्षण गरि प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

१.३ लैगिंक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको परीक्षणको महत्व

नेपालको संविधानको प्रस्तावनामानै लैंगिक विभेद अन्त्य गरी समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने व्यवस्था गरेको छ । नेपाल संविधानको मौलिक हकमा महिलाले समान वंशीय अधिकार, सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्वन्धी अधिकार, राज्यका सवै सरकारमा सहभागिता हुने अधिकार,सम्पत्ति तथा पारिवारीक मामिला सम्बन्धी अधिकार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको व्यवस्था गरेको छ । महिला विरुद्ध हुने हिंसाजन्य कार्यहरुलाई कानून बमोजिम दण्डनीय हुने व्यवस्था गरेको छ। समानताको हकले नागरिकहरु, सामाजिक र सांस्कृकित रुपले पछाडि परेका समुदाय समेतको संरक्षण, सशक्तिकरण तथा विकासको लागि संविधानमा विशेष प्रावधानहरुको व्याख्या गरकोछ। सामाजिक न्यायको हकले राज्यका हरेक संरचनाहरुमा समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सिद्धान्तका आधारमा जनताको सहभागीताको अधिकार स्थापना गरेको छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको काम, कर्तव्य र अधिकारमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारमा तथ्याङ्क संकालन, अद्यावधिक तथा खण्डीकृत, विकास कार्य अन्तर्गत बालविवाह, बहुविवाह, लैंगिक हिंसा अन्त्य गर्ने आदिको व्यवस्था गरिएको छ। यसैलाई सस्थागत गर्न सहयोग गर्नु यस परिक्षणको महत्व रहेको छ ।

संबिधानद्वारा प्रदत्त हकहरुको कार्यान्वयन गर्न तथा समानुपातिक समावेशीका आधारमा राज्य संरचनाका सबै अङ्गहरूमा महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, मजदूर, किसान, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, पिछडिएका वर्ग लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक वर्ग सबैलाई सहभागी गराउने संवैधानिक व्यवस्था गरिएको परिप्रेक्ष्यमा सामाजिक विविधता बीचको असमानता, सामाजिक बञ्चितिकरणका कारण सामाजिक समूहको विकास सूचकहरूमा भएका कमजोर अवस्था र सामाजिक, आर्थिक तथा प्रशासनिक क्षेत्रमा रहेको पहुँचको असमानतालाई न्युन गर्न आवश्यक रहेको छ । स्थानीय सरकारद्वारा संचालन हुने नीति, योजना, बजेट, कार्यक्रम, सेवाप्रवाह र संरचनालाई लैससास संवेदनशिल, उत्तरदायी र लैगिकमैत्री बनाउनका लागि र संवैधानिक एवम् कानूनी प्रावधान तथा राज्यले अन्तर्राष्ट्रिय तहमा व्यक्त गरेको प्रतिबद्धता अनुसार कार्य गर्न एवम् स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा भएको व्यवस्था अनुसार स्थानीय तहमा लैंगिक तथा सामाजिक समाबेशी विकासलाई प्रवर्द्धनका लागि स्थानीय तहमा लैससास परीक्षण गरी वर्तमान अवस्थाको लेखाजोखा पछि सुधारमा ल्यायी समावेशी विकास प्रक्रिया अनुरुप कार्य गर्न गराउन महत्व रहेको छ ।

१.४ उद्देश्य

स्थानीय तहमा लैससास परिक्षणको मूख्य उद्देश्यः लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मूलप्रवाहीकरणका निम्ति गाउँपालिकाले लिएका नीति, कार्यक्रम, बजेट, आयोजना, काम गर्ने वातावरण, कार्य संस्कृतिको संस्थागत अवस्था परिक्षण गरी लैससासलाई संस्थागत रुपमा सबल र सक्षमा बनाउन सहयोग पुर्याउनु हो। यस क्रियाकलापको विशिष्ट उद्देश्यहरु निम्न लिखित छन :

- कमल गाउँपालिकाको वार्षिक नीति, कार्यक्रम र बजेट लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मुलप्रवाहीकरण भए नभएको तथा लैससास आन्तरिकरणका लागि गरिएका प्रयास र प्रतिवद्धताको मूल्याङ्कन गर्न ।
- लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको लक्ष्यलाई गाउँपालिकाको संरचना, नीति, रणनिति र कार्ययोजनाहरुमा विशेष प्राथमिकताकासाथ स्थान दिने र आवश्यक आर्थिक तथा मानविय श्रोतको सुनिश्चित गर्न ।
- गाउँपालिकाको सस्थागत संरचना र कार्यक्रममा महिला र सिमान्तिकृत समुहलाई समावेस गरि लैंगिक मूलप्रवाहीकरण, सशक्तीकरणर जातीय तथा भौगोलिक समावेशीकरण गर्दै लैजाने आधार तयार गर्न ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको आधारमा समस्या तथा चुनौतीहरूको पहिचान गरी सो समाधान/सम्बोधनका लागि पृष्ठपोषाणका साथै कार्ययोजना तर्जुमा गर्न सहजिकरण गर्ने र गाउँपालिकालाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीतिको कार्यान्वयनमा उत्तरदायी बनाउन पर्छ भन्ने महसुशीकरण गराउने ।

१.५ लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका सीमा

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणले लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन २०७८ ले निर्दिष्ट गरेका देहायका पाँचबटा मुख्य विषय क्षेत्रहरुः १. नीति, कानून योजना २. संस्थागत व्यवस्था ३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास ४. सेवा प्रवाह ५. सुशासन तथा उत्तरदायित्व र २२ उप विषयक्षेत्रहरुमा केन्द्रित रहने छ। लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मुख्य र उप विषयक्षेत्र अन्तर्गतका १०० वटा सूचकहरू समेटेको छ। उक्त २२ वटा उपविषय क्षेत्र हरु यसप्रकार रहेका छन् ।

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका मुख्य र उप विषयक्षेत्र तथा अङ्कभार

क्र.सं.	उपसुचकहरु	पूर्णाङ्क
१	*नीति, कानून र योजना*	*२०*
१.१	नीति र कानूनमा समावेशीता र सहभागीता	८
१.२	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वय	८
१.३	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४

२	*संस्थागत व्यवस्था*	*२०*
२.१	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४
२.२	समावेशी कार्यप्रणाली	४
२.३	समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४
२.४	वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीता	४
२.५	तथ्याङ्क संकलन र व्यवस्थापन	४
३	*मानव संशाधन तथा क्षमता विकास*	*२०*
३.१	मानव संशाधन तथा क्षमता विकास	८
३.२	अनौपचारिक मुल्य, मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४
३.३	कानूनी साक्षरता	४
३.४	विपद व्यवस्थापनमा समावेशीता	४
४	*सेवा प्रवाह*	*२०*
४.१	पूर्वाधार विकास	४
४.२	खानेपानी तथा सरसफाई	४
४.३	रोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४
४.४	प्रजनन् स्वास्थ्य	४
४.५	शिक्षा कार्यक्रम	४
५	*सुशासन तथा उत्तरदायित्व*	*२०*
५.१	सुशासन	४
५.२	उत्तरदायित्व र जवाफदेहीता	४
५.३	सुचना तथा संञ्चार	४
५.४	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन	४
५.५	समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४
जम्मा		१००

१.६ लैससास परीक्षणको बिधि र प्रक्रिया : लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण सबै स्थानीय तहहरुले प्रत्येक वर्ष नियमित रुपमा गर्नु पर्नु काम हो । आर्थिक वर्ष २०७९।२०८० को परिक्षण कमल गाउँपापलिकाको आयोजनामा बाह्य परामर्शदाता संस्था स्माइल नेपाल झापाको प्राविधिक सहयोगमा गरिएको छ । यसका निम्ति दुई चरणमा तपशीलका विधिहरु आवलम्वन लैससासको परीक्षण गरिएको छ ।

तयारी चरण

- जिम्मेवारी प्राप्तिः कमल गाउँपालिका र परामर्शदाता संस्थावीच परीक्षणको लागि लैससास दिग्दर्शन २०७८ अनुसार परीक्षण गर्ने परिचालन गरेको थियो ।
- लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिको वैठक सञ्चालन र लैससास परीक्षण कार्यदलन गठन गरी परीक्षण कार्ययोजनाको तयारी ।
- गाउँपालिकामा समन्वयः स्माइल नेपाल संस्थाद्धारा गाउँपालिकाको विगत वर्षहरुको वार्षिक नीति कार्यक्रम र लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि गरिएका कार्यहरुको अध्ययन ।
- गाउँपालिकासंग समन्वय गरी परीक्षणको बारेमा जानकारी र कार्यशालाको मिति तथा समयको बारेमा छलफल गरियो ।
- सन्दर्भ सामाग्री अध्ययन, विश्लेषणः स्थानीय तहसँग समन्वय तथा सन्दर्भ सामाग्री अध्ययन, विश्लेषणमा गरियो ।
- स्थानीय तहका बार्षिक नीति, कार्यक्रम र दस्तावेजमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अनुकुल गरीएका प्रावधानहरुको अध्ययन र कार्यान्वयनको अवस्था तथा चुनौतिका विषयमा पालिका अध्यक्ष,उपाध्यक्ष साथै सम्बन्धित शाखा प्रमुखसंग तथा सरोकारवालाको सहभागितामा लक्षित समूह छलफल गरियो ।

- अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, सम्बन्धित शाखाका प्रमुख तथा अन्य जानकार कर्मचारीसँग समूह केन्द्रित छलफल विधिबाट कमल गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सूचकगत अवस्था र अध्यावधिक कागजातहरुको बारेमा छलफल र अध्ययन गरियो ।

कार्यशाला सञ्चालन (कार्यान्वयन चरण)

- लैससास परीक्षणबारे अवधारणा र लैससास परीक्षण कार्यशाला सञ्चालनमा १४जनप्रतिनिधि, ३६जना शाखा प्रमुख कर्मचारी र संघसंस्था ५ जना अन्य सरोकारवाला क्षेत्र समेत ५५ जनाको उपस्थितिमा लैससास मूलप्रवाहीकरण र स्थानीय तहमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अवधारणा र आवश्यकता प्रकाशा पार्दै विषयक्षेत्र र सूचकको जानकारी सहित लैससास परीक्षणका गर्नुको औचित्य माथि प्रस्तुतिकरण र छलफल गरियो ।
- सूचकहरुमा दफावार छलफलः सहभागीहरुलाई विभिन्न समुहमा विभाजन गरेर लैससास परीक्षण दिग्दर्शन २०७८ ले निर्दिष्ट गरेका मुख्य ५ वटा मुख्य विषयक्षेत्र अन्तर्गत कार्यविधि, रणनिति, बार्षिक योजना, आवधिक योजना, बार्षिक प्रतिवेदन, चौमासिक बार्षिक समिक्षाको प्रतिवेदन, विकास वुलेटिन, प्रोफाईल, विभिन्न समयमा भएका निर्णयहरु, आदिको लैससास दृष्टिकोणले विष्लेशण गरी समूहगत रुपमा सूचकको मूल्याङ्कन गरी अंकन गरियो ।
- सूचकको समूहगत रुपमा छलफल मूल्याङ्कन गरिएको अंकभारलाई विषयक्षेत्रगत क्रमश सवै सूचकको अवस्था र अंकनको परीणामलाई सामुहिक छलफल गरी यथार्थ अंकन गरीयो ।
- तथ्याङ्कको प्रस्तुतीकरणः गणना गरिएको अंकलाई माकुरे जालो र स्तम्भ चार्टमार्फत नतिजा प्रस्तुतिकरण गरियो ।
- सबल पक्ष, कमजोर पक्ष, अवसर र चुनौतिका बारेमा सामुहिक छलफलः लैससासको मूल्याङ्कनको अवस्था चित्रणबाट कमल गाउँपालिकाका जनप्रतिनीधिहरु, कर्मचारी साथै सरोकारवालाका सहभागीतामा स्थानीय तहको नीति, कानुन तथा योजना, संस्थागत व्यवस्था, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, सेवा प्रवाह, सुशासन सान तथा उत्तरदायित्व जस्ता क्षेत्रका सबल पक्ष, कमजोर पक्ष, अवसर र चुनौतिका बारेमा सामुहिक छलफल गरियो र विश्लेषण गरियो ।
- कार्ययोजना निर्माण र कार्यशालाको समापनः गाउँपालिकाको बर्तमान अवस्था माकुरेजालोमा प्रस्तुति तथा स्तम्भ चित्रमा चित्रण गरेर सहभागीहरु माझ राखेपछि सो चित्रले देखिएका राम्रा पक्षहरुलाई निरन्तरता दिंदै कमजोर पक्षहरुलाई सुधार गर्न र लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मूलप्रवाहीकरणको लागि आवश्यक कार्ययोजना निर्माण गर्न सहजीकरण गरी तयार गरियो । आगामी वर्षमा गाउँपालिकालाई लैससास मैत्री तथा समतामूलक विकासका लागि लैंगिकमैत्री लगानी गर्ने प्रतिबद्धता गर्दै गाउँपालिका अध्यक्ष श्री हुकुम सिंह राई ज्यूबाट कार्यशालाको समापन गर्नु भयो ।
- कमल गाउँपालिकामा लैससास परीक्षण गर्दा मुख्य रुपमा, अबलोकन, द्वितीय तथ्यांकको बिश्लेषण, समूह केन्द्रित छलफल, समूह छलफल बिधिको प्रयोग गरियो ।
- आ.व. २०७९।२०८० संग सम्बन्धित तथ्याङ्कहरुको अध्ययन विश्लेषण पश्चात सञ्चालन गरिएको कार्यशालामा सूचकको मूल्याङ्कन गरी अवस्था एकिन गरेर कमल गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार गरी गाउँपालिकामा पेश गरियो ।
- लैससास परीक्षण प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा कार्यपालिकाबाट प्राप्त पृष्ठपोष्णलाई समेत समावेश गरी प्रतिवेदनलाई अन्तिम रुप दिइयो ।

लैससास परीक्षणका सहभागीहरुः तालिका नं १

लैंगिक सहभागिता			जतिगत सहभागिता				क्षेत्रगत सहभागिता		
महिला	पुरुष	जम्मा	पछाडि पारिएको जाति	जनजाति	मधेशी	क्षेत्री ब्रमाण	जनप्रतिनीधि	कर्मचारी	अन्य
२०	३५	५५	२	९	२	४२	१४	३६	५

तथ्याङ्क प्रस्तुतिकरण भाग: दुई

२.१ नीति,कानून र योजनाको स्थिति: कमल गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९।२०८०को लैससास परिक्षणको तथ्याङ्कीय विश्लेषण गर्दा मुख्य विषय क्षेत्रअन्तर्गत नीति कानून तथा योजनामा कूल पूणांक २०मा जम्मा १३.५ अंक आएको छ जसलाई प्रतिशतमा लैजाँदा ६७.५ प्रतिशत हुन आउछ । नीति कानूनमा समावेशीता तथा सहभागितामा४.५,योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा ६ बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा ३ अंक आएको छ ।

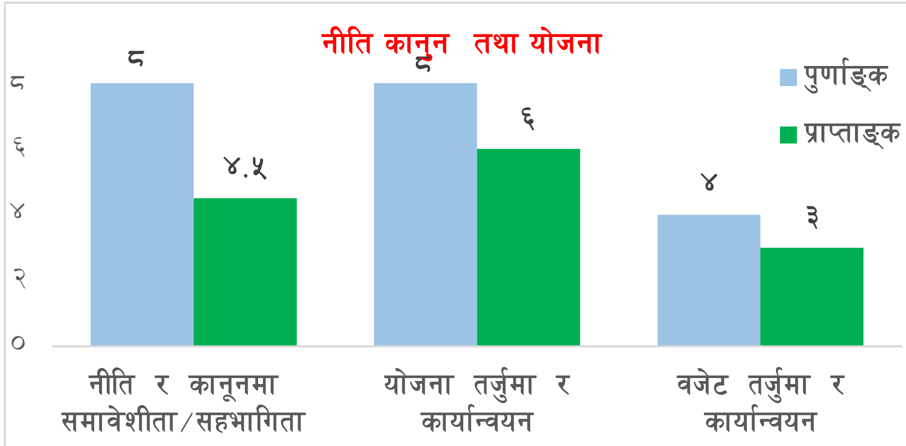

२.२ संस्थागत व्यवस्थाको स्थिति: संस्थागत व्यवस्था मूल विषयमा १३.५ अंक आएको छ जसलाई प्रतिशतमा लैजाँदा ६७.५ प्रतिशत अंक भार हुन आउँछ । कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्वमा २.५,कार्यप्रणाली समावेशीकरणमा २, समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्वमा २.५ वित्त व्यवस्थापन समावेशीतामा ४ र तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापनमा २.५ अंक आएको छ ।

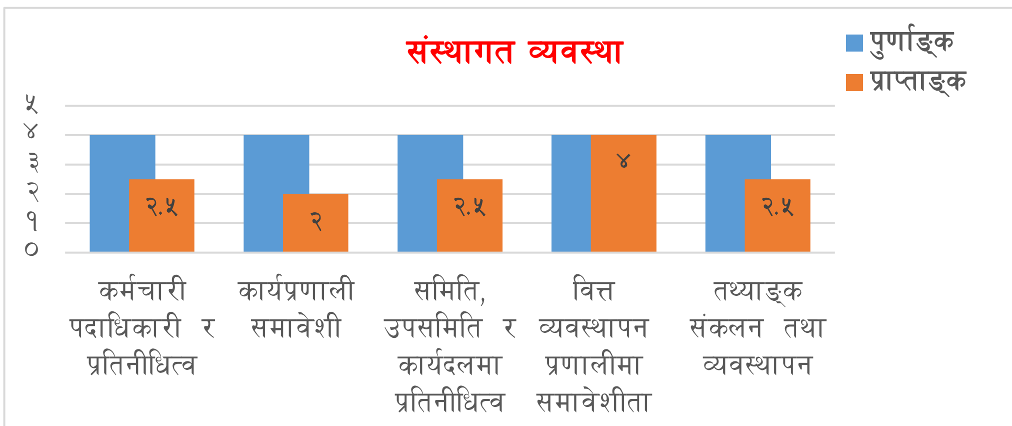

२.३ मानव संशाधन तथा क्षमता विकासको स्थिति: मानव संसाधन तथा क्षमाता विकास मूल विषयमा जम्मा १३अंक आएको छ जसको प्रतिशतमा लैजाँदा ६५ प्रतिशत हुन आउँछ। मानव क्षमता विकास उप विषय क्षेत्रमा ५, अनौपचारीक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध ३.५, कानुनी साक्षरतामा २.५, विपद् व्यवस्थापनमा समावेशीतामा २ अंक आएको छ। गत आ.व.को तुलनामा २०७९।२०८०मा ०.५ अङ्कले घटेको अवस्था रहेको छ।

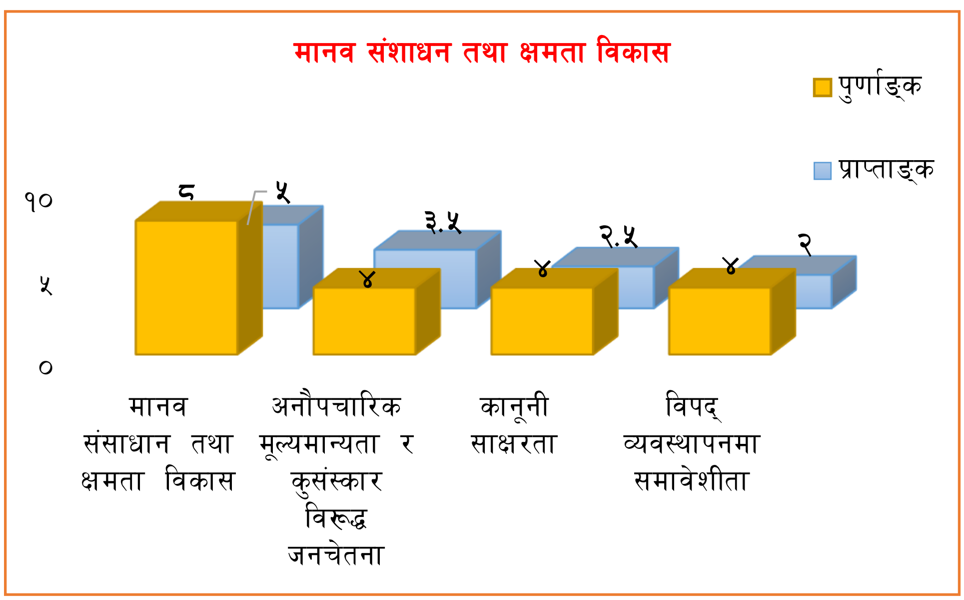

२.४ सेवा प्रवाहको स्थिति: सेवाप्रवाह मुख्य विषयक्षेत्रमा जम्मा १४ अंक आएको छ जसको प्रतिशतमा लैजाँदा ७० प्रतिशत हुन आउँछ । पूर्वाधार विकास उप विषयक्षेत्रमा २, प्रजनन् स्वास्थमा ४, शिक्षा कार्यक्रमा ३, खानेपानी तथा सरसफाईमा २ र स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थामा १.५ अंक आएको छ । गतको आ.व.को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०७९।२०८०मा लैससास परीक्षणको नतिजामा ४ अङ्कले सुधार भएको अवस्था रहेको छ ।

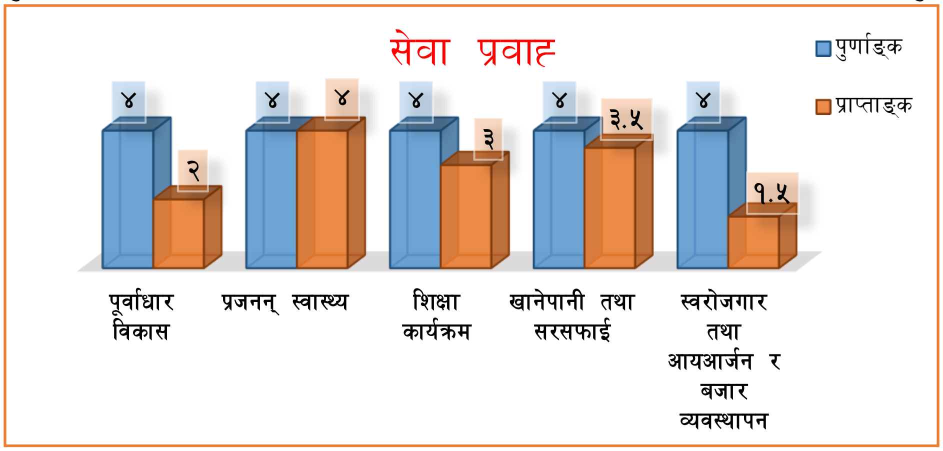

२.५ सुशासन तथा उत्तरदायित्वको स्थिति: सुशासन तथा उत्तरदायित्व शीर्षकमा जम्मा १२ अंक आएको छ । सुशासन तथा उत्तरदायित्व मुख्य विषय क्षेत्रमा ६० प्रतिशत नतिजा हासिल गरेको छ । सुशासन उप विषय क्षेत्र सुशासनमा २.५, उत्तरदायित्व र जवाफदेहीतामा २, सूचना तथा संचारमा ३.५, अनुगमन तथा मूल्यांकनमा ३ र समन्वय र सम्वन्ध विस्तारमा १.५ अंक आएको छ । गतको आ.व.को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०७९।२०८०मा सुशासन र उत्तरदायित्वय नतिजामा ०.५ अङ्कले सुधार भएको छ।

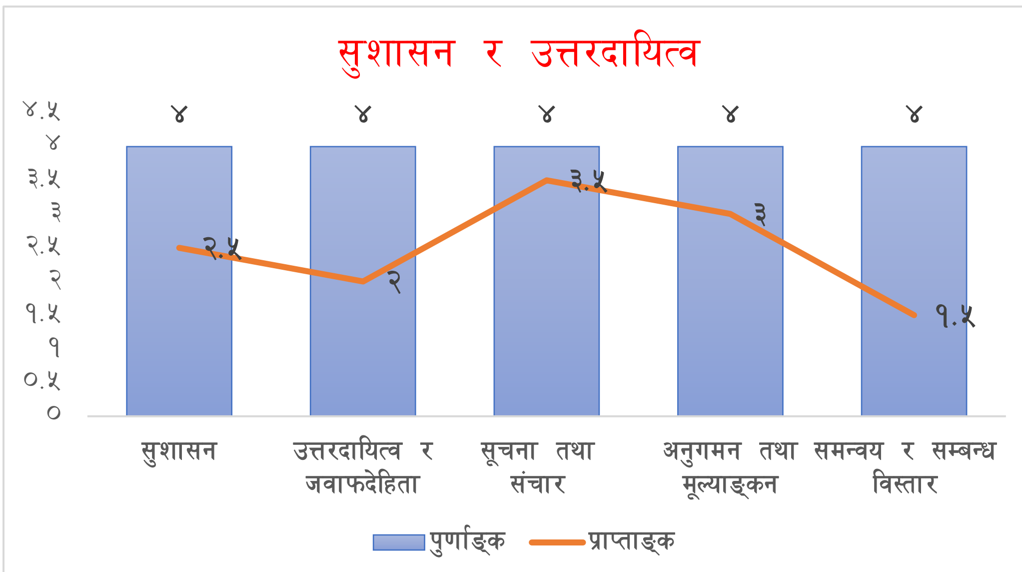

२.६ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको नतिजा:

आ.व. २०७९।२०८० को लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण वजेट परीक्षणको परीणामको नतिजा : तालिका - २

क .सं.	मुख्य विषय क्षेत्र (मुख्य सूचक)	पूर्णांक	२०७९।२०८०परीक्षणको परिणाम		२०७८।२०७९ गतको अवस्था	
			प्राप्ताङ्ग	प्रतिशत	अंक	प्रतिशत
१	नीति कानून योजना	२०	१३.५	६७.५	१३	६५
२	संस्थागत व्यवस्था	२०	१३.५	६७.५	११.५	५७.५
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	१३	६५	१३.५	६७.५
४	सेवा प्रवाह	२०	१४	७०	१०	५०
५	सुशासन	२०	१२.५	६२.५	१२	६०
	जम्मा	१००	६६.५	६६.५	६०	६०

उपयुक्त तालिकामा रहेको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण वजेट परीक्षणबाट कमल गाउँपालिमा विगत वर्ष २०७८।२०७९ को तुलनामा २०७९।२०८० आर्थिक वर्षमा ६.५अंक वढी आएको छ । लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कमल गाउँपालिका उत्तम अवस्थामा रहेको छ। कमल गाउँपालिका लैससासमा विगतको कमजोर अवस्थाबाट उत्तममा जानु सकारात्मक परिवर्तन हो ।

मुख्य विषय क्षेत्र र उप- विषय क्षेत्रहरुको तुलनात्मक प्रगति सम्बन्धी विवरण : तालिका -३

मुख्य सूचक	उप सूचक	पूर्णाङ्क	गत आर्थिक वर्ष २०७८।२०७९ को मूल्याङ्कन		आर्थिक वर्ष २०७९।२०८० को मूल्याङ्कन परीणाम		तुलनात्मक रुपमा प्रगति अवस्था
			प्राप्ताङ्क	प्रतिशत	प्राप्ताङ्क	प्रतिशत	
नीति, कानून र योजना	नीति र कानूनमा समावेशीता र सहभागीता	८	५.५	६८.७५	४.५	५६.२५	-१२.५
	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वय	८	४.५	५६.२५	६	७५	१८.७५
	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	३	७५	३	७५	०
जम्मा		२०	१३	६५	१३.५	६७.५	२.५
संस्थागत व्यवस्था	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	३	७५	२.५	६२.५	-१२.५
	समावेशी कार्यप्रणाली	४	१	२५	२	५०	२५
	समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	२.५	६२.५	२.५	६२.५	०
	वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीता	४	३	७५	४	१००	२५
	तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	४	२	५०	२.५	६२.५	१२.५
जम्मा		२०	११.५	५७.५	१३.५	६७.५	१०
मानव संशाधन तथा क्षमता विकास	मानव संशाधन तथा क्षमता विकास	८	५	६२.५	५	६२.५	०
	अनौपचारिक मुल्य, मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	३.५	८७.५	३.५	८७.५	०
	कानूनी साक्षरता	४	२.५	६२.५	२.५	६२.५	०
	विपद व्यवस्थापनमा समावेशीता	४	२.५	६२.५	२	५०	-१२.५
जम्मा		२०	१३.५	६७.५	१३	६५	-२.५
सेवा प्रवाह	पुर्वाधार विकास	४	१.५	३७.५	२	५०	१२.५
	प्रजनन् स्वास्थ्य	४	२.५	६२.५	४	१००	३७.५
	शिक्षा कार्यक्रम	४	२.५	६२.५	३	७५	१२.५
	खानेपानी तथा सरसफाई	४	२	५०	३.५	८७.५	३७.५
	स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	१.५	३७.५	१.५	३७.५	०
जम्मा		२०	१०	५०	१४	७०	२०
सुशासन तथा उत्तरदायित्व	सुशासन	४	३	७५	२.५	६२.५	-१२.५
	उत्तरदायित्व र जवाफदेहीता	४	१.५	३७.५	२	५०	१२.५
	सुचना तथा संञ्चार	४	३	७५	३.५	८७.५	१२.५
	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन	४	३	७५	३	७५	०
	समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	१.५	३७.५	१.५	३७.५	०
जम्मा		२०	१२	६०	१२.५	६२.५	२.५
कुल जम्मा		१००	६०	६०	६६.५	६६.५	६.५

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको सूचकगत मूल्याङ्कनको परीणाम : तालिका-४

क.स.	सूचक न	प्राप्तांक	क.स.	सूचक न	प्राप्तांक	क.स.	सूचक न	प्राप्तांक
१	१.१.१	०.५	३५	२.४.३	१	६९	४.३.१	१
२	१.१.२	०.५	३६	२.४.४	१	७०	४.३.२	१
३	१.१.३	१	३७	२.५.१	०.५	७१	४.३.३	०
४	१.१.४	०.५	३८	२.५.२	०.५	७२	४.३.४	१
५	१.१.५	१	३९	२.५.३	०	७३	४.४.१	१
६	१.१.६	१	४०	२.५.४	१	७४	४.४.२	१
७	१.१.७	०.५	४१	३.१.१	०.५	७५	४.४.३	०.५
८	१.१.८	०	४२	३.१.२	१	७६	४.४.४	१
९	१.२.१	०.५	४३	३.१.३	०.५	७७	४.५.१	०.५
१०	१.२.२	१	४४	३.१.४	१	७८	४.५.२	०.५
११	१.२.३	१	४५	३.१.५	१	७९	४.५.३	०.५
१२	१.२.४	१	४६	३.१.६	०	८०	४.५.४	०
१३	१.२.५	०.५	४७	३.१.७	१	८१	५.१.१	१
१४	१.२.६	०	४८	३.१.८	०	८२	५.१.२	०.५
१५	१.२.७	१	४९	३.२.१	१	८३	५.१.३	०
१६	१.२.८	१	५०	३.२.२	०.५	८४	५.१.४	१
१७	१.३.१	१	५१	३.२.३	१	८५	५.२.१	०.५
१८	१.३.२	१	५२	३.२.४	१	८६	५.२.२	०.५
१९	१.३.३	०.५	५३	३.३.१	१	८७	५.२.३	०.५
२०	१.३.४	०.५	५४	३.३.२	०	८८	५.२.४	०.५
२१	२.१.१	०.५	५५	३.३.३	१	८९	५.३.१	१
२२	२.१.२	०.५	५६	३.३.४	०.५	९०	५.३.२	१
२३	२.१.३	०.५	५७	३.४.१	०.५	९१	५.३.३	१
२४	२.१.४	१	५८	३.४.२	०.५	९२	५.३.४	०.५
२५	२.२.१	०.५	५९	३.४.३	०.५	९३	५.४.१	१
२६	२.२.२	१	६०	३.४.४	०.५	९४	५.४.२	०.५
२७	२.२.३	०	६१	४.१.१	१	९५	५.४.३	१
२८	२.२.४	०.५	६२	४.१.२	०.५	९६	५.४.४	०.५
२९	२.३.१	१	६३	४.१.३	०	९७	५.५.१	०.५
३०	२.३.२	०.५	६४	४.१.४	०.५	९८	५.५.२	०.५
३१	२.३.३	०.५	६५	४.२.१	१	९९	५.५.३	०.५
३२	२.३.४	०.५	६६	४.२.२	१	१००	५.५.४	०
३३	२.४.१	१	६७	४.२.३	१	जम्मा	६६.५	
३४	२.४.२	१	६८	४.२.४	१			

विश्लेषण खण्डः तीन

३.१ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण विश्लेषण औजारहरुः कमल गाउँपालिकाको लैससास परीक्षण विश्लेषणमा प्रयोगमा ल्याएका औजार वा बिधिहरु यस प्रकार छन् :

- कागजातहरुको अबलोकन र समिक्षा
- गाउँपालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष , प्रमुख प्रशाकीय अधिकृत विषयगत शाखाका प्रमुखसंग छलफल
- कार्यशाला संचालन
- परीक्षणको अंक निर्धारण र प्रस्तुतीकरण (माकुरे जालो र स्तम्भ चित्र)
- गाउँपालिकाको लैससासका सबल पक्ष, कमजोर पक्ष, अवसर र चुनौतीको (SWOT) बिश्लेषण
- आगामी वर्षको कार्ययोजना निर्माण
- प्रतिवेदन तयारी

लैससास परीक्षण विश्लेषणको लागि लैससास परिक्षण दिग्दर्शन २०७८ ले तोकेका विधिहरु तालिकीकरण, स्तम्भ तालिका र माकुरी जालोमा प्रस्तुति । बार डायग्राम, स्तम्भचित्र प्रस्तुति जस्ता विधिहरुको प्रयोग गरिएको छ ।

कमल गाउँपालिकाको मुख्य सूचकको लैससास परीक्षण नतिजा -बार चार्ट) आर्थिक वर्ष २०७९।२०८०

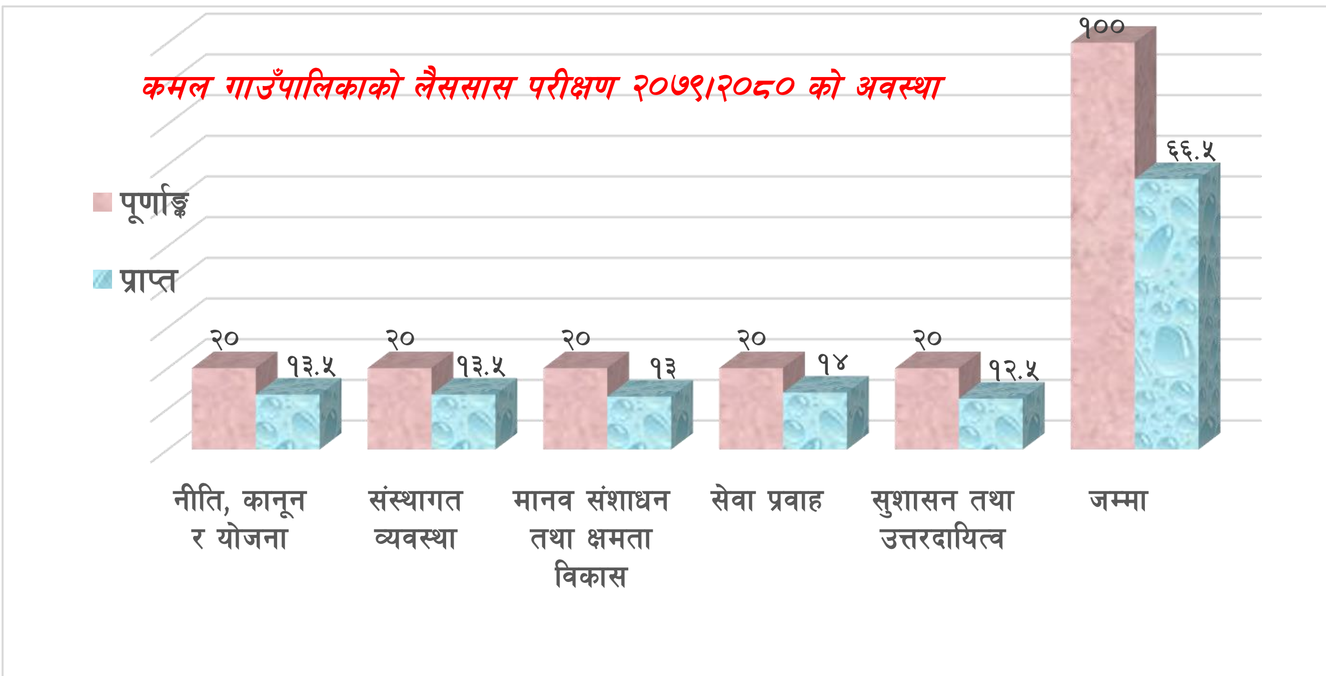

उपयुक्त स्तम्भ रेखा अनुसार कमल गाउँपालिकामा आर्थिक वर्ष २०७९।२०८० लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका आधारमा नीति, कानून योजना,संस्थागत व्यवस्था, मानसंधान तथा क्षमता विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन तथा उत्तरदायित्व जस्ता मुख्य विषइ क्षेत्रमा कुल ६६.५ अंक प्राप्त गरेको अवस्था रहेको छ। गाउँपालिकामा पाँच मुख्य क्षेत्र मध्ये सेवा प्रवाहमा ६७.५ प्रतिशत सम्म नतिजा हासिल गरेको अवस्था रहेको छ। परीक्षण अनुसार सेवा प्रवाह क्षेत्रमा ७० प्रतिशत प्रगति भई सवै भन्दा उत्तम रहेको छ। मानव संशाधान र सुशासन तथा उत्तरदायि विषय क्षेत्रको अवस्था अन्यक्षेत्रका भन्दा केही कम मात्र रहेको स्तम्भ चित्रले देखाएको छ। कमल गाउँपालिकाले लैससासका पाँचै मुख्य विषयक्षेत्रमा सुधारका कार्यमा निरन्तरता दिनु पर्दछ। यद्यपी सेवा प्रवाह मुख्य विषयक्षेत्रमा तत्काल योजना बनाई लैससासमैत्री बनाउन प्राथमिकतामा राख्नुपर्ने देखिन्छ।

कमल गाउँपालिकाको लैगिक समाता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण अन्तर्गत २२ उप विषयक्षेत्रको अवस्थालाई माकुरे जालोमा प्रस्तुग गरीएको छ। उप विषयक्षेत्र विस्लेषण आर्थिक वर्ष २०७९।२०८० (माकुरे जालो)

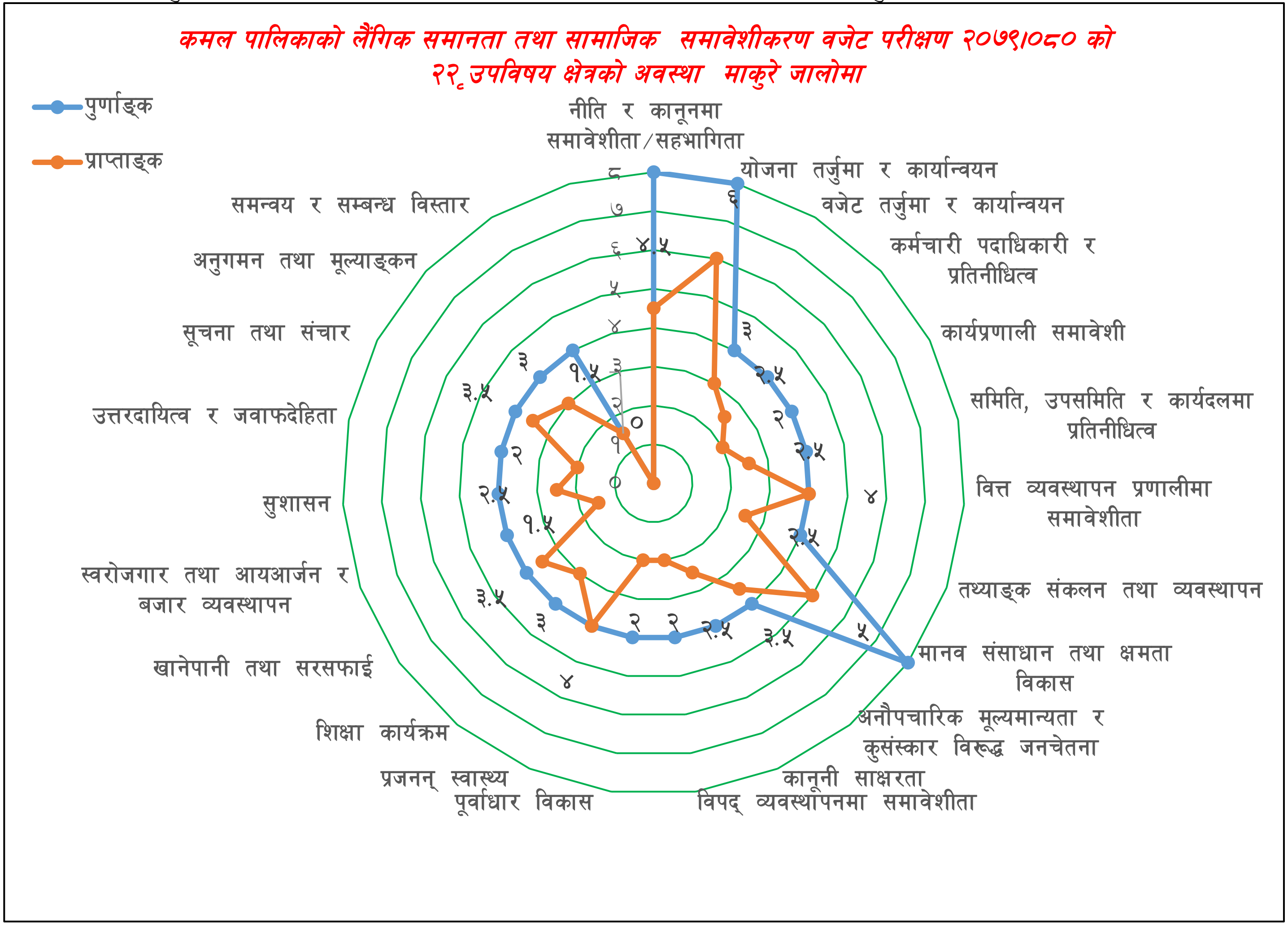

३.२ तथ्याङ्कको तुलनात्मक अध्ययन तथा विश्लेषण:

नीति कानून तथा योजना: कमल गाउँपालिकाको लैगिक समातना तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको तथ्याङ्कीय तुलनात्मक विश्लेषण गर्दा मुल विषय क्षेत्रअन्तर्गत नीति कानून तथा योजनालाई सम्वोधन गर्नलाई वाषिक नीति तथा कार्यक्रममा लैससासलाई जोड दिईएको छ। गाउँपालिकाको न्यायीक समिति कार्यरत रहेको, वडा स्तरीय योजना छनौट हुने गरेको र समावेशीतालाई प्राथमिकता दिएको, उपभोक्ता समिति गठनको कार्यविधि रहेको र समानुपातिक र सहभागितामूलक योजना छनौट हुने गरेको देखिन्छ। स्थानीय ऐन नीतिमा बालबालिका र किशोरी किशोरमा हुने विभेद अन्त्यको प्रावधान समावेश गरेको, गाउँपालिकामा खण्डिकृत तथ्याङ्क अध्यावधिक पूर्णरुपमा हुन वाँकी रहेको छ। लैगिक हिशानिवारण कोष सञ्चालनमा रहेको र गरीव घरपरिवार पहिचान कार्यक्रम सञ्चालन भई लैंगिक प्रवर्धनमा उल्लेख्य भूमिका खेलेको पाइन्छ। लैंगिक प्रवर्धनको लागि लैंगिक नीति बनाई सवैप्रकारका सामाजिक विभेदहको अन्त्य गर्ने प्रावधान राख्नर पर्ने र मापन योग्य लक्ष्य बनाई लागु गर्नु पर्ने हुन्छ। गाउँपालिको श्रमनीति बनाई समान ज्यालाको सुनिश्चितताका साथै कार्यस्थलमा हुने विभेद र यौनजन्य हिंशा अन्त्य गर्ने प्रावधान राख्नु पर्नेछ। रैथाने र आप्रवासी कामदारको हितको लागि आवश्यक नीति बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन पर्ने देखिन्छ। जनसहभागिता नीति बनाई लक्षित वर्गको छुट्टै विश्लेषण गरी आवश्यकताको आधारमा कार्यक्रम तय गर्नु पर्ने र सहभागितामूलक अनुगमनलाई व्यवस्थित गर्नु पर्नेछ। वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा लक्षित वर्गको लागि निश्चित प्रतिशत रकम छुट्टयाउने प्रावधान राखि बजेटलाई उत्तरदायि बनाउनु पर्ने छ। लैंगिक उत्तरदायि बजेट परीक्षण र लैंगिक समानता प्रबर्द्धनका लागि रणनीति र आचार लागि बजेट छुट्याउनु पर्ने देखिन्छ।

संस्थागत व्यवस्थाः मुख्य विषय क्षेत्र अन्तर्गत संस्थागत व्यवस्थालाई संम्बोधन गर्न गाउँपालिकाले महिला तथा बालवालिका शाखाको स्थापना गरी कार्य विवरण समेत उल्लेख गरेको पाईयो । वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा योजना निर्माण्को चरणहरुमा समानुपातिक प्रतिनिधित्व, लैगिक हिंशा न्यूनीकरणको लागि छुट्टै कोषको स्थापना गरी बजेट विनियोजन, खण्डिकृत तथ्याङ्कको अध्यावधिक, घटना दर्ताको अभिलेखिकरण, महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंशा निवारण कार्यक्रमको लागि बजेटको विनियोजन र कार्यक्रमहरु कम सञ्चलनमा रहेका छन । गाउँपालिकाले पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई समावेश गरी लक्षित वर्गलाई केन्द्रीत गरेर क्षमता विकासमा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न पर्ने । गाउँपालिकाको समावेशीककण नीति बनाई लक्षित वर्गको समान सहभागीता सुनिश्चित, लक्षित बजेटको सुनिश्चिततता, समावेशी सूचना प्रणालीको कार्यान्वयन, लैंगिक सम्बन्धित क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्दै खण्डिकृत सूचना प्रणलीलाई आधार लिई वार्षिक योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने देखिन्छ । लैंगिक विकास हेर्ने डेस्कको स्थानपना मात्र नभई आवश्यक वजेटको व्यवस्थापन र परिचान गर्नु पर्ने रहेको छ , समिति र कार्यदलमा लक्षित वर्गको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित नीति र पहल गर्नु पर्ने छ । गाउँपालिकाको कार्यहरुमा सुझावहरुको सुनुवाईलाई संवोधन गर्नु पने रहेको छ । लैंगिक हिंशा रोकथाम गरी लैंगिकमैत्री बानीव्यवहार प्रबर्द्धनका लागि आवश्यक आचार संहिताका र लैगिक समाना तथा सामाजिक समावेशीकरण नीतिलाई कार्यान्वयन गर्न पर्ने रहेको छ । गाउँपालिका र वडाले आफनो पाश्वचित्र तयार गरी सोही आधारमा विकास निर्माण कार्य सञ्चालन ल्यान सकेमा मात्र समतामूलका विकासको हुन सक्ने अवस्था रहेको छ ।

मानव संधान तथा क्षमता विकास : मानव संसाधन तथा क्षमता विकास मुल विषय क्षेत्रमा गाउँपालिकामा महिलाको विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंशा निवारण कार्यक्रमहरु सञ्चालनको लागि कोष र कार्यक्रमहरु रहेको । खण्डिकृत तथ्याङ्क अध्यावधिक भएको र लक्षित वर्गको तथ्याङ्क राखि आपतकालीन कार्य वा राहत वितरण भएको । पञ्जिकरणको अभिलेख अध्यावधिक रहेको पाईन्छ । गाउँपालिकामा क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी तालिम लगायत क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेका छन । क्षमता विकास तालिममा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका विषयहरु समावेश गरी जनप्रनिनीधि तथा कर्मचारीमा अनुशिक्षण गर्न आवश्यक रहेको छ । महिलाका सवालको सम्बोधन गर्दै लैगिक सम्वेदनशील शब्दहरुको प्रयोगको लागि कार्यस्थलको आचार संहिताको लागु हुनु पर्ने अवस्था रहेको छ । लक्षित वर्गका कार्मचारी, पदाधिकारीहरुलाई निर्दिष्ट क्षमता विकारका कार्यक्रमहरु वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गर्नु पर्ने । मानव संसाधन शाखा, लोकसेवा तगारी कक्षा सञ्चालन, लैगिक राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरुको अनुशिक्षण तथा स्थानीयकरण गर्ने, महिला हिशा विरुद्ध शुन्य शहनशीलता नीति लिने, कानूनको मस्यौदा निर्माणको प्रकृया र समस्या समाधानको बारेमा जनप्रतिनीधि, कर्मचारी लगायतलाई अनुशिक्षण गर्ने, कानूनी सचेतनाका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने, विपद् व्यवस्थापनका कार्यहरु गर्दा लक्षित वर्गलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी विपद् व्यवस्थापन कोषको परिचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

सेवा प्रवाहःसेवा प्रवाह मुख्य विषय क्षेत्रमा गाउँपालिकामा भवन संहिता तयार गरेका छ । गाउँपालिका खुल्ला दिसामुक्त र पूर्णखोपयुक्त घोषणा भई सकेको छ । गाउँपालिकामा प्रजनन शिक्षका कार्यक्रमहरु लागु भएको । संघीय सरकारको स्वास्थ्य विमाको कार्यक्रम चालु भए विपन्न वर्गका लागि पालिकाले विमा गरी दिएको । विद्यालयगतमा निशुल्क पाठ्यपुस्तक, दिवा खाजा, छात्रबृत्ति, निशुल्क पोशाकको व्यवस्था जस्ता विषय र कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा आएका छन । गाउँपालिकाले पूर्वाधारको निर्माण गर्दा लक्षित वर्गमैत्री हुनु पर्ने, भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा अनिवार्य भवन आचार संहिताको कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने । भवन निर्माणमा बालमैत्री , अपाङ्गमैत्री र सुरक्षित बनाउने सोचको विकास भएको छ र सवैवर्गको लागि उपयोग गर्न योग्य भवन निर्माणमा निरन्तरता दिन आवश्यकता रहेकोछ । वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रममा गर्भवति महिला र सुत्केरी महिलालाई जोखिमयुक्त काममा लगाउन नपाईने नीतिको व्यवस्था तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन पर्ने अवस्था रहेको छ । गाउँपालिकामा वडा मात्र नभइ सबै सरकारी कार्यालयमा स्तनपान कक्षको व्यवस्था भई कार्यान्वयनमा आएको हुनु पर्ने, सबै कार्यालयहरुमा लैगिकमैत्री शौचालय हुनु पर्ने,लैगिक तथा यौनिक अल्पसंखयक वर्गका लागि सेनिटरी प्याडको व्यवस्था सहित स्थानीय स्तरको फोहोरको उचित व्यवस्थापनको व्यवस्था, वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा लक्षित वर्गको लागि स्वरोजगार र शिक्षामूलक कार्यक्रम र बजेटको व्यवस्था हुनु पर्ने । गाउँपालिकास्तरमा सुपथ मूल्यको सहकारी पशलको व्यवस्था साथै ग्रामीण स्तरमा महिला प्राविधिकहरु उत्पादन गर्ने कार्यक्रमका साथै सामाजिक

परिचालकहरु तयार गर्ने कार्यक्रमहरु निर्माण गर्नु पर्ने देखिन्छ। महिला साक्षरताका लागि सघनरुपमा कार्यक्रमको निरन्तरता दिनु पर्ने अवस्था रहेको छ।

सुशासन र उत्तरदायित्वः सुशासन उत्तरदायित्व मुख्य विषयमा कमल गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा स्थानीय तहको सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन विषयमा कानुनी रुपमा कार्यक्रम सञ्चालन भएको तथा स्थानीय जन प्रतिनिधिहरुको आचार संहिताको स्वीकृत भई स्थानीन तहका कार्यालयमा राखिएको साथै लागु भएको छ। गाउँपालिकाको भएको, बेईजिङग घोषणा-पत्र प्रतिबद्धता पुरा गर्नेसंग सम्बन्धित कार्यक्रमहरुमा वजेट विनियोजन गर्नु पर्ने रहेको छ। बाल अधिकार महाशन्धिका प्रतिवद्धताहरुको संस्थागत कार्यान्वयनका लागि बालमैत्री वडा घोषणा भई बजेट तथा कार्यक्रम तय गरी सञ्चालन हुदै आएको अवस्था छ । सामाजिक जवाफदेहीताका औजारहरुको उचित समयमा प्रयोग नभएको सबै प्रकारका सूचनाहरुको सार्वजनिकीकरणमा लक्षित वर्गको सहभागीता हुन नसकेको र उनीहरुका विचारको सुनुवाई गर्नुपर्ने देखिन्छ ।गाउँपालिकाले चौमासिक रुपमा नियमित सार्वजनिक सुनुवाई गरी स्थानीय सेवाप्रति नागरिकहरुको सन्तुष्टिको स्तरको मापन गर्नु पर्ने रहेको छ। संघीय सरकार , प्रदेश सरकार र स्थानीय तहवीच आवश्यक समन्वय तथा सहकार्यलाई बढाउन पर्ने रहेको छ।

महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका भेदभाव विरुद्धका प्रतिबद्धता र कार्ययोजनाको जानकारी गरी कार्यान्वयनमा ल्यान आवश्यक पहल कदमी गर्नु पर्ने रहेको छ। गाउँपालिकाका सूचनाहरु स्थानीय भाषमा पनि प्रशाण गर्नु पर्ने, सबै लक्षितवर्गले स्थानीय तहबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरुको लाभ लिन सकेको प्रत्याभूत गर्नु पर्ने, गाउँपालिकाका सबै बैठकमा लक्षित समूहको सहभागीता र उनीहरुको बोलीको सुनुवाई लाई जोड दिनु पर्ने । लक्षित वर्गको सञ्जाल निर्माण र कार्यगत छलफललाई आगामी वर्षहरुमा नीति तथा कार्यक्रममा समेट्नु पर्ने देखिन्छ।

परीक्षण पश्चात् प्रमुख सूचकहरुले प्राप्त गरेका अंकहरुको लेखाजोखा

कमल गाउँपालिका शीर्षकगत प्राप्ताङ्क तालिका आर्थिक वर्ष २०७९।२०८०

क.सं.	सूचक नम्वर	पूर्णाङ्क	कल प्राप्ताङ्क
१	१.१.१ - १.१.८, १.२.१ - १.२.८, १.३.१ - १.३.४	२०	१३.५
२	२.१.१ - २.१.४, २.२.१ - २.२.४, २.३.१ - २.३.४, २.४.१ - २.४.४, २.५.१ - २.५.४	२०	१३.५
३	३.१.१ - ३.१.८, ३.२.१ - ३.२.४, ३.३.१ - ३.३.४, ३.४.१ - ३.४.४	२०	१३
४	४.१.१ - ४.१.४, ४.२.१ - ४.२.४, ४.३.१ - ४.३.४, ४.४.१ - ४.४.४, ४.५.१ - ४.५.४	२०	१४
५	५.१.१ - ५.१.४, ५.२.१ - ५.२.४, ५.३.१ - ५.३.४, ५.४.१ - ५.४.४, ५.५.१ - ५.५.४	२०	१२.५
जम्मा		१००	६६.५

३.३ लैगिंक समानता तथा सामाजिक परीक्षणको मुख्य उपलब्धि

१, नीति कानून तथा योजना

- ✓ स्थानीय तहको नीति र कानुन निर्माण प्रक्रियामा लैंगिक समानता तथा सामाजिक सामावेशीकरण दृष्टिकोर्णबाट समावेशी बनाउने प्रयास गरिएको।
- ✓ स्थानीय तहको नीति तथा योजनामा लैससास विकास सम्बन्धि विषयहरुको समावेश गरिन थालिएको।
- ✓ महिला तथा वञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई भएका प्रमाणित कागजातहरू न्यायिक समितिमा भएको ।
- ✓ योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यावहारिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल हुने गरेको।
- ✓ लैससास तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने नीति वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र वजेटमा समावेस भएको स्थानीय तहका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरी बनेको।
- ✓ समावेशीतालाई प्राथमिकता दिई वस्ती र वडा स्तरीय योजना छनौट हुने गरेको।
- ✓ प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रम कार्यविधि र बार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा समान कामको समान ज्याल्ला हुने उल्लेख भएको।

- ✓ नीति, योजना तथा वार्षिक विकास कार्यक्रममा उल्लेख भै लक्षित वर्गका कार्यक्रममा दगमनभत तथा कार्यक्रम भएको
- ✓ लक्षित समुहसंग छलफल भएको वडाको निर्णय पुस्तिका भएको ।
- ✓ उपभोक्ता समिति गठनको कार्यविधि रहेको र समानुपातिक र सहभागतामूलक योजना छनौट हुने गरेको ।
- ✓ श्रमको ज्याला भुक्तानी दस्तावेज प्रधानमन्त्रीरोजगार कार्यक्रम मा रहेको ।
- ✓ स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारी र कर्मचारी) को ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व गराउदै आएको ।

२. संस्थागत व्यवस्था

- ✓ स्थानीय तहमा कर्मचारीहरुको नियूक्ति गर्दा सवै लक्षित वर्गको समानुपातिक प्रतिनीधित्व गराउन प्राथमिकता दिएको ।
- ✓ लैङ्गिक हिँसा निवारण महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिबृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि बार्षिकोष स्थापना गरी कार्यान्वयन भएको ।
- ✓ सकारात्मक विभेदको नीति तथा रणनीति दस्तावेज आवधिक योजना तथा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम मा भएको ।
- ✓ स्थानीय तहमा हुने समिति, उपसमिति र कार्यदल मा समावेशी प्रतिनिधित्वको व्यवस्था भएको ।
- ✓ महिला, बालबालिका, लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक र लक्षित वर्गका कार्यक्रम तथा budget मै उल्लेख भएको ।
- ✓ वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा योजना निर्माण्को चरणहरुमा समानुपातिक प्रतिनिधित्व ।
- ✓ लैगिंक हिंसा न्यूनीकरणको लागि कार्यक्रम तय गरी बजेट विनियोजन भएको ।
- ✓ खण्डिकृत तथ्यांकको अध्यावधिक, घटना दर्ताको अभिलेखिकरण, महिला विरुद्धहुने सवै प्रकारका हिंसा निवारण कार्यक्रमको लागि बजेटको विनियोजन र कार्यक्रमहरु सञ्चलनमा रहेको पाईन्छ ।
- ✓ लैगिक समानता नीतिको कार्यान्वयन र संस्थागत गर्न लैंगिक डेस्क निर्माण गरिएको ।

३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास

- ✓ पालिकाका जनप्रतिनीधि ,कर्मचारीहरु र लक्षित समूहरुलाई समावेशी विकास तथा लैगिक हिंशा निवारणसम्बन्धी सचेतीकरण गरिएको ।
- ✓ विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन र नक्साङ्कन गर्दा प्रभावित महिला र लक्षित समूहको खण्डिकृत सूचनाहरु राखी सोही आधारमा आपतकालिन राहत वितरण गरिदै आएको ।
- ✓ महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंसा निवारण गर्ने सीमिति कार्यक्रममा भए पनि बजेट विनियोजन गरेको ।
- ✓ सबै प्रकारका हिंसा निवारण कार्यक्रमहरु सञ्चालनको लागि छुटै कोष र कार्यक्रमहरु रहेको ।
- ✓ पञ्जिकरणको अभिलेख अध्यावधिक रहेको पाईन्छ ।
- ✓ स्थानीय तहले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत, बाल विवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि) हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गरेको ।

४. सेवा प्रवाह

- ✓ नया बन्दै गरेको भवनहरुको drawing र डीपीआर भएको र लैससास मैत्री बन्ने गरेको ।
- ✓ सबै वडामा केन्द्रीय विद्युत प्रसारण लाईन पुगेको ।
- ✓ स्वीकृत आवधिक तथा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा समावेस EMIS बाट हेर्न सकिने ।
- ✓ वडा वडामा पिउने पानी, पोखरी निर्माण, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।
- ✓ गाउँ, टोल, वस्तीहरूमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि पानी शुद्धिकरणका विधि र आरसेनिक परीक्षण विधि जस्ता कार्यक्रम स्वीकृत भएको र ति कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा स्थानीय महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा हुने ।
- ✓ महिला लगायत लक्षित समुदायलाई लक्ष्य गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जलविद्युत लगायत विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो, आदि) को प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू संचालन भएको ।
- ✓ परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा, जनस्वास्थ लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरेको HMIS बाट रिपोर्ट हेर्न सकिने।
- ✓ स्वास्थ्य बिमाको संघिय कार्यक्रम रहेको र पालिकाले समन्वय गरेको ।

- ✓ वार्षिक नीति तथा योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्दा बेरोजगारी र गरीबी नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू समावेश गरी कार्यान्वयन गरेको ।
- ✓ गाउँपालिका खुल्ला दिसा मुक्त र पूर्ण खोपयुक्त घोषणा भएको ।
- ✓ विद्यालयमा छात्रामैत्री, अपाङ्गतामैत्री र लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकका लागि शौचालय साथै सेनिटरी प्याडको प्रबन्ध गरिएको ।
- ✓ गाउँपालिकामा बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालनमा आई वडाहरु बालमैत्री घोषणा भइसकेको र गाउँपालिकालाई पनि घोषणा गर्ने लक्ष्य राखिएको ।
- ✓ विद्यालग स्तरमा निशुःल्क पाठ्यपुस्तक, दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्य पुस्तक, छात्रबृत्ति, निशुल्क पोसाकको व्यवस्था जस्ता विषय र कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा आएको देखिन्छ ।
- ✓ पालिकाका जनप्रतिनीधि ,कर्मचारीहरु र लक्षित समूहरुलाई समावेशी विकास तथा लैगिक हिंशा निवारणसम्बन्धी सचेतीकरण गरिएको ।

५. सुशासन र उत्तरदायित्व

- ✓ पालिकाको सेवा प्रवाह , विकास निर्माण र सुशासन प्रबर्द्धन गर्न तय गरेका कानुनको कार्यान्वयनमा ल्याउन तोकिएका समितिहरु परिचालित गरिएको ।
- ✓ पालिकाद्धारा संघीय र प्रदेशस्तरीय कानुनको व्यवहारिक कार्यान्वयन गर्न समन्वय र सहकार्य गर्ने प्रयास गरिएको ।
- ✓ Website मार्फत सूचना सार्वजनिक गरेको ।
- ✓ गाउँपालिकामा उपाध्यक्ष र वडामा वडा अध्यक्षको संयोजकत्वमा अनुगमनकोकाम हुने गरेको, वार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि सूचकको प्रयोगलाई प्राथमिकता दिईएको ।
- ✓ गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा स्थानीय तहको सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन विषयमा कार्यक्रम सञ्चालन भएको तथा स्थानीय जन प्रतिनिधिहरुको आचारसंहीताको स्वीकृत भई लागु भएको छ ।
- ✓ संघ तथा प्रदेशसंग समन्वयमा कार्यक्रमहरु हुने गरेको ।
- ✓ लैगिक हिंशा न्यूनिकरणका लागि सरोकारवाला निकार्य र व्यक्तिसंग आपसी छलफल तथा सहकार्यको तालनी गरिएको।
- ✓ महिला अधिकार तथा समानता लागि भएका वेइजिङ्ग घोषणा पत्रका बाह्र प्रतिबद्धताका लागि किटान गरेर कार्यक्रम सञ्चालनमा नगरिए पनि बाल अधिकार अन्तराष्ट्रिय महाशन्धी सन १९८९ को कार्यान्वयन र दिगोपनाका लागि लगानी गरिएको ।

३.४ गाउँपालिका सवलपक्ष र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू

मूल शोर्षक सबल पक्षहरू, सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू, अवसर र चुनौति (SOWT)

मुख्य शीर्षक	सवल पक्ष	सुधार गर्नु पक्ष	अवसर	चुनौति
नीति, कानून, योजना	• कानूनी दस्तावेज भएको (नेपालको संविधान, स्थासस ऐन, र अन्य नीति तथा कार्यविधिहरु) • राजपत्रमा प्रकाशन • वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरेको • उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धि कानूनको व्यवस्था	• लैससास कार्य टोली निर्माण गरी पालिकाहरुको दस्तावेजहरु समिक्षा • कार्यपालिकाले निर्णय गर्दा लैससासका सम्बन्धित विषयमा भएका छलफललाई लिपिवद्ध गर्नुपर्ने • लैससास नीति, रणनीति र कार्य नीति बनाउनु पर्ने • श्रम नीति बनाउनु पर्ने • लक्षित समुहसंग छलफल भएको निर्णय राख्ने नगरेको	• संघीय तहमा लैससास स्थापित गर्न आवश्यक संविधान, नीति, कानुनको व्यवस्था भएको • नीति, कानूनी, नियम बनाउने अधिकार प्राप्त निकाय • महिला पुरुष लगायत लैंगिक	• विशेषज्ञताको व्यवस्थापन गर्नु • राजनीतिक सहमति गराउनु • पालिकास्तरमा लैससासलाई आत्मसाथ गराउनु • दिगो विकास लक्षहरुलाई स्थानीयकरण र कार्यान्वन गर्न

	● योजना छनौट समाबेशी ● महिला तथा बन्चितिमा परेका समुदाय उपर विभेद सुनुवाइ हुने गरेको ● लैससासको परीक्षण गरिएको	● दिगो विकास लक्षहरुलाई स्थानीयकरण गर्नु पर्ने ● नीति कानूनको निर्माण प्रक्रियामा जानकारी र नीति नियमको कार्यान्वयनमा ल्याउन अनुगमन	र गोनिक अल्पसंख्यकहरुको समविकास ● लैससास परिक्षण निर्देशिका २०७८ कार्यन्वयन गर्ने ● लैससास नीति तथा रणनीति बनाउन सहयोगी निकाय हुनु	
संस्थागत व्यवस्था	● निर्याणक तहमा महिला र पुरुषको समान सहभागीता ● खण्डीकृत तथ्याङ्को प्रोफाईलको उपलब्धता ● अध्यावधिक पंजीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा अभिलेख ● समावेशी पदपूर्तिको व्यवस्था ● संगठनात्मक संरचना	● विशेष ठाँउ समुदाय, व्यक्ति तोकेर समावेशीकरणका कार्यहरु सञ्चालन गर्नु पर्ने ● संथागत अभिलेखिकरण अध्यावधिक गर्नु पर्ने ● पालिकामा लैगिक दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिला हिंशा नियन्त्रणको आचार संहिता बनाएर लागु गर्नु पर्ने ● लैससास कार्यन्वय गर्न सहयोगी संस्थाहरुको क्षमता विकास गर्नु पर्ने ● लैगिक लक्षित बजेट निर्धारण ● सामाजिक उत्तरदायित्वका औजारहरुको प्रयोग	● समावेशी पालिका निर्माण ● बजेटको उपलब्धता ● लैससासमैत्री संरचाना निर्माण ● संस्थागत सुदृढिकरण	● लैगिक विभेद शुन्यमा झार्न ● सूचना अध्यावधिक गर्न स्रोत साधनको व्यवस्थापन गर्न
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	● लैगिक हिंसा निवारण कोष र सञ्चालन कार्यविधि ● विपद् व्यवस्थापन कार्यविघि बनाई कार्यसञ्चालन ● क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन ● कार्यविवरण सहितको जनशक्ति व्यवस्थापन	● प्रचलित कानून, ऐन नियम र कार्यविघिहरुको सम्वन्धमा लक्षित वर्ग र समूहहरुलाई अभिमूखिकरण ● पालिकाले लैससास जिम्मेवार व्यक्तिको क्षमता विकास (बजेट, कार्यक्रम सहित कार्यविवरण बनाउनु पर्ने) ● कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्ने ● मानव संसाधन शाखा निर्माण गर्नु पर्ने	● लैंगिक हिंसा न्यूनीकरण र राहत प्रप्ति ● दक्ष जनशक्तिको उपलब्धता ● प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारले क्षमता विकास सम्बन्धि कार्यक्रमहरु संचालनमा रहनु	● आवस्यक कानुनका मस्यौदा तयार गर्न ज्ञान र क्षमताको अभाव ● दक्ष जनशक्तिको सही परिचालन गर्नु ● तालिमहरुमा आवश्यकताको आधारमा सहभागी छनौट गर्नु
सेवा प्रवाह	● पूर्णखोपयुक्त गाउँपालिका र वडाहरु बालमैत्री घोषणा भई सकेको ● स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम सञ्चालन	● सार्वजनिक भवनहरु बल मैत्री, अपांग मैत्री नहुनु ● निरक्षर महिलाका लागि अनैपचारिक शिक्षा कार्यक्रम ● गाउँपालिका वासिन्दाहरुलाई सफा पानीमा पहुँच	● प्रजनन स्वस्थ्य तोकेर वार्षिक कार्यक्र ● फोहोरको उचित व्यवस्थापन ● नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा	● लैससास लक्षित वर्गलाई योजना तर्जुमाका प्रकृयामा सक्रिय सहभागी हुन उत्प्रेरित

	• खुल्ला दिसामुक्त पालिका • प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी निति तथा कार्यक्रम • विद्यालय भर्ना अभियान तथा खाजाको व्यवस्था • स्तनपान कक्षको व्यवस्था	• सुधारीएको चुल्हो प्रबर्द्धन गरी वातावरणमैत्री , पोषणमैत्री जस्ता अभियान सञ्चालन गर्ने	• बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्ने	• लैससास लक्षित समुदायको सेवा प्रवाहमा पहुँच • योजना तर्जुमामा समावेशी सहभागिता
सुशासन तथा उत्तरदायित्व	• कार्यदलबाट निर्णय गरि सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्धन • स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको आचार संहिताको निर्माण • सुचना सार्वजनिक गर्ने गरेको • वेभसाइट भएको	• जवाफदेहिताका औजारहरु पूणरुपमा कार्यान्वयन नभएको • स्थानीय भाषामा सूचनाहरु संप्रेषण नहुनु • सवै सूचनाहरु सार्वजनिक नहुनु • लैससासका सरोकारवाला निकायहरुबीच सञ्जाल निर्माण • लैससास सम्बन्धी सन्धी तथा प्रतिवद्दताहरुको क्षेत्रमा तोकेर कार्यक्रम नगरेको • कार्यदलबाट निर्णय गरि सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्धन • स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको आचार संहिता र कार्यान्वयन • सुचना सार्वजनिक गर्ने गरेको • वेभसाइट भएको	• लैससासका सरोकारवाला निकायहरुबीच सञ्जाल निर्माण गरी सहकार्य • सूचना शाखा र जनशक्तीको • सुचनापाटी • नागरिक वडापत्र • कानुनी व्यवस्था	• क्षमता विकासकास कार्यक्रममा यथेष्ट बजेट र कार्यक्रम सञ्चालन गर्न • स्थानीय भाषामा सूचना उत्पादन • लैससासको सवाल प्राथमिकतामा राख्न •

३.४ कमल गाउँपालिकाको लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण विकास कार्ययोजना २०८०

मूल्याङ्कको परीणाम र सूचक नं.		*सूचकको अवस्था सुधारोन्मुख क्रियाकलाप*	*क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी*			*समयावधि*	*थप दायित्व*	
प्राप्ताङ्क	*सूचक नं*		*पहलकर्ता*	*निर्णकर्ता*	*कार्यान्वयनकर्ता*		*पर्ने*	*नपर्ने*
नीति,कानून र योजना मुख्य विषयक्षेत्रको अवस्था सुधारोन्मुख कार्ययोजना								
०.५	१.१.१	लैससासमैत्री दस्तावेज निर्माण र कार्यान्वनको अवस्थाको समिक्षा तथा आचार संहिता निर्माण	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	प्रमुम प्रशासकीय अधिकृत	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	१.१.२	कानून,ऐन, नीयम ,नीति र कार्यविधि लैससासमैत्री भए नभएको लेखा र विश्लेषण गरी पृष्ठपोषण प्रदान	लैससास कार्यदल	कार्यपालिका	लैससास कार्यान्वयन समिति	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	१.१.४	आचार संहिताको कार्यान्वयनका लागि अनुगमन र संशोधन	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	लैससास कार्यान्वयन समिति	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	१.१.५	विभेद जन्य ऐन र नियमहरुको परिमार्जन	विद्यायन समिति	कार्यपालिका	प्रमुम प्रशासकीय अधिकृत	आ.व. २०८१।०८२	√	
०.५	१.१.६	महिला,पुरुष, लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकमा समान ज्याला निर्धारण नीति निर्माण	विद्यायन समिति	कार्यपालिका	प्रमुम प्रशासकीय अधिकृत	आ.व. २०८१।०८२	√	
०	१.१.८	रैथाने र आप्रावासी कामदारको नीति तयार	योजना शाखा	कार्यपालिका र गाउँसभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	१.२.१	आवधिक, मद्यमकालिन खर्च संरचना र वार्षिक नीति कार्यक्रममा लैससास विकासको लागि नीति रणनीति तथा कार्यक्रम समावेश	योजना शाखा र महिला बालबालिका शाखा	स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समिति	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√

०.५	१.२.५	महिला र पूरुषको छुटाछुटै आवश्यका पहिचान विश्लेषणका आधारमा आवश्यकता लेखाजोखा र कार्यक्रम तय	योजना शाखा र महिला बालबालिका शाखा	स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समिति र सामाजिक विकास समिति	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०	१.२.६	दिगो विकास लक्ष्यको स्थानीयकरण र बजेट तथा कार्यक्रम तुर्जुमा	विषयगत समिति	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	१.३.३	लैससास सूचक सुधारको कार्ययोजनाको कार्यान्वयन	लैससास	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	१.३.४	लक्षितवर्गको आवश्यकताका आधारमा वजेट विनियोजन	योजना शाखा र महिला बालबालिका शाखा	स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समिति र सामाजिक विकास समिति	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
संस्थागत व्यवस्था								
०.५	२.१.१	महिला सशक्तीकरण क्षमता विकास र महिला सहभागिताका लागि समतामुलक नीतिको कार्यान्वयत	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका र गाउँसभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	२.१.२	स्थानीयस्तरमा कर्मचारी नियूक्तिमा समावेशी नीतिको कार्यान्वयन	प्रशासन शाखा	कार्यपालिका र गाउँसभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	२.१.३	लैगिक समानताका नीति तयार	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका र गाउँसभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	२.२.१	महिला र पूरुषको समान सहभागिताका लागि स्थानीय नीति र रणनीति तयार	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका र गाउँसभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√

०.५	२.२.३	आचार संहिताको प्रचार प्रसार तथा पालनाको लागि अनुगमन	सामाजिक विकास समिमित	लैससास कार्यान्वयन समिति	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०	२.२.४	योजना तर्जुमाका चरणमा लैगिक सवाल सम्बोधनका लागि सुझाव पेश	लैससास कार्यान्वयन समिति	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति र कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	२.३.३	समिति, उपसमिति र कार्यदलको क्षमता विकास	महिला बालबालिका र योजना शाखा	कार्यपालिका	महिला तथा बालबालिका र योजना शाखा प्रमुख	आ.व. २०८१।०८२		√
०	२.३.३	कार्यालयस्थलमा हुन सक्ने यौन दुर्व्यहारमा कमी ल्याउन आचार संहिता निर्माण	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका र गाउँसभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	२.३.४	अनुमन समिति र कार्यदलमा लक्षित समूहको समानुपातिक प्रतिनीधित्व	सामाजिक विकास समिमित	लैससास कार्यान्वयन समिति	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	२.५.१	वडास्तरीय खण्डीकृत सूचना संकलन	योजना शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा समिति	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	२.५.२	खण्डीकृत सूचनाको आधारमा गरीबि नक्साङ्कन	विषयगत समिति	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा समिति	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	२.५.३	गाउँपालिकाको यथार्थ अवस्था मूल्याङ्कनका आधारमा स्थानीय विकास कार्यक्रम तर्जुमा र संचालन	बजेट तथा कार्यक्रम तुर्जुमा समिति	स्रोत अनुमान तथा बजेट निर्धारण समिति र कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा समिति	आ.व. २०८१।०८२		√

मानव संसाधान तथा क्षमता विकास मुख्य विषयक्षेत्रको अवस्था सुधारोन्मुख कार्ययोजना								
०.५	३.१.१	क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यविधि निर्माण	विषयगत समिति	कार्यपालिका	योजना शाखा	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	३.१.३	लैगिक सम्बेदनशिल भाषाको प्रयोग	विषयगत समिति र शाखा	कार्यपालिका र सभा	महिला बालबालिका शाखा र अनुगमन समिति	आ.व. २०८१।०८२		√
०	३.१.६	मनव संसाधन विकास इकाईको व्यवस्थापन र परिचानल	विषयगत समिति	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	आ.व. २०८१।०८२	√	
०	३.१.८	महिला हकहित र वेइजिङ्ग घोषणापत्रको अनुशिक्षण	महिला तथा बालबालिका शाखा	सामजिक विकास समिति र लैससास कार्यान्वयन समिति	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	३.२.२	लैंगिक हिंशामुक्त पालिका घोषणा अभियान	लैससास कार्यान्वयन समिति	बजेट कार्यक्रम तर्जुमा समिति र कार्यपालिका	सामजिक विकास समिति र लैससास कार्यान्वयन समिति	आ.व. २०८१।०८२	√	
०	३.३.२	कानूनी मस्यौदा तयारी तथा समस्या समाधान सम्बन्धी सभाका सदस्य र शाखा प्रमुखलाई अभिमूखिकरण कार्यक्रम	विद्येयक समिति	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	३.३.४	वडास्तरीय कानूनी साक्षरता कार्यक्रम	लैससास कार्यान्वयन समिति	सामाजिक विकास समिति	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	३.४.१	लक्षित समूहको संरक्षणका लागि विपद् व्यवस्थापन नीति	विद्येयक समिति र विषयगत समिति	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√

०.५	३.४.१	विपद्बाट प्रभावित महिला र बालबालिकाको उद्धारका लागि राहत व्यवस्था	वनवातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२	√	
०.५	३.४.२	विपद् प्रभावितको खण्डीकृत सूचना संकलन र अभिलेखीकरण	वनवातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत , वडा सचिव र आइटी अफिसर	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	३.४.३	विपद्बाट प्रभावित महिला र बालबालिकाको उद्धारमा प्राथमिकता	वनवातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	३.४.४	विपद्को परिचालनमा महिलाको सहभागिता वृद्धि	वनवातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति	कोष परिचालन समिति	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा सचिव	आ.व. २०८१।०८२		√
सेवा प्रवाह मुख्य विषयक्षेत्रको अवस्था सुधारोन्मुख कार्ययोजना								
०.५	४.१.२	स्थानीय पूर्वाधार लक्षितमैत्री निर्माण	पूर्वाधार विकास शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र अनुगमन समिति तथा प्राविधिक	आ.व. २०८१।०८२		√
०	४.१.३	भवन निर्माण संहिताको कार्यान्वयन र अनुगमन	पूर्वाधार विकास शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र वडा कार्यालय तथा प्राविधिक	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	४.१.४	नविकरणीय उर्जाको प्रयोगमा प्रबर्द्धन	बजेट कार्यक्रम तर्जुमा समिति	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	आ.व. २०८१।०८२		√

०	४.३.३	अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम संचालन	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका र गाउँसभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शिक्षा शाखा	आ.व. २०८१।०८२		√
०	४.४.३	घरघरमा कौशीखेती विस्तार	मेड्पा कार्यक्रम	विषयगत समिति र कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शिक्षा शाखा	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	४.५.१	स्वरोजगारमूलक कार्यक्रमको छनौट वजेट विनियोजन	मेड्पा कार्यक्रम	विषयगत समिति र कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शिक्षा शाखा	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	४.५.२	स्वरोजगारमूलक कार्यक्रमको छनौट वजेट विनियोजन र कार्यान्वयन	मेड्पा कार्यक्रम	विषयगत समिति र कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शिक्षा शाखा	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	४.५.३	प्राविधिक जनशक्ति तयार	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति	कार्यपालिका र गाउँसभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शिक्षा शाखा	आ.व. २०८१।०८२		√
०	४.५.४	सुफतमूल्य सहकारी पशल संचालन	बजेट तथ	कार्यपालिका र गाउँसभा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शिक्षा शाखा	आ.व. २०८१।०८२		√
सुशासन र उत्तरदायित्व मुख्य विषयक्षेत्रको अवस्था सुधारोन्मुख कार्ययोजना								
०.५	५.१.२	सुशासन प्रवर्द्धन र भ्रष्टार विरुद्ध शून्य सहनशिलताको वातावरण सृजना तथा महिला अधिकार प्रत्याभूति	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	कार्यपालिका र गाउँसभा	गाउँपालिका र वडा कार्यालय	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	५.१.३	बेइजिङ्ग घोषणा पत्रको कार्यान्वयन	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका र गाउँसभा	गाउँपालिका र वडा कार्यालय	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	५.२.१	सामाजिक जवाफदेहीताका औजारको नियमति प्रयोगमा ल्याउने	शाखा प्रमुख	कार्यापालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	आ.व. २०८१।०८२		√

०	५.२.२	सामाजिक जफावदेहीताका औजारको संचालनमा लक्षित वर्गको सहभागितमा	शाखा प्रमुख	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	५.२.३	लक्षित समुदायको गुनासोहरुको अभिलेखिकरण र सम्बोधन	सम्बन्धित शाखा	कार्यपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	५.२.४	आचार संहिताको कार्यान्वयन	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	कार्यपालिका	जनप्रतिनीधि र कर्मचारी	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	५.३.४	स्थानीय सेवा र अवसरमा पहुँच वृद्धिका लागि नागरिकसम्म सूचना प्रसार	शाखा प्रमुख	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	गाउँपालिका र वडा कार्यालय	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	५.४.२	स्थानीय तहका कार्यक्रममो प्रभाव र असरको अवस्था एकिन गर्न मूल्याङ्कन	शाखा प्रमुख	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	गाउँपालिका र वडा कार्यालय	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	५.४.४	अनुगमन पश्चान प्राप्त प्रतिवेदनको समिक्षा र पृष्ठपोषणको कार्यान्वयन	अनुगमन समिति	कार्यपालिका	विषयगत समिति	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	५.५.१	संघीय र प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रममा समन्वय र सहजीकरण	विषयगत समिति	कार्यपालिका	जनप्रतिनीधि र कर्मचारी	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	५.५.२	लैगिकमैत्री वातावरण र विकासका लागि गाउँपालिकास्तरीय सरोकारवालाको सञ्जाल निर्माण तथा समन्वय छलफल	महिला बालबालिका शाखा	कार्यापालिका	विषयगत समिति र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	आ.व. २०८१।०८२		√
०.५	५.५.३	गाउँपालिकास्तरीय सरोकारवालाको सञ्जाल कार्यगत छलफल	लैससास कार्यान्वय समिति	सामाजिक विकास समिति	महिला बालबालिका शाखा	आ.व. २०८१।०८२		√
०	५.५.४	महिला समानताका लागि लगानी	लैससास कार्यान्वय समिति	सामाजिक विकास समिति	महिला बालबालिका शाखा	आ.व. २०८१।०८२	√	

३.५ निश्कर्ष कमल गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९।२०८० को लैससास परिक्षण गर्दा ६६.५ प्रतिशत अंक प्राप्त गरेको छ । लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिगदर्शका आधारमा यो नतिजा उत्तम अवस्था हो । कमल गाउँपालिकाले लैससास प्रबर्दनको लागि अझै धेरै काम गर्नु पर्ने देखिन्छ । गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९।२०८० मा लैससासको क्षेत्रमा वार्षिक नीति, कार्यक्रम र बजेटमा कार्यक्रम राखेर कार्य गरेको । न्यायिक समिति सक्रिय रहेर स्थानीयस्तरका न्यायिक कार्यहरु सम्पादन गरेको । वडाहरुबाट सहभागीतामूलक पद्धतिमा योजनाहरु छनौट भएको । उपभोक्ता समिति गठन सम्वन्धि कार्यविधि बनाएर समानुपातिक प्रतिनिधित्व मात्र नगराई समितिमा रहेका प्रतिनीधिहरुको सक्रियाता तथा सशक्तिकरण गर्नु पर्ने देखिन्छ । लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष र कार्यविधि अनुसार कोष सञ्चालनमा रहेको छ। गाउँपालिकाको खण्डिकृत तथ्याङ्क अध्यावधिक गरी गरिवी निवारण र प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रममार्फत समान ज्यालाको प्रत्याभुत गर्न नीति निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन आवश्यक रहेको छ। समान ज्यालाको नीतिको अनुसरण गरी रैथाने र आप्रावासी कामदारको हित र संरक्षणको काम गर्न अझै बाँकी रहेको छ। विपद्् व्यवस्थापन कार्यविधि मार्फत राहत वितरणकार्यलाई प्रभावकारी रुपमा अगाडी बढाएको पाईन्छ।

गाउँपालिका खुल्ला दिसामुक्त, पूर्णखोप युक्त भइसको छ। बालमैत्री स्थानीय शासनयुक्त गाउँपालिका घोषणा भई सकेको छ। साथै पोषणमैत्री स्थानीय शासन जस्ता अभियान संचालन गरिएको छ । लैगिक हिंशामुक्त गाउँपालिका घोषणा गर्ने सोच रहेको छ । ठूला संरचनाहरुको निर्माण गर्दा अपांगता मैत्री भवनहरु निर्माण हुन नक्साहरु बनाईन थालिएको छ। गाउँपालिका र वडा कार्यालयमा स्तनपान कक्ष निर्माण गरिएको छ भने अन्य कार्यालयहरुमा स्तनपान कक्षको स्थापना गर्नु पर्ने देखिन्छ। संघीय सरकारको स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई गाउँपालिकाले सहजीकरणमा सहयोग गरेको। शिक्षा तर्फका सबै सूचकहरु प्राप्त भएको छ । घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी तथ्यांकहरु अध्यावधिक भएको पाईन्छ । लक्षित समूदायलाई लक्षित गरेर लोकसेवाको कक्षाहरु सञ्चालनमा रहेको छ।

१५ . सुझावहरु

कमल गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९।२०८० को लैससास परिक्षण गर्दा ६६.५प्रतिशत अंक मात्र प्राप्त गरेको पाईन्छ । गाउँपालिकाले लैससासको क्षेत्रमा अझै धेरै कार्यहरु गर्नु पर्ने देखिन्छ । विशेष गरी गाउँपालिकाको लैगिंक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण रणनीति तथा कार्यविधि बनाएर लागु गर्नु पर्ने देखिन्छ। गाउँपालिकाको हरेक नीति, कानून, कार्यविधि र दस्तावेजहरु बनाउँदा लैससासको दृष्टिकोणले उपयुक्त छ कि छैन विश्लेषण गर्नु पर्ने काम गर्नु पर्ने अवस्था रहेको छ। वडामा वार्षिक कार्यक्रमहरु बनाउँदा जनसहभागीतात्मक समावेशी प्रतिनिधित्व र तलबाट माथिजाने विकासको प्रकृयालाई संस्थागत गर्नु छ। लैगिंक हिंसा विरुद्धका कार्यक्रमहरुलाई अझ प्रभावकारी बनाईनु पर्ने रहेको छ। नेपाल सरकारले रास्ट्रिय तथा अन्तरास्ट्रिय स्तरमा प्रतिबद्धता जनाएका लैससास सम्बन्धि सन्धि, अभिसन्धि र प्रतिबद्धताहरु स्थानीयकरण गर्नु पर्ने देखिन्छ।

लैससास परिक्षणको लागि बजेट तथा कार्यक्रमको सुनिश्चितता, बेईजिगं घोषणा पत्रको कार्यान्वयन, दीगो विकासको स्थानीयकरण, महिला र लक्षित वर्गको व्यवहारिक र रणनीतिक आवस्यकता पूरा गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन, क्षमता विकास योजना बनाई कार्यक्रम संचालन, स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरू (पदाधिकारीरकर्मचारी) को समानता प्रतिनिधित्व सुनिश्चितता गर्न बाँकी रहेको छ। सकारात्मक विभेदको नीतिको साथै कार्यस्थलमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव, महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता साथै गाउँपालिकाले बनाएको आचार संहीता कार्यान्वयनमा ल्याउन पर्ने अवस्था छ। आचार संहिता पालना भए नभएको अनुगमन कार्य गर्न बाँकी रहेको छ।

गाउँपालिकामा लैगिंक डेस्कको स्थापना, वार्षिक आर्थिक ऐनमा लक्षित समूहलाई निश्चित प्रतिशत बजेटको व्यवस्था, समावेशी सूचना प्रणालीको व्यवस्था, स्थानीय भाषामा सूचनाको संप्रेषण, खण्डिकृत सूचनालाई आधार मानेर योजना छनौट तथा बजेटको व्यवस्था गर्नु पर्ने छ । प्राविधिक मानवसंसाधनको विकास गरिएको छ। उपलब्ध मानवीय जनशक्ति र डेस्कबाट प्रभावकारी कार्य गरी लैगिंक हिंसा मुक्त गाउँपालिकाको घोषणा, महिलाको विरुद्ध शुन्यसहनशीलताको नीति, सामाजिक कुरीति विरुद्धका कार्यक्रम र वजेटको व्यवस्था, कानूनी अभिमुखिकरणको कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिनु पर्ने देखिन्छ। विपद् व्यवस्थापनमा लक्षित वर्गको अर्थपरुर्ण सहभागीता र अलग अलग संरक्षण र राहतको व्यवस्था, भौतिक संरचनाहरु पूर्ण रुपमा लैंगिकमैत्री बनाइनु पर्ने छ।

गर्भपती महिलालाई जोखिमपूर्ण काममा सम्लग्न गर्न नपाईने नीति तथा कानूनको व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गर्दै स्थानीय श्रमनीति, परम्परागत उर्जालाई आधुनिक उर्जामा रुपान्तरणका कार्यक्रम र बजेट, टोल विकास संस्थामा महिलाको अर्थपूर्ण सहभागीता बढाउन पर्ने देखिन्छ। सञ्जालहरुको निर्माण र व्यवस्थापन, सफा पानीको सहजता लागि पानी शुद्धिकरणका विधिहरुको वारेमामा जानकारी गर्नु पर्ने । महिलाको निर्णय प्रकृया र कार्यान्वयनमा अर्थपूण सहभागिता, लक्षित समूहको लागि स्वरोजगारमूलक, सीपमूलक र आयमूलक कार्यक्रमको पहिचान र वजेट विनियोजन, स्थानीय तहमा सूपथमूल्यका सहकारी पसलहरुको व्यवस्था र भ्रष्टचार विरुद्ध शून्य सहनशीलताको नीतिहरुको गाउँपालिकाले कार्यान्वयनका लागि रणनीति वनाइनु पर्ने छ ।

महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने, महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धिको राष्ट्रिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को राष्ट्रिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्वन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनि उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गर्ने, सामाजिक जवाफदेहीताका औजारहरुको प्रयोग गर्ने र सो कार्यमा लक्षित वर्गको सक्रिय सहभागीता, उनीहरुको विचारको सुनुवाई, उठेका सवालहरुको सम्वोधन गर्दा प्राथमिकिता दिनु आवश्यक रहेको छ। लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्वन्धी कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गर्ने, तीनै तहका सरकार, सरकारी कार्यालय र गैरसरकारी संस्थालगायतसंग समन्वयलाई गाउँपालिकाले अझ प्रभावकारी बनाउँदै लैजानु पर्ने देखिन्छ। लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण पश्चान भएका सुधारात्मक पक्ष सुधारका लागि तयार गरिएका क्रियाकलाप कार्यान्वयनमा ल्याउन वजेट तथा अनुगमन मूल्याङ्कनलाई प्रभावकारी बनाई कार्यान्विन गर्न प्रमुख आवश्यकता रहेकोछ।

३.८ परीक्षण कार्याशालाका तस्विरहरु :

३.८ लैससास परिक्षणमा अध्ययन गरिएका कागजातहरुः

कमल गाउँपालिकाको वार्षिक नीति कार्यक्रम र बजेट २०७९।२०८० कमल गाउँपालिकाको लैगिंक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि कमल गाउँपालिकाको उपभोक्त समितिगिठन परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि २०७५ उपभोक्ता समितीको गठन प्रक्रिया र निर्णयहरु क्षित समूहका कार्यक्रमको सूची र बजेट कार्यपालिकाको बैठक, सहभागीको विवरण र निर्णयहरु सभाको बैठक, सहभागीको विवरण र निर्णयहरु स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिका निर्णयहरु पदाधिकारीहरु र कर्मचारीहरुको आचारसंहीता गाउँपालिकाको विपद्जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन २०७८ पालिकाको पार्श्वचित्र, गाउँपालिकाको वेवसाइट घटना दर्ताको अभिलेख र इलष्लिभ एयचतर्बा	राहत वितरण गरेको भरपाई न्यायिक समितिमा आएका उजुरीहरु, त्यसमाथि भएका छलफल र निर्णयहरु कर्मचारी र पदाधिकारीहरुको विवरण तनपानकक्षको विवरण र निर्णय पुस्तिका जिम्मेवारी तेकिएको दस्तावेजहरुमा योजना छनौटको दस्तावेज र वडा हुँदै पालिकाबाट भएका निर्णयहरु सार्वजनिक सूनसवाईको दस्तावेज, सार्वजनिक परीक्षणका दस्तावेज प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रमको कार्यविधि र ज्याला भुक्तानीका दस्तावेजहरु MIS स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणाली EMIS शिक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली लक्षितवर्गका कार्यक्रमहरुको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनहरु विपद् परेका परिवारहरुलाई राहत वितरण गरिएका कागजातहरु

SUTRA मा आधारित विवरणहरु प्रतिवेदनहरु	संघीय तथा स्थानीय नीति तथा कानूनले तोकिए अनुसारको पदाधिकारीहरुको समिति, उपसमिति तथा कार्यदलमा उपस्थितिको विवरण आदि

विषय नीति कानून तथा योजनासंग सम्बन्धित सूचकको अवस्था विश्लेषण मापन: अनुसूचि १

सि.नं.	उप विषय क्षेत्र	उपसूचक		मूल्याङ्कन		मूल्याङ्कनका आधार			प्रमाणीकरणको आधार
		क्र.सं	सूचक	पुर्णाङ्क	यथार्थ	राम्रो वा उत्तम अवस्था (१ अंक)	मद्यम अवस्था (०.५ अंक)	अति कमजोर अवस्था (० अंक)	
१	नीति र कानूनमा समावेशीता र सहभागिता	१.१.१	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण,पुर्व दस्तावेजको समिक्षा गर्दा लैससास दृष्टीकोणले भएको र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूल्क हुने गरको ।	१	०.५	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनकोमस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण,पुर्व दस्तावेजको समिक्षा गर्दा लैससास दृष्टीकोणले भएको र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूल्क हुने गरेको	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनकोमस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण,पुर्व दस्तावेजको समिक्षा गर्दा लैससास दृष्टीकोणले भएको र शब्द चयन समावेशी र सहभागिता आंसिकरुमा हुने गरेको	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनकोमस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण,पुर्व दस्तावेजको समिक्षा गर्दा लैससास दृष्टीकोणले भएको र शब्द चयन समावेशी र सहभागिता आंसिकरुमा हुने नगरेको	१,स्वीकृत नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु २,स्वीकृतका लागि प्रस्तुत गरेका मस्यौदा नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु ३,सम्बन्धित निर्णय फायल
२		१.१.२	स्थानीय तहले आफनो नीति कानून,योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससास दृष्टीले उपयुक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा वा विश्लेषण गरी सुनिश्चित गरे /नगरेको	१	०.५	स्थानीय तहले आफना नीति, कानून,योजना जारी गर्नुभन्दा अगाडि लैससास दृष्टिकोर्णले उपयुक्त भए नभएको लेखाजोखा गरी विश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले आफना नीति, कानून,योजना जारी गर्नुभन्दा अगाडि लैससास दृष्टिकोर्णले उपयुक्त भए नभएको आंसिक वा केही दस्तावेजको मात्र लेखाजोखा गरी विश्लेषण गरी सुनिश्चित गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले आफना नीति, कानून,योजना जारी गर्नुभन्दा अगाडि लैससास दृष्टिकोर्णले उपयुक्त भए नभएको लेखाजोखा कुनैपनि दस्तावेजको नगरेको ।	१, नीति , कानून र योजनाका दस्तावेज २, कार्यपालिका छलफल र निर्णयहरु
३		१.१.३	स्थानीय तहको नीति तथा योजनामा लैससास विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी विषयहरु समावेश भएको	१	१	स्थानीय तहको नीति तथा योजनामा लैससास विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी विषयहरु समावेश भएको	स्थानीय तहको नीति तथा योजनामा लैससास विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी विषयहरु आंसिकरुपमा समावेश भएको	स्थानीय तहको नीति तथा योजनामा लैससास विकास (स्थानीय कानून, नीति, आवधिक र वार्षिक योजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी विषयहरु समावेश नभएको	१, स्थानीय कानून नीति , आवधिक र वार्षिक योजना सम्बन्धि दस्तावेजहरु
४		१.१.४	महिला पुरुष लगायात लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास,सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लैससास परीक्षण गर्ने नीति अलग्ग छन (स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरे नगरेको)	१	०.५	महिला पुरुष लयात लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास,सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लैससास परीक्षण गर्ने अलग्गै नीति स्थानीय ऐन,कानून, कार्यविधि निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरेको	महिला पुरुष लयात लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास,सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लैससास परीक्षण गर्ने अलग्गै नीति स्थानीय ऐन,कानून, कार्यविधि निर्देशिकामा खास व्यवस्था नगरेको	महिला पुरुष लयात लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको समविकास,सामाजिक विभेदको अन्त्य तथा लैससास परीक्षण गर्ने अलग्गै नीति स्थानीय ऐन,कानून, कार्यविधि निर्देशिकामा कुनै पनि व्यवस्था गरे नगरेको	लैससास तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने नीति दस्तावेज स्थानीय ऐन , कानून,कार्यबिधि निर्देशिकाहरु स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन

५		१.१.५	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, कार्यविधिमा महिला, किशोरी बालबालिका तथा लक्षित वर्ग लगायतमा हुने सवै प्रकारका विभिदजन्य कार्यहरु प्रावधान	१	०.५	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, कार्यविधिमा महिला, किशोरी बालबालिका तथा लक्षित वर्ग लगायतमा हुने सवै प्रकारका विभिदजन्य कार्यहरु अन्त्य गर्ने प्रावधान राखिएको	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, कार्यविधिमा महिला, किशोरी बालबालिका तथा लक्षित वर्ग लगायतमा हुने सवै प्रकारका विभिदजन्य कार्यहरु अन्त्य गर्ने सीमित प्रावधान मात्र राखिएको	स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, कार्यविधिमा महिला, किशोरी बालबालिका तथा लक्षित वर्ग लगायतमा हुने सवै प्रकारका विभिदजन्य कार्यहरु अन्त्य गर्ने कुनै प्रावधान नराखिएको	१, स्थानीय ऐन, नियम,कार्यविधिहरु र तिनको लैससास दृष्टिले विश्लेषण गरिएको दस्तावेज स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन गरेको
६		१.१.६	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा वञ्तीमा परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको	१	१	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा वञ्तीमा परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको र सोही अनुसार कार्यान्विय भएको	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा वञ्तीमा परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको तर कार्यान्वियन नभएको	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा वञ्तीमा परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध नमिलाएको	१,महिला तथा वञ्तीमा परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई भएका प्रमाणित कागजातहरु,वञ्चितीमा परेका समुदायको भनाईहरुको दस्तावेज
७		१.१.७	स्थानीय नीति कानूनमा महिला, पूरुष लगायत लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान	१	०.५	स्थानीय नीति कानूनमा महिला, पूरुष लगायत लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान रहेको र कार्यान्वियन भएको	स्थानीय नीति कानूनमा महिला, पूरुष लगायत लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्रावधान रहेको र कार्यान्वियन नभएको	स्थानीय नीति कानूनमा महिला, पूरुष लगायत लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने कुनै प्रावधान प्रावधान नभएको	१, नीति , कानून र श्रमको ज्याला भुक्तानी दस्तावेज विवरण
८		१.१.८	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवि उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान	१	०	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवि उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान रहेको र कार्यान्वियन भएको	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवि उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान रहेको र कार्यान्वियन नभएको	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवि उपर हुने विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नभएको	१, स्थानीय तहको श्रम नीति तथा कानून दस्तावेज २, समिक्षा प्रतिवेदन
९	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	१.२.१	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रममा लैंगिक तथा सामाजिक समावेशी विकासको लागि नीति,रणनीति, कार्यक्रम र सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश	१	०.५	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रममा लैंगिक तथा सामाजिक समावेशी विकासको लागि नीति,रणनीति, कार्यक्रम र सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश गरेको	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रममा लैंगिक तथा सामाजिक समावेशी विकासको लागि नीति,रणनीति, कार्यक्रम र सोको मापनयोग्य लक्ष्य समावेश नगरिएको	आवधिक योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रममा लैंगिक तथा सामाजिक समावेशी विकासको लागि नीति,रणनीति, कार्यक्रम नरहेको	१,आवधिक योजना, वार्षिक विकास कार्यक्र लैंगिक तथा समावेशी विकासको लागि नीतिरणनीति, कार्यक्रम लक्ष्य तथा उपलब्धि सम्बन्धी आवधिक प्रतिवेदन

१०		१.२.२	पालिकाको स्रोत अनुमान वजेट सीमा निर्धारण समितिले वजेट सीमा निर्धाण गर्दा महिला, बालबालिका तथा सवै लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमामा सो समूहलाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कुल पूँजीगत वजेटको निश्चित प्रतिशत छुटियाउने	१	१	पालिकाको स्रोत अनुमान वजेट सीमा निर्धारण समितिले वजेट सीमा निर्धाण गर्दा महिला, बालबालिका तथा सवै लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमामा सो समूहलाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कुल पूँजीगत वजेटको निश्चित प्रतिशत छुटियाउने गरेको	पालिकाको स्रोत अनुमान वजेट सीमा निर्धारण समितिले वजेट सीमा निर्धाण गर्दा महिला, बालबालिका तथा सवै लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमामा सो समूहलाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कुल पूँजीगत वजेटको केही मात्रमा छुटियाउन गरेको	पालिकाको स्रोत अनुमान वजेट सीमा निर्धारण समितिले वजेट सीमा निर्धाण गर्दा महिला, बालबालिका तथा सवै लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमामा सो समूहलाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कुल पूँजीगत वजेटको निश्चित प्रतिशत नछुटियाएको	१,बार्षिक वजेट तथा विकास कार्याक्रम २, महिला लक्षित समूहको अवस्था विश्लेषण प्रतिवेदन
११		१.२.३	स्थानीय तहको योजना पहिचान वा छनौट गर्दा लक्षित समूहको सक्रिय सहभागिता हुने गरेको र लक्षित समूहले छनोट गरेका योजना प्राथमिकतामा पर्ने गरेको	१	१	स्थानीय तहको योजना पहिचान वा छनौट गर्दा लक्षित समूहको सक्रिय सहभागिता हुने गरेको र लक्षित समूहले छनोट गरेका योजना प्राथमिकतामा पर्ने गरेको	स्थानीय तहको योजना पहिचान वा छनौट गर्दा लक्षित समूहको सक्रिय सहभागिता हुने गरेको र लक्षित समूहले छनोट गरेका केही योजना प्राथमिकतामा पर्ने गरेको	स्थानीय तहको योजना पहिचान वा छनौट गर्दा लक्षित समूहको सक्रिय सहभागिता हुने गरेको र लक्षित समूहले छनोट गरा योजना प्राथमिकतामा नपरेको	१,सहभागिको सूचि र फोटो २,वडास्तरीय योजना तथा कार्यक्रमको सूचि३, निर्णय पुस्तिका र स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम
१२		१.२.४	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यवहाररिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ती गर्ने विषयमा छलफल	१	१	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यवहाररिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ती गर्ने विषयमा छलफल हुने गरेको	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यवहाररिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ती गर्ने विषयमा कहिलेकाही केही चरणमा छलफल हुने	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको व्यवहाररिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ती गर्ने विषयमा छलफल नहुने गरेको	१, वैठक पुस्तिका२,वजेट तर्जुमा मागदर्शन वैठक पुस्तिका ३,स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम
१३		१.२.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको छुटाछुटै अवस्था विश्लेषणका आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो आधारमा कार्यक्रम तय गर्ने गरेको	१	०.५	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको छुटाछुटै अवस्था विश्लेषण्का आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो आधारमा कार्यक्रम तय गर्ने गरेको	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको छुटाछुटै अवस्था विश्लेषण्का आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो आधारमा केही कार्यक्रम तय गर्ने गरेको	योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा लक्षित समूहको छुटाछुटै अवस्था विश्लेषण्का आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो आधारमा कार्यक्रम तय नगाएिको	१,महिला पुरुषको अवस्था विश्लेषण प्रतिवेदन र आवश्यकता पहिचान प्रतिवेदन २,बार्षिक विकास कार्यक्रम
१४		१.२.६	स्थानीय तहले दिगोविकास लक्ष्यहरु विशेषगरेर लक्ष्य लैगिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको वजेट विनियोजन	१	०	स्थानीय तहले दिगोविकास लक्ष्यहरु विशेषगरेर लक्ष्य लैगिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको वजेट विनियोजन	स्थानीय तहले दिगोविकास लक्ष्यहरु ाविशेषगरेर लक्ष्य लैगिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको वजेट विनियोजन	स्थानीय तहले दिगोविकास लक्ष्यहरु विशेषगरेर लक्ष्य लैगिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको वजेट विनियोजन	१,दिगो विकासका लक्ष्यहरुको स्थानीयकरणा गरेको दस्तावेज(नीति योजना तथा वार्षिक कार्यक्रम)
१५		१.२.७	स्थानीय तहको योजना महलिा बालबालिका र पिछडिएको वर्गालाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी बनेको	१	१	स्थानीय तहको योजना महलिा बालबालिका र	स्थानीय तहको योजना महलिा बालबालिका र पिछडिएको वर्गालाई	स्थानीय तहको योजना महलिा बालबालिका र पिछडिएको	१,नीति योजना तथा वार्षिक विकास कार्यक्रम

						पिछडिएको वर्गालाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी बनेको	अप्रत्यक्ष र सहयोगी हुने गरी बनेको	वर्गालाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी नबनेको	
१६		१.२.८	उपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समूहका प्रतिनीधि सहित कम्तीमा ४० प्रतिशत महिलाहरुको सहभागिता भएको । साथै कार्यकारी पदको जिम्मेवारी पनि दिएको	१	१	उपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समूहका प्रतिनीधि सहित कम्तीमा ४० प्रतिशत महिलाहरुको सहभागिता भएको । साथै कार्यकारी पदको जिम्मेवारी पनि दिएको	उपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समूहका प्रतिनीधि सहित कम्तीमा ४० प्रतिशत महिलाहरुको सहभागिता भएको । साथै कार्यकारी पदको जिम्मेवारी पनि दिएको	उपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समूहका प्रतिनीधि सहित कम्तीमा ४० प्रतिशत महिलाहरुको सहभागिता नभएको । साथै कार्यकारी पदको जिम्मेवारी पनि नदिएको	१,उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी नीति कानून २, उपभोक्ता समितिको संरचना
१७	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	१.३.१	वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्गता,जनजाति,मधेशी,मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित लगायत सवैवर्ग र समुदायसंग छलफल	१	१	वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्गता, जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित लगायत सवैवर्ग र समुदायसंग छलफल गर्ने गरिएको	वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्गता,जनजाति, मधेशी,मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित लगायत सवैवर्ग र समुदायसंग केही कार्यक्रममा छलफल गर्ने गरिएको	वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपूर्व समुदायका महिला, बालबालिका, अपाङ्गता,जनजाति, मधेशी,मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित लगायत सवैवर्ग र समुदायसंग छलफल नगरिएको	१,वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी दस्तावेज २,लक्षित समूहसंग छलफल भएको निर्णय पुस्तिका
१८		१.३.२	स्थानीय तहमा लैगिक उत्तरदायि तथा सामाजिक समावेशी वजेट निर्माण एवं परीक्षण गर्न वजेट व्यवस्थापन र कार्यान्वयन	१	१	स्थानीय तहमा लैगिक उत्तरदायि तथा सामाजिक समावेशी वजेट निर्माण एवं परीक्षण गर्न वजेट व्यवस्थापन र कार्यान्वयन भएको	स्थानीय तहमा लैगिक उत्तरदायि तथा सामाजिक समावेशी वजेट निर्माण एवं परीक्षण गर्न वजेट व्यवस्थापन र कार्यान्वयन नभएको	स्थानीय तहमा लैगिक उत्तरदायि तथा सामाजिक समावेशी वजेट निर्माण एवं परीक्षण गर्न वजेट व्यवस्थापन नगरिएको र कार्यान्वयन नभएको	१,बार्षिक विकास कार्यक्रम २, लैससास परीक्षण प्रतिवेदन
१९		१.३.३	लैससास परीक्षण पश्चात लैगिक तथा समावेशी विकासमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि वजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनमा समावेश गरिएको	१	०.५	लैससास परीक्षण पश्चात लैगिक तथा समावेशी विकासमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि वजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनमा समावेश गरेको र पुर्णरुपमा कार्यान्वयन भएको	लैससास परीक्षण पश्चात लैगिक तथा समावेशी विकासमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि वजेट तथा कार्यक्रम वार्षिक योजनमा समावेश भए पनि आंसिक रुपमा कार्यान्वयन गरिएको	लैससास परीक्षण पश्चात लैगिक तथा समावेशी विकासमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि वजेट व्यवस्था हुने नगरेको	१,बार्षिक विकास कार्यक्रम २, लैससास परीक्षण प्रतिवेदन

२०		१.३.४	स्थानीय तहको वार्षिक विकास कार्याक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत वजेट विनियोजन गरी उनीहरुको हितमा कार्ययोजना अनुसार कार्यक्रम संचालन	१	०.५	स्थानीय तहको वार्षिक विकास कार्याक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत वजेट विनियोजन गरी उनीहरुको हितमा कार्ययोजना अनुसार कार्यक्रम संचालन गर्ने गरिएको	स्थानीय तहको वार्षिक विकास कार्याक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत वजेट विनियोजन गरी उनीहरुको हितमा कार्ययोजना अनुसार कार्यक्रम आंसिकरुपमा संचालन गरिएको	स्थानीय तहको वार्षिक विकास कार्याक्रममा लक्षित समूहको लागि निश्चित प्रतिशत वजेट विनियोजन गर्ने नगरिएको	१,बार्षिक विकास कार्यक्रम २, लैससास परीक्षण प्रतिवेदन
जम्मा				२०	१३.५				

विषयक्षेत्र संस्थागत व्यवस्थासंग सम्बन्धित सूचकको अवस्था विश्लेषण मापनः

सि.नं.	उप विषय क्षेत्र	उपसूचक		मूल्याङ्कन		मूल्याङ्कनका आधार			प्रमाणीकरणको आधार
		क्रं.सं	सूचक	पुर्णाङ्क	यथार्थ	राम्रो वा उत्तम अवस्था (१ अंक)	मद्यम अवस्था (०.५ अंक)	अति कमजोर अवस्था (० अंक)	
२१	कर्मचारी र पदाधिकारीकारीको प्रतिनीधित्व	२.१.१	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरु (पदाधिकारी र कर्मचारी) सहभागितामा ५०/५० प्रतिशत समानता	१	०.५	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरु (पदाधिकारी र कर्मचारी) सहभागितामा ५०/५० प्रतिशत प्रतिनीधित्व भएको	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरु (पदाधिकारी र कर्मचारी) सहभागितामा ३३ प्रतिशत प्रतिनीधित्व भएको	स्थानीय तहको निर्णायक तहमा महिलाहरु (पदाधिकारी र कर्मचारी) सहभागितामा ३३ प्रतिशत कम सहभागिता भएको	१, कर्मचारी र पदाधिकारीको नामावली
२२		२.१.२	स्थानीय तहका कर्मचारीहरुको पदपूर्ति गर्दा सवै जाज, लिङ्ग,समुदाय, क्षेत्र लगायत लक्षित वर्गको प्रतिनीधित्व हुने रणनीति र कार्यान्वयन	१	०.५	स्थानीय तहका कर्मचारीहरुको पदपूर्ति गर्दा सवै जाज, लिङ्ग,समुदाय, क्षेत्र लगायत लक्षित वर्गको प्रतिनीधित्व हुने रणनीति र कार्यान्वयन भएको	स्थानीय तहका कर्मचारीहरुको पदपूर्ति गर्दा सवै जाज, लिङ्ग,समुदाय, क्षेत्र लगायत लक्षित वर्गको प्रतिनीधित्व हुने रणनीति र कार्यान्वयन नभएको	स्थानीय तहका कर्मचारीहरुको पदपूर्ति गर्दा सवै जाज, लिङ्ग,समुदाय, क्षेत्र लगायत लक्षित वर्गको प्रतिनीधित्व हुने रणनीति नभएको	१,स्थानीय तहका कर्मचारीहरुको पदपूर्ति सम्बन्धी नीति, कानून र निर्णय

२३		२.१.३	स्थानीय तहले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा संस्कृति रहनसहन वुझेको साथै महिला संवेदनशिल कर्मचारी वा जनप्रनिनीधि समावेश भएको कार्य टोली वा शाखा मार्फत सेवा प्रदान	१	०.५	स्थानीय तहले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा संस्कृति रहनसहन वुझेको साथै महिला संवेदनशिल कर्मचारी वा जनप्रनिनीधि समावेश भएको कार्य टोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको	स्थानीय तहले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा संस्कृति रहनसहन वुझेको साथै महिला संवेदनशिल कर्मचारी वा जनप्रनिनीधि समावेश भएको कार्य टोली वा शाखा मार्फत आंशिकरुपमा सेवा दिने गरेको	स्थानीय तहले महिला लगायत विशेष जातजाति तथा समुदायलाई सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित लक्षित वर्ग वा समुदायको भाषा संस्कृति रहनसहन वुझेको साथै महिला संवेदनशिल कर्मचारी वा जनप्रनिनीधि समावेश नगरी सेवा प्रदान दिने गरेको	१, संस्थावत व्यवस्था , संगठन संरचना २ सार्वजनिक सुनुवाई सार्वजनिक परीक्षण र सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्वेक्षण
२४		२.१.४	जनप्रतिनीधि कर्मचारीको क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गर्दा महिला र वञ्चितिकरणमा परेका वर्गको समान सहभागिताको लागि सकारात्मक विभेदको नीतिको कार्यान्वयन	१	१	जनप्रतिनीधि कर्मचारीको क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गर्दा महिला र वञ्चितिकरणमा परेका वर्गको समान सहभागिताको लागि सकारात्मक विभेदको नीतिको कार्यान्वयन गरेको	जनप्रतिनीधि कर्मचारीको क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गर्दा महिला र वञ्चितिकरणमा परेका वर्गको समान सहभागिताको लागि सकारात्मक विभेदको नीतिको कार्यान्वयन नगरेको	जनप्रतिनीधि कर्मचारीको क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गर्दा महिला र वञ्चितिकरणमा परेका वर्गको समान सहभागिताको लागि सकारात्मक विभेदको नीति नलिएको	१, सकारात्मक विभेद नीतिके दस्तावेज २, क्षमता विकास कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन र सहभागि विवरण
२५	कार्यप्रणाली समावेशीता	२.२.१	महिला र पुरुषवीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउन स्थानीय तहको निश्चित नीति	१	०.५	महिला र पुरुषवीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउन स्थानीय तहको निश्चित नीति रहेको	महिला र पुरुषवीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउन स्थानीय तहको निश्चित नीति रहे पनि कार्यान्वयन नभएको	महिला र पुरुषवीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउन स्थानीय तहको निश्चित नीति नरहेको	१, महिला र पूरुषवीच समानता बढाउने नीतिको दस्तावेज
२६		२.२.२	स्थानीय तहमा लैगिक विकास हेर्ने व्यवस्था गरिएको । डेस्कको व्यवस्था र लैससास कार्यान्वयन समितिको व्यवस्था कार्य विवरण तोकेको	१	१	स्थानीय तहमा लैगिक विकास हेर्ने व्यवस्था गरिएको । डेस्कको व्यवस्था र लैससास कार्यान्वयन समितिको व्यवस्था तथा कार्यशर्त विवरण तोकी कार्यान्वयन गरेको	स्थानीय तहमा लैगिक विकास हेर्ने व्यवस्था गरिएको । डेस्कको व्यवस्था र लैससास कार्यान्वयन समितिको व्यवस्था कार्य विवरण तोकिए पनि कार्यान्वय नभएको	स्थानीय तहमा लैगिक विकास कार्यान्वयन सम्बन्धि कुनै व्यवस्था नभएको	१, संगठन संरचना र लैगिक विकास हेर्न इकाइ तथा जिम्मेवारी किटान सम्बन्धी दस्तावेज

२७		२.२.३	स्थानीय तहबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव, महिला हिंशा नियन्त्रको लागि आचार संहिता बनाई लागू गरेको	१	०	स्थानीय तहबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव, महिला हिंशा नियन्त्रको लागि आचार संहिता बनाई लागू गरेको	स्थानीय तहबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव, महिला हिंशा नियन्त्रको लागि आचार संहिता निर्माण भए पनि कार्यान्वय नगरेको	स्थानीय तहबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव, महिला हिंशा नियन्त्रको लागि आचार संहिता नभएको	१, आचार संहिता र निर्णय पुस्तिका
२८		२.२.४	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैससास कार्यान्वयन समितिमा महिला , बालबालिका तथा अन्य सवै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको एकिन गर्ने र वडा तथा वस्तीस्तरमा योजना समावेशी बनाउन अनुगमन गर्ने	१	०.५	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैससास कार्यान्वयन समितिमा महिला , बालबालिका तथा अन्य सवै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको एकिन गर्ने र वडा तथा वस्तीस्तरमा योजना समावेशी बनाउन अनुगमन गर्ने गरेको	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैससास कार्यान्वयन समितिमा महिला , बालबालिका तथा अन्य सवै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको एकिन गर्ने र वडा तथा वस्तीस्तरमा योजना समावेशी भए नभएको अनुगमन नभएको	योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैससास कार्यान्वयन समितिमा महिला , बालबालिका तथा अन्य सवै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको बारे छलफल र अनुगमन नभएको	१, कार्यान्वयन समितिले सुझाव २, उपस्थिति र निर्णय
२९	समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनीधित्व	२.३.१	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलमा महिला र वञ्चितीकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनीधित्व हुने व्वस्था गरेको	१	१	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति र कार्यदलमा महिला र वञ्चितीकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनीधित्व हुने व्वस्था रहेको	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति र कार्यदलमा महिला र वञ्चितीकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनीधित्व हुने व्वस्था भए पनि कार्यान्वयन नहुनु	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति र कार्यदलमा महिला र वञ्चितीकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनीधित्व हुने व्वस्था नरहेको	१, समिति, उपसमिति र कार्यदल गठनको संरचना दस्तावेज २, उपस्थिति र निर्णय
३०		२.३.२	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति र कार्यदलमा महिला र वञ्चितीकरणमा समुदायका सदस्यहरुले निर्णय र छलफलमा सक्रियरुपमा भाग पाएको	१	०.५	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति र कार्यदलमा महिला र वञ्चितीकरणमा समुदायका सदस्यहरुले निर्णय र छलफलमा सक्रियरुपमा भाग पाएको	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति र कार्यदलमा महिला र वञ्चितीकरणमा समुदायका सदस्यहरुले निर्णय निर्माणमा भूमिका खेल्न नसकेको	स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति र कार्यदलमा महिला र वञ्चितीकरणमा समुदायका सदस्यहरुले भाग लिन नपाएको	१, समिति, उपसमिति र कार्यदल गठनको संरचना दस्तावेज २, उपस्थिति र निर्णय

३१		२.३.३	स्थानीय तहमा संचालित कार्यक्रमको अनुगमन र समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति तथा कार्यदलले वञ्चितीकरणमा परेको वर्गको हित हुने गरी विश्लेषण सहित नीति साथै कार्यगत सुझाव दिएको	१	०.५	स्थानीय तहमा संचालित कार्यक्रमको अनुगमन र समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति तथा कार्यदलले वञ्चितीकरणमा परेको वर्गको हित हुने गरी विश्लेषण सहित नीति साथै कार्यगत सुझाव दिने गरेको	स्थानीय तहमा संचालित कार्यक्रमको अनुगमन र समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति तथा कार्यदलले वञ्चितीकरणमा परेको वर्गको हित हुने गरी विश्लेषण नगरी सुझाव दिएको	स्थानीय तहमा संचालित कार्यक्रमको अनुगमन र समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति तथा कार्यदलले वञ्चितीकरणमा परेको वर्गको हित हुने गरी विश्लेषण सहित नीति साथै कार्यगत सुझाव केही पनि नदिएको	१, समिति, उपसमिति र कार्यदलको सुझाव दस्तावेज २, विश्लेषण सहितको अनुगमन प्रतिवेदन
३२		२.३.४	स्थानीय तहमा संचालित कार्यक्रमको अनुगमन र समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति तथा कार्यदलले वञ्चितीकरणमा वर्गको हित हुने गरी विश्लेषण सहित नीति साथै कार्यगत सुझाव कार्यान्वयन	१	०.५	स्थानीय तहमा संचालित कार्यक्रमको अनुगमन र समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति तथा कार्यदलले वञ्चितीकरणमा वर्गको हित हुने गरी विश्लेषण सहित नीति साथै कार्यगत सुझाव कार्यान्वयन हुने गरेको	स्थानीय तहमा संचालित कार्यक्रमको अनुगमन र समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति तथा कार्यदलले वञ्चितीकरणमा वर्गको हित हुने गरी विश्लेषण सहित नीति साथै कार्यगत सुझाव कार्यान्वयन आंसिकमात्र हुने गरेको	स्थानीय तहमा संचालित कार्यक्रमको अनुगमन र समिक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति उपसमिति तथा कार्यदलले वञ्चितीकरणमा वर्गको हित हुने गरी विश्लेषण सहित नीति साथै कार्यगत सुझाव कार्यान्वयन नभएको	१, समिति, उपसमिति र कार्यदलको सुझाव दस्तावेज २, कार्यान्वय समिक्षा वैठक प्रतिवेदन
३३	वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीता	२.४.१	स्थानीय तहको लैगिक हिंशा निवारण, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा कोष स्थापना र कार्यान्वयन	१	१	स्थानीय तहको लैगिक हिंशा निवारण, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा कोष स्थापना र कार्यान्वयन भएको	स्थानीय तहको लैगिक हिंशा निवारण, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा कोष स्थापना र कार्यान्वयन नभएको	स्थानीय तहको लैगिक हिंशा निवारण, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा कोष स्थापना नै नभएको	१, आर्थिक ऐन र कोष स्थापना सम्बन्धी दस्तावेज
३४		२.४.२	आदिवासी दलित लगायत अन्य लक्षित समूहका महिलाहरुको लागि बजेटको व्यवस्था भई आवश्यता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरेको	१	१	आदिवासी दलित लगायत अन्य लक्षित समूहका महिलाहरुको लागि बजेटको व्यवस्था भई आवश्यता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरेको	आदिवासी दलित लगायत अन्य लक्षित समूहका महिलाहरुको लागि बजेटको व्यवस्था गरेका तर आवश्यता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको	आदिवासी दलित लगायत अन्य लक्षित समूहका महिलाहरुको लागि बजेटको व्यवस्था नभएको	१, बार्षिका विकास कार्यक्रम
३५		२.४.३	स्थानीय तहमा लैगिक डेस्क स्थापना र संचालनको लागि जनशक्ति र स्रोतको व्यवस्था भई कार्य भएको	१	१	स्थानीय तहमा लैगिक डेस्क स्थापना र संचालनको लागि जनशक्ति र स्रोतको व्यवस्था भई सो अनुसार कार्य भएको	स्थानीय तहमा लैगिक डेस्क स्थापना र संचालनको लागि जनशक्ति र स्रोतको व्यवस्था भई कार्य नभएको	स्थानीय तहमा लैगिक डेस्क स्थापना र संचालनको लागि कुनै कार्य नभएको	१, बार्षिका विकास कार्यक्रम

३६		२.४.४	स्थानीय तहमा समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न वजेट व्यवस्थापन र कम्प्युटर लेखा प्रणालीले समावेशी बजेट तथा खर्चको सूचना दिने गरेको	१	१	स्थानीय तहमा समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न वजेट व्यवस्थापन र कम्प्युटर लेखा प्रणालीले समावेशी बजेट तथा खर्चको सूचना दिने गरेको	स्थानीय तहमा समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न वजेट व्यवस्थापन र कम्प्युटर लेखा प्रणालीले समावेशी बजेट तथा खर्चको सूचना आंसिक दिने गरेको	स्थानीय तहमा समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न वजेट व्यवस्थापन र कम्प्युटर लेखा प्रणालीले समावेशी बजेट तथा खर्चको सूचना नदिएको	१, बार्षिका विकास कार्यक्रम २, समावेशी सूचना प्रणाली दस्तावेज
३७	तथ्याङ्क संकलन र व्यवस्थापन	२.५.१	स्थानीय तहले वडा, वस्ती र समुदायतहका खण्डिकृत सूचनाहरुको अध्यावधिक गरेको	१	०.५	स्थानीय तहले वडा, वस्ती र समुदायतहका खण्डिकृत सूचनाहरुको संकलन र अध्यावधिक गरेको	स्थानीय तहले वडा, वस्ती र समुदायतहका खण्डिकृत सूचना संकलन गरेको अध्यावधिक नगरेको	स्थानीय तहले वडा, वस्ती र समुदायतहका खण्डिकृत सूचनाहरु संकलन नगरेको	१, खण्डिकृत सूचनाको दस्तावेज
३८		२.५.२	स्थानीय तहले वडा, वस्ती र समुदायतहका खण्डिकृत सूचनाहरुको संकलन र अद्यावधिक गर्दा गरीवि र वेरोजगारको पहिचान गरी छुटाछुटै नक्साङ्कन गरेको	१	०.५	स्थानीय तहले वडा, वस्ती र समुदायतहका खण्डिकृत सूचनाहरुको संकलन र अद्यावधिक गर्दा गरीवि र वेरोजगारको पहिचान गरी छुटाछुटै नक्साङ्कन गर्ने गरेको	स्थानीय तहले वडा, वस्ती र समुदायतहका खण्डिकृत सूचनाहरुको संकलन र अद्यावधिक गर्दा गरीवि र वेरोजगारको पहिचान गरेको तर छुटाछुटै नक्साङ्कन नगरेको	स्थानीय तहले वडा, वस्ती र समुदायतहका खण्डिकृत सूचनाहरुको संकलन र अद्यावधिक गर्दा गरीवि र वेरोजगारको पहिचान एवं छुटाछुटै नक्साङ्क नगरेको	१, खण्डिकृत सूचनाको दस्तावेज
३९		२.५.३	स्थानीय तहले आफनो पाश्रवचित्रमा आधारित खण्डिकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानी स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गरेको	१	०.५	स्थानीय तहले आफनो पाश्रवचित्रमा आधारित खण्डिकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानी स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गरेको	स्थानीय तहले आफनो पाश्रवचित्रमा आधारित खण्डिकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानी आंसिक मात्र स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गरेको	स्थानीय तहले आफनो पाश्रवचित्रमा आधारित खण्डिकृत तथ्याङ्क र सूचनालाई आधार मानी स्थानीय विकास योजना तर्जुमा नगरेको	१, पाश्रवचित्र सम्बन्धी दस्तावेज
४०		२.५.४	सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राही र पन्जिकरणको व्यवस्थापन र अभिलेख अद्यावधिक	१	१	सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राही र पन्जिकरणको व्यवस्थापन र अभिलेख अद्यावधिक गरेको	सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राही र पन्जिकरणको व्यवस्थापन गरे पनि अभिलेख अद्यावधिक नगरेको	सामाजिक सुरक्षाका सुविधा पाउने लाभग्राही र पन्जिकरणको व्यवस्थापन र अभिलेख अद्यावधिक नगरेको	१, सामाजिक सुरक्षा र पञ्जिकरण अभिलेख दस्तावेजीकरण
जम्मा				२०	१३.५				

सि.नं.	उप विषय क्षेत्र	क्र.सं	सूचक	मूल्याङ्कन		मूल्याङ्कनका आधार			प्रमाणीकरणको आधार
				पुर्णाङ्क	यथार्थ	राम्रो वा उत्तम अवस्था (१ अंक)	मद्यम अवस्था (०.५ अंक)	अति कमजोर अवस्था (० अंक)	
४१	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	३.१.१	लैगिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास योजना तर्जुमा गरी छुटै शीर्षकमा वजेट विनियोजन भई खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भई कार्यान्वियन भएको	१	०.५	लैगिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास योजना तर्जुमा गरी छुटै शीर्षकमा वजेट विनियोजन भई खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आएको	लैगिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास योजना तर्जुमा गरी छुटै शीर्षकमा वजेट विनियोजन भई खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भई कार्यान्वियनमा नआएको	लैगिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास योजना तर्जुमा गरी छुटै शीर्षकमा वजेट विनियोजन भई खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत नभएको	१, क्षमता विकास कार्ययोजना,वार्षिक विकास कार्यक्रम र खर्च गर्ने कार्यविधि
४२		३.१.२	स्थानीय तहका पदाधिकारी र कर्मचारी लक्षित समूहले समावेशी विकास, लैगिक हिंशा निवारण सम्बन्धि तालिम लिएको र तालिममा महिला पूरुषको समान सहभागिता सुनिश्चित गरिएको	१	१	स्थानीय तहका पदाधिकारी र कर्मचारी लक्षित समूहले समावेशी विकास, लैगिक हिंशा निवारण सम्बन्धि तालिम लिएको र तालिममा महिला पूरुषको समान सहभागिता साथै उपस्थिति सुनिश्चित गरेको	स्थानीय तहका पदाधिकारी र कर्मचारी लक्षित समूहले समावेशी विकास, लैगिक हिंशा निवारण सम्बन्धि तालिम लिएको र तालिममा महिला पूरुषको समान सहभागिता साथै उपस्थिति सुनिश्चित नगरिएको	स्थानीय तहका पदाधिकारी र कर्मचारी लक्षित समूहले समावेशी विकास, लैगिक हिंशा निवारण सम्बन्धि तालिम नलिएको र तालिममा महिला पूषको समान सहभागिता सुनिश्चित नगरिएको	१, वार्षिक विकास कार्यक्रम र तालिम सम्पन्न प्रतिवेदन
४३		३.१.३	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता समेटिएको र प्रस्तुतिकरणमा लैगिक भाषाको प्रयोग भई तालिम गुणस्तर, सेवा सुविधाका लागि सुझाव लिएको	१	०.५	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता समेटिएको र प्रस्तुतिकरणमा लैगिक भाषाको प्रयोग भई तालिम गुणस्तर, सेवा सुविधाका लागि सुझाव लिएको	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता समेटिएको र प्रस्तुतिकरणमा लैगिक भाषाको प्रयोग भई तालिम गुणस्तर, सेवा सुविधाका लागि सुझाव नलिएको	तालिमका विषयवस्तुमा महिलाका आवश्यकता नसमेटिएको र प्रस्तुतिकरणमा लैगिक भाषाको प्रयोग भई तालिम गुणस्तर, सेवा सुविधाका लागि सुझाव नलिलएको	१, तालिम आवश्यकता पहिचान र तालिम सम्मन्न प्रतिवेदन
४४		३.१.४	स्थानीयमा महिला तथा लक्षित समूहका पदाधिकारीको क्षमत अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रम (प्राविधिक र क्षमता विकास तालिम तथा भ्रमण आदिमा वजेट विनियोजन भई कार्यान्वयन भएको	१	१	स्थानीयमा महलिा तथा लक्षित समूहका पदाधिकारीको क्षमत अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रम (प्राविधिक र क्षमता विकास तालिम तथा भ्रमण आदिमा वजेट विनियोजन भई कार्यक्रम संचान भएको	स्थानीयमा महलिा तथा लक्षित समूहका पदाधिकारीको क्षमत अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रम (प्राविधिक र क्षमता विकास तालिम तथा भ्रमण आदिमा वजेट विनियोजन भई कार्यक्रम नभएको	स्थानीयमा महिला तथा लक्षित समूहका पदाधिकारीको क्षमत अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रम (प्राविधिक र क्षमता विकास तालिम तथा भ्रमण आदिमा वजेट विनियोजन नभएको	१, वार्षिक विकास कार्यक्रम र सम्पन्न प्रतिवेदन

४५		३.१.५	स्थानीय तहमा लैससास सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम संचालन ल्याउन जनशक्ति भएको	१	१	स्थानीय तहमा लैससास सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम संचालन ल्याउन जनशक्ति भएको	स्थानीय तहमा लैससास सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम संचालन ल्याउन केही जनशक्ति भएको	स्थानीय तहमा लैससास सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम संचालन ल्याउन जनशक्ति नभएको	१,विषयवस्तुको जानकारी भएका कर्मचारी र पदाधिकारीको विवरण
४६		३.१.६	स्थानीय तहमा मानवसंधासन विकास केन्द्र ,शाखा र इकाई व्यवस्था गरी जनशक्ति व्यवस्था गरेको	१	०	स्थानीय तहमा मानवसंधासन विकास केन्द्र ,शाखा र इकाई व्यवस्था गरी जनशक्ति व्यवस्था गरेको	स्थानीय तहमा मानवसंधासन विकास केन्द्र ,शाखा र इकाई व्यवस्था गरी जनशक्ति नव्यवस्था गरेको	स्थानीय तहमा मानवसंधासन विकास केन्द्र ,शाखा र इकाई व्यवस्था नभएको	१, संगठन संरचना २, कार्यरत जनशक्ति विवरण
४७		३.१.७	स्थानीय तहमा महिला लक्षित, समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पुर्वतयारी कक्षा संचालन कार्यक्रमको व्यवस्था र संचालन भएको	१	१	स्थानीय तहमा महिला लक्षित, समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पुर्वतयारी कक्षा संचालन कार्यक्रमको व्यवस्था र संचालन भएको	स्थानीय तहमा महिला लक्षित, समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पुर्वतयारी कक्षा संचालन कार्यक्रमको व्यवस्था भएको तर संचालन नभएको	स्थानीय तहमा महिला लक्षित, समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पुर्व तयारी कक्षा नभएको	१, वार्षिक विकास कार्यक्रम २, सहभागित छनौट विवरण र कार्यक्रम सम्मन्न प्रतिवेदन
४८		३.१.८	महिला हक हित अधिकार सम्बन्धी वेइजिङ्ग घोषणापत्रले समेटका बाह्र प्रतिबद्धता सम्बन्धमा स्थानीय तहका पधाधिकारी र कर्मचारीलाई जानकारी भएको सोबारे अभिमूखिकरण गरेको	१	०	महिला हक हित अधिकार सम्बन्धी वेइजिङ्ग घोषणापत्रले समेटका बाह्र प्रतिबद्धता सम्बन्धमा स्थानीय तहका पधाधिकारी र कर्मचारीलाई जानकारी भएको सोबारे अभिमूखिकरण गरेको	महिला हक हित अधिकार सम्बन्धी वेइजिङ्ग घोषणापत्रले समेटका बाह्र प्रतिबद्धता सम्बन्धमा स्थानीय तहका केही पधाधिकारी र कर्मचारीलाई जानकारी भएको सोबारे अभिमूखिकरण नगरेको	महिला हक हित अधिकार सम्बन्धी वेइजिङ्ग घोषणापत्रले समेटका बाह्र प्रतिबद्धता सम्बन्धमा स्थानीय तहका पधाधिकारी र कर्मचारीलाई जानकारी नभएको सोबारे अभिमूखिकरण नगरेको	१, बार्षिक कार्यक्रम २, अभिमूखिकरण कार्यक्रम संचालन र प्रतिवेदन
४९	अनौपचारिक मूल्यमान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	३.२.१	महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंशा निवारण गर्ने कार्यक्रमका लागि वजेट विनियोजन गरेको	१	१	महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंशा निवारण गर्ने कार्यक्रमका लागि वजेट विनियोजन गरेको	ममहिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंशा निवारण गर्ने कार्यक्रमका लागि वजेटमात्र विनियोजन गरेको	महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंशा निवारण गर्ने कार्यक्रमका लागि वजेट विनियोजन नगरेको	१, बार्षि विकास कार्यक्रम २, कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन
५०		३.२.२	लैगिक हिंशामुक्त पालिका घोषणा गरेको र महिला हिंशाविरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति लिएको	१	०.५	लैगिक हिंशामुक्त पालिका घोषणा गरेको र महिला हिंशाविरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति लिएको महिला हिंशाको घटना नघटेको	लैगिक हिंशामुक्त पालिका घोषणा गरेको र महिला हिंशाविरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति लिएको गतवर्षको तुलनामा हिंशाको घटना घटेको	लैगिक हिंशामुक्त पालिका घोषणा गरेको र महिला हिंशाविरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति लिएको गत वर्षको तुलनामा हिंशामा कमी नआएको	१, लैगिक हिशामुक्त पालिका घोषणाको मिति २, महिला हिंशा विरुद्धको शून्य सहनसीलताको नीति ३, महिला हिंशा सम्बन्धी न्यायिक समिति र प्रहरीमा परेको उजुरी विवरण

५१		३.२.३	स्थानीय तहले महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंशा निवारण गर्ने कार्यक्रमहरु संचालन गरेको	१	१	स्थानीय तहले महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंशा निवारण गर्ने कार्यक्रमहरु संचालन गरेको	स्थानीय तहले महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंशा निवारण गर्ने केही कार्यक्रमहरु संचालन गरेको	स्थानीय तहले महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका हिंशा निवारण गर्ने कुनै कार्यक्रमहरु संचालन नगरेको	१, बार्षिक कार्यक्रम २, कार्यक्रम संचालन र प्रतिवेदन
५२		३.२.४	स्थानीय तहले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति (जातिगत छुवाछुत,बाल विवाह, वहुविवाह र दाइजो) हटाउने कार्यक्रम संचालन गरेको	१	१	स्थानीय तहले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति(जातिगत छुवाछुत,बाल विवाह, वहुविवाह र दाइजो)हटाउने कार्यक्रम संचालन गरेको	स्थानीय तहले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति(जातिगत छुवाछुत,बाल विवाह, वहुविवाह र दाइजो)हटाउने केही कार्यक्रम संचालन गरेको	स्थानीय तहले समाजमा रहेका विभिन्न सामाजिक कुरीति(जातिगत छुवाछुत,बाल विवाह, वहुविवाह र दाइजो)हटाउने कार्यक्रम संचालन नगरेको	१, बार्षिक कार्यक्रम २, कार्यक्रम संचालन र प्रतिवेदन
५३	कानूनी साक्षरता	३.३.१	स्थानीय तहका महलिा तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनीधि र कार्यरत कर्मचारीलाई संविधान, ऐन नियम तथा महत्वपूर्ण कानूनहरुको बारेमा अभिमूखिकरण	१	१	स्थानीय तहका महलिा तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनीधि र कार्यरत कर्मचारीलाई संविधान, ऐन नियम तथा महत्वपूर्ण कानूनहरुको बारेमा अभिमूखिकरण गरेको	स्थानीय तहका महलिा तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनीधि र कार्यरत कर्मचारीलाई संविधान, ऐन नियम तथा महत्वपूर्ण कानूनहरुको बारेमा आंसिकमात्र अभिमूखिकरण गरेको	स्थानीय तहका महलिा तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनीधि र कार्यरत कर्मचारीलाई संविधान, ऐन नियम तथा महत्वपूर्ण कानूनहरुको बारेमा अभिमूखिकरण नगरेको	१, बार्षिक कार्यक्रम २, कार्यक्रम संचालन र प्रतिवेदन
५४		३.३.२	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्य, सभाका सदस्य, र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सवै शाखा प्रमुखलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा प्रकिया र समस्या समाधानका विषयमा अभिमुखिकरण	१	०	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्य, सभाका सदस्य, र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सवै शाखा प्रमुखलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा प्रकिया र समस्या समाधानका विषयमा अभिमुखिकरण गरेको	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्य, सभाका सदस्य, र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सवै शाखा प्रमुखलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा प्रकिया र समस्या समाधानका विषयमा आंसिकरुपमा अभिमुखिकरण गरेको	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्य, सभाका सदस्य, र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सवै शाखा प्रमुखलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा प्रकिया र समस्या समाधानका विषयमा अभिमुखिकरण नगरेको	१, बार्षिक कार्यक्रम २, कार्यक्रम संचालन र प्रतिवेदन
५५		३.३.३	स्थानीय तहका प्रत्ये वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार,एकल महिला, मानव वेचविखन,यौनहिंशा) संचालन भएको	१	१	स्थानीय तहका प्रत्ये वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार,एकल महिला, मानव वेचविखन,यौनहिंशा) संचालन भएको	स्थानीय तहका प्रत्ये वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धी केही अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार,एकल महिला, मानव वेचविखन,यौनहिंशा) कार्यक्रम संचालन भएको	स्थानीय तहका प्रत्ये वडामा महिलाका लागि कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण कार्यक्रम (कानूनी हक अधिकार,एकल महिला, मानव वेचविखन,यौनहिंशा) संचालन नभएको	१, बार्षिक कार्यक्रम २, कार्यक्रम संचालन र प्रतिवेदन

५६		३.३.४	स्थानीय तहमा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण(कानूनी हक अधिकार,एकल महिला, मानव बेबिखन, यौन हिंशा) आदिबाट महिलाहरु लाभान्वीत भएको	१	०.५	स्थानीय तहमा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण(कानूनी हक अधिकार,एकल महिला, मानव बेबिखन, यौन हिंशा) आदिबाट ८० प्रतिशत भन्दा बढी महिलाहरु लाभान्वीत भएको	स्थानीय तहमा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण(कानूनी हक अधिकार,एकल महिला, मानव बेबिखन, यौन हिंशा) आदिबाट ५० प्रतिशत भन्दा बढी महिलाहरु लाभान्वीतमहिलाहरु लाभान्वीत भएको	स्थानीय तहमा महिलाको लागि संचालित कानूनी सचेतना सम्बन्धी अनुशिक्षण(कानूनी हक अधिकार,एकल महिला, मानव बेबिखन, यौन हिंशा) आदिबाट ५० प्रतिशत भन्दा कम महिलाहरु लाभान्वीतमहिलाहरु लाभान्वीत भएको	१, बार्षिक कार्यक्रम २, कार्यक्रम संचालन र प्रतिवेदन ३, तालिम पूर्व र पश्चातको परीषा प्रतिवेदन
५७	विपद् व्यवस्थापनमा सामावेशीता	३.४.१	स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड,रणनीति,कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयार गर्दा महिला तथा लक्षितवर्ग तथा समुदायसंग परामर्श गरी लक्षित समुदायलाई अलग अलगै विशेष राहत र संरक्षणको प्रावधान राखेको	१	०.५	स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड,रणनीति,कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयार गर्दा महिला तथा लक्षितवर्ग तथा समुदायसंग परामर्श गरी लक्षित समुदायलाई अलग अलगै विशेष राहत र संरक्षणको प्रावधान राखेको	स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड,रणनीति,कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयार गर्दा महिला तथा लक्षितवर्ग तथा समुदायसंग परामर्श गरी लक्षित समुदायलाई अलग अलगै विशेष राहत र संरक्षणको प्रावधान नराखेको	स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड,रणनीति,कार्यनीति लगायत कार्यविधि तयार गर्दा महिला तथा लक्षितवर्ग तथा समुदायसंग परामर्श नगरिएको र लक्षित समुदायलाई अलग अलगै विशेष राहत र संरक्षणको प्रावधान गरेको	१, विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड र रणनीति र कार्यविधि दस्तावेज
५८		३.४.२	स्थानीय तहमा विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन,नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित समुदाय समेतको खण्डिकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालिन कार्य संचालन तथा राहत वितरण गरेको	१	०.५	स्थानीय तहमा विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन,नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित समुदाय समेतको खण्डिकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालिन कार्य संचालन तथा राहत वितरण गरेको	स्थानीय तहमा विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन,नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित समुदाय समेतको खण्डिकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालिन कार्य संचालन तथा राहत वितरण नगरेको	स्थानीय तहमा विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन,नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित समुदाय समेतको खण्डिकृत तथ्याङ्क नराखिएको आपतकालिन कार्य संचालन तथा राहत वितरण नगरेको	१, स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन तथा जोखिम न्यूनिकरण सम्बन्धी दस्तावेज २,खण्डिकृत सूचना ३,आपतकालिन कार्य संचालन तथा राहत वितरण सूचि
५९		३.४.३	समुदायमा आधारित विपद् वयवस्थापन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित समुदायलाई सहभागि गराई उनीहरुलाई पहिलोप्राथमिकतामा राख्ने	१	०.५	समुदायमा आधारित विपद् वयवस्थापन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित समुदायलाई सहभागि गराई उनीहरुलाई पहिलोप्राथमिकतामा राखेको	समुदायमा आधारित विपद् वयवस्थापन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित समुदायलाई सहभागि गराइएको तर उनीहरुलाई पहिलोप्राथमिकतामा नराखिएको	समुदायमा आधारित विपद् वयवस्थापन सम्बन्धी कार्य संचालन गर्दा प्रभावित महिला तथा लक्षित समुदायलाई सहभागि नगराइएको र उनीहरुलाई पहिलोप्राथमिकतामा नराखिएको	१, स्थानीय तहको विपद् व्यवस्थापन तथा जोखिम न्यूनिकरण सम्बन्धी दस्तावेज २,खण्डिकृत सूचना ३,बार्षिक विकास कार्यक्रम

६०		३.४.४	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा संचालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला र लक्षित समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने गरेको	१	०.५	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा संचालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला र लक्षित समुदायको सहभागितामा निर्णय हुने गरेको	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा संचालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला र लक्षित समुदायको कहिले काहीमात्र सहभागितामा निर्णय हुने गरेको	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा संचालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला र लक्षित समुदायको सहभागिता विना नै निर्णय हुने गरेको	१, विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना र संचालन कार्यविधि २, निर्णय पुस्तिका
जम्मा				२०	१३				

सेवा प्रवाह सम्बन्धित मुख्य विषयसंग सम्बन्धित सूचकको विश्लेषण र मापन

सि.नं.	उप विषय क्षेत्र	सूचक नं	सूचक	मूल्याङ्कन		मूल्याङ्कनका आधार			प्रमाणीकरणको आधार
				पुर्णाङ्क	यथार्थ	राम्रो वा उत्तम अवस्था (१ अंक)	मद्यम अवस्था (०.५ अंक)	अति कमजोर अवस्था (० अंक)	
६१	पूर्वाधार विकास	४.१.१	स्थानीय तहका भवन,भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्इङ डिजाइन,लागत अनुमान तयार गर्दाका वखत र संरचना निर्माण भए पछि महलिा,बालबालिका,आपङ्गता भएका व्यक्तिले निर्वाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गमैत्री /संवेदनशिल संरचना प्रावधान सहित निर्माण	१	१	स्थानीय तहका भवन,भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्इङ डिजाइन,लागत अनुमान तयार गर्दाका वखत र संरचना निर्माण भए पछि महलिा,बालबालिका,आपङ्गता भएका व्यक्तिले निर्वाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गमैत्री /संवेदनशिल संरचना प्रावधान सहित निर्माण हुने गरेको	स्थानीय तहका भवन,भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्इङ डिजाइन,लागत अनुमान तयार गर्दाका वखत र संरचना निर्माण भए पछि महलिा,बालबालिका,आपङ्गता भएका व्यक्तिले निर्वाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गमैत्री /संवेदनशिल संरचना प्रावधान सहितआंसिकरुपमा निर्माण हुने गरेको	स्थानीय तहका भवन,भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्इङ डिजाइन,लागत अनुमान तयार गर्दाका वखत र संरचना निर्माण भए पछि महलिा,बालबालिका,आपङ्गता भएका व्यक्तिले निर्वाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, बालबालिका र अपाङ्गमैत्री /संवेदनशिल संरचना प्रावधान सहित निर्माण हुने नगरेको	१, लैगिक अपाङ्गता ,बालबालिका र अल्पख्यकमैत्री डिजाइन र लागत अनुमानको स्वीकृत विवरण

६२		४.१.२	स्थानीय तहका भवन ,भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचना निर्माण गर्दा महिला लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,आपङ्गमैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोर्णबाट समेत उयुक्त हुने गरी निर्माण	१	०.५	स्थानीय तहका भवन ,भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचना निर्माण गर्दा महिला लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,आपङ्गमैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोर्णबाट समेत उयुक्त हुने गरी निर्माण गरेको	स्थानीय तहका भवन ,भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचना निर्माण गर्दा आंसिकरुपमा महिला लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,आपङ्गमैत्री तथा बालमैत्री दृष्टिकोर्णबाट समेत उयुक्त हुने गरी निर्माण	स्थानीय तहका भवन ,भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र सामाजिक पूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचना निर्माण गर्दा महिला लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,आपङ्गता तथा बालमैत्री दृष्टिकोर्णबाट उयुक्त हुने गरी निर्माण	१,डजाइन र लागत अनुमानको स्वीकृत विवरण
६३		४.१.३	स्थानीय तहले १५०० वर्ग फिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सास्वीकृत गर्दा महिला तथा लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,अपाङ्गमैत्री र बालमैत्री दृष्टिकोर्णबाट उपयुक्त हुने प्रावधान सहित स्वीकृत दिने सो अनुसार निर्माण कार्य हुने	१	०	स्थानीय तहले १५०० वर्ग फिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सास्वीकृत गर्दा महिला तथा लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,अपाङ्गमैत्री र बालमैत्री दृष्टिकोर्णबाट उपयुक्त हुने प्रावधान सहित स्वीकृत दिने सो बमोजिम निर्माण कार्य हुन गरेको	स्थानीय तहले १५०० वर्ग फिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सास्वीकृत गर्दा महिला तथा लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,अपाङ्गमैत्री र बालमैत्री दृष्टिकोर्णबाट उपयुक्त हुने प्रावधान सहित स्वीकृत दिने गरेपनि सो अनुसार निर्माण कार्य नहुने	स्थानीय तहले १५०० वर्ग फिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सास्वीकृत गर्दा महिला तथा लैगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक,अपाङ्गमैत्री र बालमैत्री दृष्टिकोर्णबाट उपयुक्त हुने प्रावधान सहित स्वीकृत नदिने गरेको	१, डजाइन र लागत अनुमानको स्वीकृत विवरण र भवन निर्माण सम्बन्धी स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन
६४		४.१.४	स्थानीय तहले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई लक्ष्य गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जाको प्रयोग गर्न प्रोत्साह गर्ने आयोजनाहरुको संचालन	१	०.५	स्थानीय तहले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई लक्ष्य गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जाको प्रयोग गर्न प्रोत्साह गर्ने आयोजनाहरु संचालन गरेको	स्थानीय तहले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई लक्ष्य गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जाको प्रयोग गर्न प्रोत्साह गर्ने आयोजनाहरु आंसिकरुपमा संचालन	स्थानीय तहले महिला लगायत लक्षित समुदायलाई लक्ष्य गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जाको प्रयोग गर्न प्रोत्साह गर्ने आयोजनाहरु संचालन नगरेको	१,प्रोत्साहन गर्ने नीति तथा आयोजनाको विवरण २,वार्षिक कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन ३,स्थलगत अवलोकन प्रतिवेदन
६५	प्रजनन् स्वास्थ्य	४.२.१	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी बार्षिक नीति र कार्यक्रमा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नगाउने व्यवस्था गरी सोको कार्यान्वियन	१	१	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी बार्षिक नीति र कार्यक्रमा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था गरी सोको कार्यान्वियन गर्ने गरेको	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी बार्षिक नीति र कार्यक्रमा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था गरी सोको कार्यान्वियन नगरेको	प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी बार्षिक नीति र कार्यक्रमा गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने व्यवस्था नगरेको	१,प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

६६		४.२.२	स्थानीय तहको कार्यालय,अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपानकक्षको व्यवस्था गरी कार्यान्वयन	१	१	स्थानीय तहको कार्यालय,अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपानकक्षको व्यवस्था गरी कार्यान्वयन भएको	स्थानीय तहको कार्यालय,अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपानकक्षको व्यवस्था गरिए पनि कार्यान्वयन नभएको	स्थानीय तहको कार्यालय,अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाई लक्षित गरी अलग्गै स्तनपानकक्षको व्यवस्थापन नगरेको	१, स्तनपानकक्षको व्यवस्था २,स्तपानकक्ष संचालन सम्बन्धी निर्णय
६७		४.२.३	परिवार नियोजन मातृशिशु कल्याण, विस्तारित खोप पोषण जनस्वास्थ्य शिक्षा,स्वास्थ्य लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धि कार्यक्रमहरु (सुत्केरी हुदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्नका लागि किशोरीहरुको लागि प्रजनन् र यौन शिक्षा आदान प्रदान , एच.आइंभि एडस, स्तन क्यान्सर) संचालन गर्ने	१	१	परिवार नियोजन मातृशिशु कल्याण, विस्तारित खोप पोषण जनस्वास्थ्य शिक्षा,स्वास्थ्य लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धि कार्यक्रमहरु (सुत्केरी हुदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्नका लागि किशोरीहरुको लागि प्रजनन् र यौन शिक्षा आदान प्रदान , एच.आइंभि एडस, स्तन क्यान्सर) संचालन गर्ने गरेको	परिवार नियोजन मातृशिशु कल्याण, विस्तारित खोप पोषण जनस्वास्थ्य शिक्षा,स्वास्थ्य लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धि कार्यक्रमहरु (सुत्केरी हुदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्नका लागि किशोरीहरुको लागि प्रजनन् र यौन शिक्षा आदान प्रदान , एच.आइंभि एडस, स्तन क्यान्सर) केही वडामा संचालन गर्ने गरेको	परिवार नियोजन मातृशिशु कल्याण, विस्तारित खोप पोषण जनस्वास्थ्य शिक्षा,स्वास्थ्य लगायत महिलाहरुको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धि कार्यक्रमहरु (सुत्केरी हुदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्नका लागि किशोरीहरुको लागि प्रजनन् र यौन शिक्षा आदान प्रदान , एच.आइंभि एडस, स्तन क्यान्सर) संचालन नगरेको	१, वार्षिक विकास कार्यक्र २ प्रगति प्रतिवेदन
६८		४.२.४	महिला, आर्थिकरुपले विपन्न घरपरिवार लगायत लक्षित समूहको हको स्वास्थ्य विमा गर्न सहजीकरण साथै सहयोग गर्न वजेट तथा कार्याक्रम व्स्था गरी कार्यान्वन गर्ने गर्ने	१	१	महिला, आर्थिकरुपले विपन्न घरपरिवार लगायत लक्षित समूहको हको स्वास्थ्य विमा गर्न सहजीकरण साथै सहयोग गर्न वजेट तथा कार्याक्रम व्स्था गरी कार्यान्वियन गर्ने गरेको	महिला, आर्थिकरुपले विपन्न घरपरिवार लगायत लक्षित समूहको हको स्वास्थ्य विमा गर्न सहजीकरण साथै सहयोग गर्न वजेट व्यवस्था गरिए पनि कार्यान्यिन नगरेको	महिला, आर्थिकरुपले विपन्न घरपरिवार लगायत लक्षित समूहको हको स्वास्थ्य विमा गर्न सहजीकरण गर्न क्रियाकलाप चात वजेट तथा कार्याक्रम व्स्था नगरेको	१,आद्यिक विकासका विकास योजनाको भएकोको विवरण
६९	शिक्षा कार्यक्रम	४.३.१	स्थानीय तहले आफनो क्षेत्रभित्रका विद्यालय जाने उमेरका सवै बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गराउने प्रबन्ध मिलाएको र सवै बालबालिकाहरु विद्यालय भर्ना भएको	१	१	स्थानीय तहले आफनो क्षेत्रभित्रका विद्यालय जाने उमेरका सवै बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गराउने प्रबन्ध मिलाएको र सवै बालबालिकाहरु विद्यालय भर्ना भएको	स्थानीय तहले आफनो क्षेत्रभित्रका विद्यालय जाने उमेरका सवै बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गराउने प्रबन्ध मिलाएको र सवै बालबालिकाहरु विद्यालय भर्ना नभएको	स्थानीय तहले आफनो क्षेत्रभित्रका विद्यालय जाने उमेरका सवै बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गराउने प्रबन्ध नमिलाएको	१,विद्यालय भर्नासम्बन्धी निर्णय, विद्यालय जाने उमेरका बालबालिका समूहगत भर्नादर अध्ययन प्रतिवेदन

७०		४.३.२	स्थानीय तहले आर्थिक अवस्था कमजोर भएको परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका बालबालिकालाई दिवाखाजा,निशुल्क पाठ्यपुस्तक,शैक्षिक सामग्री, पोशाक र छात्रवृत्तिको व्यवस्था र निष्पक्ष वितरणको प्रबन्ध मिलाएको	१	१	स्थानीय तहले आर्थिक अवस्था कमजोर भएको परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका बालबालिकालाई दिवाखाजा,निशुल्क पाठ्यपुस्तक,शैक्षिक सामग्री,पोशाक र छात्रवृत्तिको व्यवस्था र निष्पक्ष वितरणको प्रबन्ध मिलाएको	स्थानीय तहले आर्थिक अवस्था कमजोर भएको परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका केही बालबालिकालाई दिवाखाजा,निशुल्क पाठ्यपुस्तक,शैक्षिक सामग्री,पोशाक र छात्रवृत्तिको व्यवस्था र निष्पक्ष वितरणको प्रबन्ध मिलाएको	स्थानीय तहले आर्थिक अवस्था कमजोर भएको परिवारका बालबालिका तथा लक्षित समुदायका बालबालिकालाई दिवाखाजा,निशुल्क पाठ्यपुस्तक,शैक्षिक सामग्री,पोशाक र छात्रवृत्तिको व्यवस्था नगरेको	१,बार्षिक विकास कार्यक्रम र कार्यक्रम संचालन निर्देशिका २,बालबालिका छनौटका आधार
७१		४.३.३	निरक्षर महिलाहरुको लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति तथा बजेट र कार्यक्रम भएको र सो अनुसार कार्यक्रम संचालन भएको (अभिभावक शिक्षा र प्रौढ शिक्षा)	१	०	निरक्षर महिलाहरुको लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति तथा बजेट र सो अनुसार कार्यक्रम (अभिभावक शिक्षा र प्रौढ शिक्षा)संचालन भएको	निरक्षर महिलाहरुको लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति तथा बजेट र सो अनुसार कार्यक्रम (अभिभावक शिक्षा र प्रौढ शिक्षा)संचालन नभएको	निरक्षर महिलाहरुको लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति तथा बजेट र कार्यक्रम नभएको	१,स्वीकृत आवधिक नीति तथा कार्यक्रम र निरक्षर महिलाका लागि संचालिन कार्यक्रम प्रतिवेदन
७२		४.३.४	विद्यालयमा छात्रा छात्र र यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुटाछुटै शौचालय, पानीको व्यवस्था किशोरी छात्राको लागि सेनेटरी प्याड लगायत आवश्यक सामग्री सहित यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन	१	१	विद्यालयमा छात्रा छात्र र यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुटाछुटै शौचालय, पानीको व्यवस्था किशोरी छात्राको लागि सेनेटरी प्याड लगायत आवश्यक सामग्री सहित यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको	विद्यालयमा छात्रा छात्र र यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुटाछुटै शौचालय, पानीको व्यवस्था किशोरी छात्राको लागि सेनेटरी प्याड लगायत आवश्यक सामग्रीको व्यवस्था गरेको तर यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन नभएको	विद्यालयमा छात्रा छात्र र यौनिक अल्पसंख्यकका लागि छुटाछुटै शौचालय, पानीको व्यवस्था किशोरी छात्राको लागि सेनेटरी प्याड लगायत आवश्यक सामग्री सहित यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम नभएको	१,बार्षिक नीति,कार्यक्रम र विद्यॅलय अनुगमन प्रतिवेदन
७३	खानेपानी सरसफाई कार्यक्रम	४.४.१	स्थानीय तहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा सफा पिउने पानी,हात धुने व्यवस्था, महिला ,पुरुष लैगिक यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था र सावुन पानी तथा स्यानिटाइजर आदिको प्रबन्ध	१	१	स्थानीय तहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा सफा पिउने पानी,हात धुने व्यवस्था, महिला ,पुरुष लैगिक यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था र सावुन पानी तथा स्यानिटाइजर आदिको प्रबन्ध गरेको	स्थानीय तहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा सफा पिउने पानी,हात धुने व्यवस्था, महिला ,पुरुष लैगिक यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था र सावुन पानी तथा स्यानिटाइजर आदिको प्रबन्ध आंसिकरुपमा गरेको	स्थानीय तहका कार्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा सफा पिउने पानी,हात धुने व्यवस्था, महिला ,पुरुष लैगिक यौनिक अल्पसंख्यकको लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था र सावुन पानी तथा स्यानिटाइजर आदिको प्रबन्ध नगरेको	१,बार्षिक नीति,कार्यक्रम र कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन तथा अनुगमन प्रतिवेदन

७४		४.४.२	स्थानीय तहको आयोजना तथा महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडावडामा खुल्ला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी , पोखरी, टोलसरफाई अभियान कार्यक्रम संचालन	१	१	स्थानीय तहको आयोजना तथा महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडावडामा खुल्ला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी , पोखरी, टोलसरफाई अभियान कार्यक्रम संचालन हुने गरेको	स्थानीय तहको आयोजना तथा महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडावडामा खुल्ला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी , पोखरी, टोलसरफाई अभियान कार्यक्रम संचालन हुने गरेको तर महिलाको सक्रिय सहभागिता हुने नगरेको	स्थानीय तहको आयोजना तथा महिलाहरुको सक्रिय सहभागितामा वडावडामा खुल्ला दिसामुक्त पालिका, घरघरमा शौचालय, पिउने पानी , पोखरी, टोलसरफाई अभियान कार्यक्रम संचालन नभएको	१,बार्षिक नीति,कार्यक्रम र कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन तथा अनुगमन प्रतिवेदन २ उपभोक्ता समिति सम्बन्धी निर्णय र महिलाको सहभागिता विवरण
७५		४.४.३	टोल गाउँवस्तीमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुटियाउने व्यवस्था,फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्साको फोहोर पानीबाट करेसाबारी कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला पुरुषको समान सहभागिता वृद्धिमा लागि जनचेतना कार्यक्रम संचालन	१	०.५	टोल गाउँवस्तीमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुटियाउने व्यवस्था,फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्साको फोहोर पानीबाट करेसाबारी कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला पुरुषको समान सहभागिता वृद्धिमा लागि जनचेतना कार्यक्रम संचालन हुने गरेको	टोल गाउँवस्तीमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुटियाउने व्यवस्था,फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्साको फोहोर पानीबाट करेसाबारी कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला पुरुषको समान सहभागिता वृद्धिमा लागि जनचेतना कार्यक्रम केही गाउँवस्तीमा संचालन भएको	टोल गाउँवस्तीमा कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुटियाउने व्यवस्था,फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्साको फोहोर पानीबाट करेसाबारी कौसीखेती तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला पुरुषको समान सहभागिता वृद्धिमा लागि जनचेतना कार्यक्रम काही पनि संचालन नभएको	१,बार्षिक नीति,कार्यक्रम र कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन तथा अनुगमन प्रतिवेदन २ उपभोक्ता समिति सम्बन्धी निर्णय र महिलाको सहभागिता विवरण
७६		४.४.४	टोलवस्तीमा सफापानीको सहज व्यवस्थापनका लागि आकासे पानी संकलन र भण्डारण गरी परंपरगत इनार तथा कुवाको पुनर्जिवन कार्यक्रम स्वीकृति साथै कार्यक्रम संचालन गर्दा महिला सक्रिय सहभागिता	१	१	टोलवस्तीमा सफापानीको सहज व्यवस्थापनका लागि आकासे पानी संकलन र भण्डारण गरी परंपरगत इनार तथा कुवाको पुनर्जिवन कार्यक्रम स्वीकृति साथै कार्यक्रम संचालन गर्दा महिला सक्रिय सहभागिता हुने गरेको	टोलवस्तीमा सफापानीको सहज व्यवस्थापनका लागि आकासे पानी संकलन र भण्डारण गरी परंपरगत इनार तथा कुवाको पुनर्जिवन कार्यक्रम स्वीकृति साथै कार्यक्रम संचालन गर्दा महिला सक्रिय सहभागिता नभएको	टोलवस्तीमा सफापानीको सहज व्यवस्थापनका लागि आकासे पानी संकलन र भण्डारण गरी परंपरगत इनार तथा कुवाको पुनर्जिवन कार्यक्रम स्वीकृति नभएको	१,बार्षिक नीति,कार्यक्रम र कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन तथा अनुगमन प्रतिवेदन २ उपभोक्ता समिति सम्बन्धी निर्णय र महिलाको सहभागिता विवरण

७७	स्वरोजगार तथा आर्यआर्जन र बजार व्यवस्थापन	४.५.१	आवधिक योजना , वार्षिक नीति कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा वेरोजगारी र गरीवि नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक,आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमय समावेश र कार्यान्वियन	१	०.५	आवधिक योजना , वार्षिक नीति कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा वेरोजगारी र गरीवि नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक,आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमय समावेश र कार्यान्वियन गरेको	आवधिक योजना , वार्षिक नीति कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा वेरोजगारी र गरीवि नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक,आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमय समावेश भएको तर कार्यान्वियन नगरेको	आवधिक योजना , वार्षिक नीति कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा वेरोजगारी र गरीवि नक्साङ्कन समेतको आधार लिई महिला तथा लक्षित समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक,आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमय समावेश नगरेको	१, आवधिक तथा वार्षिक नीति र कार्यक्रम २, निर्णयहरु ३, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
७८		४.५.२	स्थानीय तहले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा लक्षित समूहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रम तय तथा कार्यान्वयन	१	०.५	स्थानीय तहले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा लक्षित समूहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रम तय तथा कार्यान्वियन गरेको	स्थानीय तहले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा लक्षित समूहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रम तय गरिए पनि कार्यान्वियन नगरेको	स्थानीय तहले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा लक्षित समूहको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रम तय नगरेको	१, आवधिक तथा वार्षिक नीति र कार्यक्रम २, निर्णयहरु ३, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
७९		४.५.३	ग्रामिण महिला प्राविधिकहरु (पशुसेवा, कृषि खाद्य प्रविधि, वन स्वास्थ्य र पूर्वाधार) लगायतका षिषय सम्बन्धी प्राविधिक र सामजिक परिचालक तयार गर्ने नीति लिई कार्यान्वियन	१	०.५	ग्रामिण महिला प्राविधिकहरु (पशुसेवा, कृषि खाद्य प्रविधि, वन स्वास्थ्य र पूर्वाधार) लगायतका षिषय सम्बन्धी प्राविधिक र सामजिक परिचालक तयार गर्ने नीति लिई कार्यान्वियन गरेको व	ग्रामिण महिला प्राविधिकहरु (पशुसेवा, कृषि खाद्य प्रविधि, वन स्वास्थ्य र पूर्वाधार) लगायतका षिषय सम्बन्धी प्राविधिक र सामजिक परिचालक तयार गर्ने नीति लिइ कार्याक्रम संचालन नगरेको	ग्रामिण महिला प्राविधिकहरु (पशुसेवा, कृषि खाद्य प्रविधि, वन स्वास्थ्य र पूर्वाधार) लगायतका षिषय सम्बन्धी प्राविधिक र सामजिक परिचालक तयार गर्ने नीति नलिएको	१, आवधिक तथा वार्षिक नीति र कार्यक्रम २, निर्णयहरु ३, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
८०		४.५.४	गरीब तथा लक्षित समूहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरुप सुफुतमूल्य सहकारी पशलहरुको व्यवस्थापन गर्ने स्थानीय तहको नीति लिई सोको कार्यान्वियन	१	०	गरीब तथा लक्षित समूहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरुप सुफुतमूल्य सहकारी पशलहरुको व्यवस्थापन गर्ने स्थानीय तहको नीति लिई सोको कार्यान्वियन	गरीब तथा लक्षित समूहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरुप सुफुतमूल्य सहकारी पशलहरुको व्यवस्थापन गर्ने स्थानीय तहको नीति लिई सोको कार्यान्वियन नभएको	गरीब तथा लक्षित समूहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरुप सुफुतमूल्य सहकारी पशलहरुको व्यवस्थापन गर्ने स्थानीय तहको नीति नरहेको	१, आवधिक तथा वार्षिक नीति र कार्यक्रम २, निर्णयहरु ३, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन
जम्मा				२०	१४				

सुशासन र उत्तरदायित्व मुख्य विषय क्षेत्रसंगसम्बन्धी सूचकको विश्लेषण र मूल्याङ्कन

सि.नं.	उप विषय क्षेत्र	क्रं.सं	सूचक	मूल्याङ्कन		मूल्याङ्कनका आधार			प्रमाणीकरणको आधार
				पुर्णाङ्क	यथार्थ	राम्रो वा उत्तम अवस्था (१ अंक)	मद्यम अवस्था (०.५ अंक)	अति कमजोर अवस्था (० अंक)	
८१	सुशासन	५.१.१	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह,विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्द्धनका विषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/समिति कार्यदलबाट निर्णय गरी कार्य गर्ने निर्णय	१	१	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह,विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्द्धनका विषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/समिति कार्यदलबाट निर्णय गरी कार्य गर्ने गरेको	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह,विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्द्धनका विषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/समिति कार्यदलबाट निर्णय नगरी कार्य हुने गरेको	स्थानीय तहले सेवा प्रवाह,विकास निर्माण र सुशासन प्रवर्द्धनका विषयमा नीति, कानून जारी गरी सोही बमोजिम तोकिएका पदाधिकारी/समिति कार्यदलबाट निर्णय नगरी कार्य हुने गरेको	१,स्थानीय तहले सेवा प्रवाह , विकास निर्माण र सशासन प्रबर्द्धनका विषयमा जारी नीति तथा कानून २ निर्णय प्रक्रिया र निर्णय
८२		५.१.२	स्थानीय तहले विधिको शासन प्रबर्द्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि , भष्टाचार विरुद्ध शुन्यसहनशीलता र महिला तथा लक्षित समूहलाई अग्राधिकार दिने नीति लिई सो बमोजिम कार्यान्वयन	१	०.५	स्थानीय तहले विधिको शासन प्रबर्द्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि , भष्टाचार विरुद्ध शुन्यसहनशीलता र महिला तथा लक्षित समूहलाई अग्राधिकार दिने नीति लिई सो बमोजिम कार्यान्वयन गरेको	स्थानीय तहले विधिको शासन प्रबर्द्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि , भष्टाचार विरुद्ध शुन्यसहनशीलता र महिला तथा लक्षित समूहलाई अग्राधिकार दिने नीति लिई सो बमोजिम कार्यान्वयन नगरेको	स्थानीय तहले विधिको शासन प्रबर्द्धन, जनसहभागिता अभिवृद्धि , भष्टाचार विरुद्ध शुन्यसहनशीलता र महिला तथा लक्षित समूहलाई अग्राधिकार दिने नीति नलिएको	१, सम्बन्ध नीति कानून र कार्यक्रम प्रतिवेदन
८३		५.१.३	महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणापत्रका बाह्रवटा प्रतिबद्धताका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन	१	०	महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणापत्रका बाह्रवटा प्रतिबद्धताका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरेको	महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणापत्रका बाह्रवटा प्रतिबद्धताका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरे पनि कार्यक्रम कार्यान्वयन नगरेको	महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणापत्रका बाह्रवटा प्रतिबद्धताका क्षेत्रमा कार्यक्रम कार्यक्रम तय नगरेको	१, स्वीकृत बार्षिकनीति तथा कार्यक्रम
८४		५.१.४	बाल अधिकार अन्तराष्ट्रिय महाशन्धी १९८९ मा उल्लेख भए अनुरुपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न वजेट विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन	१	१	बाल अधिकार अन्तराष्ट्रिय महाशन्धी १९८९ मा उल्लेख भउ अनुरुपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न वजेट विनियोजन गरी कार्यक्रम संचालन गरेको	बाल अधिकार अन्तराष्ट्रिय महाशन्धी १९८९ मा उल्लेख भउ अनुरुपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न वजेट विनियोजन गरे पनि कार्यक्रम संचालन नगरेको	बाल अधिकार अन्तराष्ट्रिय महाशन्धी १९८९ मा उल्लेख भउ अनुरुपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न वजेट विनियोजन नगरेको	१, वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

८५	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	५.२.१	स्थानीय तहले नियमितरुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई र नियमित पत्रकार भेटघाट तथा सूचनाको सार्वजनिकीकरण	१	०.५	स्थानीय तहले नियमितरुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई र नियमित पत्रकार भेटघाट तथा सूचनाको सार्वजनिकीकरण गरेको	स्थानीय तहले नियमितरुपमा केही कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई र नियमित पत्रकार भेटघाट तथा सूचनाको सार्वजनिकीकरण	स्थानीय तहले नियमितरुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई र नियमित पत्रकार भेटघाट तथा सूचनाको सार्वजनिकीकरण नगरेको	१,सम्बन्ध नीति तथा कार्यविधि र वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम
८६		५.२.२	स्थानीय तहले नियमितरुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा लक्षित समुदाय र व्यक्तिको सहभागिता	१	०.५	स्थानीय तहले नियमितरुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रममा लक्षित समुदाय र व्यक्तिको सहभागिता गरेको	स्थानीय तहले नियमितरुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रममा केही लक्षित समुदाय र व्यक्तिको सहभागिता	स्थानीय तहले नियमितरुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रममा लक्षित समुदाय र व्यक्तिको सहभागिता नगरेको	१, बार्षिक कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन २ , सार्वजनिक सुनुवाई प्रतिवेदन
८७		५.२.३	स्थानीय तहले नियमितरुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ तथा नीति कार्यक्रममा लक्षित समुदाय र व्यक्तिबाट उठने प्रश्नको अभिलेख राखी स्थानीय तहबाट सम्बोधन	१	०.५	स्थानीय तहले नियमितरुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ तथा नीति कार्यक्रममा लक्षित समुदाय र व्यक्तिबाट उठने प्रश्नको अभिलेख राखी स्थानीय तहबाट सम्बोधन हुने गरेको	स्थानीय तहले नियमितरुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ तथा नीति कार्यक्रममा लक्षित समुदाय र व्यक्तिबाट उठने प्रश्नको अभिलेख राखीए पनि सम्बोधन नहुने गरेको	स्थानीय तहले नियमितरुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ तथा नीति कार्यक्रममा लक्षित समुदाय र व्यीक्तबाट राखिएका प्रश्नमा केही नहुने	१, बार्षिक कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन २ , सार्वजनिक सुनुवाई प्रतिवेदन
८८		५.२.४	स्थानीय तहका जनप्रतिनीधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको	१	०.५	स्थानीय तहका जनप्रतिनीधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको	स्थानीय तहका जनप्रतिनीधि कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरेपनि कार्यान्वयनमा नल्याएको	स्थानीय तहका जनप्रतिनीधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत नै नगरेको	१, स्वीकृत आचार संहिताको दस्तावेज र आचार संहिता पालना सम्बन्धी प्रतिवेदन
८९	सूचना तथा संचार	५.३.१	स्थानीय तहले नियमितरुपमा समग्र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गरी कार्यक्रम महिला लगायत सवै लक्षित समूहका लागि राखिएको कार्यक्रम र वजेट सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक	१	१	स्थानीय तहले नियमितरुपमा समग्र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गरी कार्यक्रम महिला लगायत सवै लक्षित समूहका लागि राखिएको कार्यक्रम र वजेट सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक गरेको	स्थानीय तहले नियमितरुपमा समग्र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गरी कार्यक्रम सवै लक्षित समूहका लागि राखिएको कार्यक्रम र वजेट सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक नगरेको	स्थानीय तहले नियमितरुपमा समग्र बार्षिक योजना तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गरी कार्यक्रम सवै लक्षित समूहका लागि राखिएको कार्यक्रम र वजेट सरोकारवालाले थाहा पाउने गरी सार्वजनिक नै नगरेको	१, बार्षिक कार्यक्रम २ , सार्वजनिक गरेको अभिलेख पुस्तिका
९०		५.३.२	स्थानीय तहले स्थानीय सूचना सवैले वुझ्ने गरी स्थानीय भाषामा प्रसारण	१	१	स्थानीय तहले स्थानीय सूचना सवैले वुझ्ने गरी स्थानीय भाषामा प्रसारण गरेको	स्थानीय तहले स्थानीय सूचना प्रवाह गरे पनि सवैले वुझ्ने गरी स्थानीय भाषामा प्रसारण नगरेको	स्थानीय तहले स्थानीय सूचना प्रसारण नै नगरेको	१, बार्षिक कार्यक्रम २ , सूचना प्रसारण गरेको अभिलेख

९१		५.३.३	स्थानीय तहले स्थानीय रेडियो, एफ.एम., छापा लगायत श्रव्यदृश्य समेतका सवै माद्यमद्धारा लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित	१	१	स्थानीय तहले स्थानीय रेडियो, एफ.एम., छापा लगायत श्रव्यदृश्य समेतका सवै माद्यमद्धारा लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गरेको	स्थानीय तहले स्थानीय रेडियो, एफ.एम., छापा लगायत श्रव्यदृश्य समेतका केही माद्यमद्धारा लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गरेको	स्थानीय तहले स्थानीय रेडियो, एफ.एम., छापा लगायत श्रव्यदृश्य समेतका कुनैपनि माद्यमद्धारा लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित नगरेको	१, बार्षिक कार्यक्रम २ , सूचना प्रसारित अभिलेख
९२		५.३.४	स्थानीय तहमा महिला लगायत सवै लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना वृद्धि	१	०.५	स्थानीय तहमा महिला लगायत सवै लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना वृद्धि भएको	स्थानीय तहमा महिला लगायत केही लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना वृद्धि भएको	स्थानीय तहमा महिला लगायत कुनै पनि लक्षित समुहमा सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट जनचेतना वृद्धि नभएको	१, तालिम कार्यक्रम पुर्वको र पश्चातको मूल्याङ्क २, कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन
९३		५.४.१	स्थानीय तहबाट संचालित कार्यक्रम वा परियोजनाबाट सवै लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ प्राप्त	१	१	स्थानीय तहबाट संचालित कार्यक्रम वा परियोजनाबाट सवै लक्षित वर्ग तथा समुदाय लाभ लिएको	स्थानीय तहबाट संचालित कार्यक्रम वा परियोजनाबाट केही लक्षित वर्ग तथा समुदाय लाभ लिएको	स्थानीय तहबाट संचालित कार्यक्रम वा परियोजनाबाट कुनैपनि लक्षित वर्ग तथा समुदाय लाभान्वीत	१, कार्यक्रम सम्पन्न प्रतिवेदन २,स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन
९४	कानूनी साक्षरता	५.४.२	स्थानीय तहले संचालन गरेका लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावको विश्लेषण	१	०.५	स्थानीय तहले संचालन गरेका लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावको विश्लेषण गरेको	स्थानीय तहले संचालन गरेका लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावको आंशिकरुमामात्र विश्लेषण	स्थानीय तहले संचालन गरेका लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावको विश्लेषण नगरेको	१,सार्वजनिक सुनुवाईप्रतिवेदन २,कार्यक्रमको प्रभावकारिता अध्ययन प्रतिवेदन ३,कार्यक्रमको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण प्रतिवेदन
९५		५.४.३	स्थानीय तहको समिक्षा वैठकमा महिला लगात सवै लक्षित गर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा कार्यक्रम उपर छलफल	१	१	स्थानीय तहको समिक्षा वैठकमा महिला लगात सवै लक्षित गर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा कार्यक्रम उपर छलफल हुने गरेको	स्थानीय तहको समिक्षा वैठकमा महिला लगात सवै लक्षित गर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा केही कार्यक्रम छलफल हुने गरेको	स्थानीय तहको समिक्षा वैठकमा महिला लगात सवै लक्षित गर्ग तथा समुदायको उपस्थितिमा कार्यक्रम उपर कहिले पनि छलफल नभएको	१, समिक्षँ वैठकको उपस्थिति र निर्णय
९६		५.४.४	अनुगमन र मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार	१	०.५	अनुगमन र मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गरेको	अनुगमन र मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणका केही विषयलाई सम्बोधन गरी योजना तथा कार्यक्रम तयार गर्ने गरेको	अनुगमन र मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणलाई सम्बोधनका लागि कहिले योजना तथा कार्यक्रम तयार नगरेको	१, बार्ढिक कार्यक्रम २अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन

९७	समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	५.५.१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकाले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण	१	०.५	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकाले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरेको	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकाले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमको आंशिक रुपमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरेको	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकाले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण नगरेको	१, संघ प्रदेशको सहकार्यमा संचालित कार्यक्रम, नीतिहरुको कार्यान्वयमा सहजीकरण तथा अनुगमन प्रतिवेदन
९८		५.५.२	लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरुवीच संजाल निर्माण भई कार्यगत छलफल	१	०.५	लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरुवीच संजाल निर्माण भई कार्यगत छलफल कम्तीमा दुईपटक हुने गरेको	लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरुवीच संजाल निर्माण भई कार्यगत छलफलकम्तीमा वर्षमा एक पटक हुने गरेको	लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरुवीच संजाल निर्माण नभएको	१,संजाल निर्माण र निर्णय पुस्तिका
९९		५.५.३	लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरुवीच कार्यगत संयन्त्रका प्रतिनीधिलाई लैगिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम	१	०.५	लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरुवीच कार्यगत संयन्त्रका प्रतिनीधिलाई लैगिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान गरेको	लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरुवीच कार्यगत संयन्त्रका केही प्रतिनीधिलाई लैगिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम	लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरुवीच कार्यगत संयन्त्रका प्रतिनीधिलाई लैगिक तथा समावेशी विकास सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम प्रदान नगरेको	१,संजालका प्रनिनीधिहरुको विवरण २, क्षमता विकास तालिम कार्यक्रमको उपस्थिति र प्रतिवेदन
१००		५.५.४	महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका भेदभाव उन्लमुलन गर्ने महाशन्धीको राष्टिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसङ्घयि सुरक्षा परिषदबाट पारित प्रस्ताव न १३२५ र १८२० को राष्टिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धी राष्टिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनी उल्लेख गरिएका कार्यक्रममा वजेट विनियोजन तथा कार्यान्वयन	१	०	महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका भेदभाव उन्लमुलन गर्ने महाशन्धीको राष्टिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसङ्घयि सुरक्षा परिषदबाट पारित प्रस्ताव न १३२५ र १८२० को राष्टिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धी राष्टिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनी उल्लेख गरिएका कार्यक्रममा वजेट विनियोजन तथा कार्यान्वयन गरेको	महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका भेदभाव उन्लमुलन गर्ने महाशन्धीको राष्टिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसङ्घयि सुरक्षा परिषदबाट पारित प्रस्ताव न १३२५ र १८२० को राष्टिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धी राष्टिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनी उल्लेख गरिएका कार्यक्रममा वजेट विनियोजन गरे पनि कार्यान्वयन नगरेको	महिला विरुद्ध हुने सवै प्रकारका भेदभाव उन्लमुलन गर्ने महाशन्धीको राष्टिय कार्ययोजना, संयुक्त राष्ट्रसङ्घयि सुरक्षा परिषदबाट पारित प्रस्ताव न १३२५ र १८२० को राष्टिय कार्ययोजना र मानव अधिकार सम्बन्धी राष्टिय कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनी उल्लेख गरिएका कार्यक्रममा वजेट विनियोजन तथा कार्यान्वयन नगरेको	१, बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम २,कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रगति विवरण
जम्मा				२०	१२.५				

लैगिक समातना तथा सामाजिक समावेशीकरणसंग सम्बन्धित नीति

• गर्भवति महिलालाई निशूल्क एम्वुलेन्स सेवा र जोखिम भत्ता तथा औषधि उपचार • क्षयरोगमुक्त गाउँपालिका घोषणा र मुटु, मृगौला र चिनीरोग सम्बन्धी स्वास्थ्य शिविर संचालन • सामुदायिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम तथा निशुल्क प्रयोगशाला परीक्षण • ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य प्रबर्द्धन र स्वास्थ्य शिविर • गर्भवति महिला स्वास्थ्य सेवा प्रबर्द्धन र सुत्केरी प्रोत्साहन कार्यक्रम • स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको वृति विकास र सुरक्षा कोष • मातृ तथा नवशिशु सुरक्षाका लागि उपचार केन्द्र • विद्यार्थी स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम • मुसर, सतार झाँगड परिवारका बालबालिकाको अध्यक्ष छात्रवृत्ति कार्यक्रम • दुर्व्यशनी लागू पदार्थ न्यूनिकरण कार्यक्रम • कृषकलाई यान्त्रिकरणमा सहयोग र कृषिबजार पूर्वाधार निर्माण	• विपन्न घरपरिवारलाई खानेपानी धारा जडान र खानपानी सरसफाई तथा स्वच्छता योजना • हिंशापिडीति महिला उद्धार कार्यक्रम • उद्यमी महिला सहयोग कार्यक्रम • सामाजिक समावेशीकरण नीति तर्जुमा • सवै समितिमा समानुपातिक प्रतिनीधित्व • कुप्रथा न्यूनिकरण अभियान • बुवा आमा विहिन बालबालिकाको अभिभावकत्व ग्रहण • दलित समुदाय सहयोग कार्यक्रम • स्वस्थ्य जीवनको लागि कमलको अर्गानिक तरकारी • सिंचाइ मिटरको विल भुक्तानीमा अनुदान • बाली उपचार शिविर र मासु पशल सुधार कार्यक्रम • बंगुर प्रबर्द्धन कार्यक्रम

लैगिक समातना तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री हाम्रा कार्यक्रम

• फ्रिज मर्मत सम्बन्धि तालिम • कफी बनाउने तालिम • बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा कार्यक्रम • सांकेतिक दोभाषे तालिम • अपाङ्गता भएका व्यक्तिका लागि सहकारी शेयर खरिद • अति विपन्न , ज्येष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको लागि न्यानो कपडा वितरण • अति विपन्न घरपरिवारलाई आयआर्जन कार्यक्रम • दिवश र परिचय पत्र वितरण • अति विपन्न र अपाङ्गताका लागि उद्यमशिलता तालिम	• आयआर्जनका लागि सीप लिएका व्यक्तिलाई विउपूँजी र प्रविधि हस्तान्तरण • दुर्व्यसनी न्यूनिकरण विरुद्ध अनुशिक्षण तथा सचेतना • दलित महिलाहरुका लागि नेतृत्व विकास तालिम • परिवारविहिना अभिभावक र बालबालिका सहयोग • महिला सुरुक्षा आवास केन्द्र • लोक सेवा तयारी कक्षा संचालन • व्यवसाय प्रबर्द्धनका लागि महिलालाई सवारी भेन ठेला • टोल विकास संस्था र आमासमूहको क्षमता विकास • महिला र बालबालिका हित सम्बन्धी कानूनी नियमको जानकारी र आचार संहिता तयारी

- अपाङ्गमैत्री भवन संरचना निर्माणका लागि सरोकारवालालाई तालिम र प्रतिवद्धता
- असल छोरी छोरा र वुहारी सम्मान तथा ज्येष्ठ नागरिक सम्मान
- किशोरी आत्मरक्षा तालिम
- गर्भवति तथा नवदम्पतिलाई शुभकामना कार्ड
- गरीवि निवारणका लागि लघुउद्यम कार्यक्रम
- बाल विवाह, बालश्रम र यौनदुर्व्यबहार विरुद्ध सडक नाटक
- बालकोष स्थापना र परिचालन, बाल श्रममुक्त व्यवसाय
- ज्येष्ठ नागरिक चौतारा निर्माण
- आदिवासी जनजातिका लागि ड्राइभिङ तालिम
- गरीव घरधुरी पहिचान

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्यशालाको उपस्थिा

क्र.सं.	नाम थर	कार्यालय	पद	लैङ्गिक सहभागिता		जातिगत सहभागिता				क्षेत्रगत सहभागिता			जम्मा
				महिला	पुरुष	जनजाति	दलित	मधेशी	अन्य	जनप्रतिनीधि	कर्मचारी	अन्य	
१	श्री हुकुमसिं राई	गाउँपालिका	अध्यक्ष		√	√				√			१
२	श्री प्रमिला न्यौपाने	,,	उपाध्यक्ष	√					√	√			१
३	श्री राजकुमार शाक्य	,,	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत		√	√					√		१
४	श्री केदार कटुवाल		१ नं. वडा अध्यक्ष		√				√	√			१
५	श्री अशोक सुब्बा		२ नं. वडा अध्यक्ष		√	√				√			√
६	श्री अग्नीप्रसाद कोइराला	,,	३ नं. वडा अध्यक्ष		√				√	√			१
७	श्री चन्द्रप्रसाद भट्टराई		४ नं. वडा अध्यक्ष		√				√	√			१
८	श्री लालबहादुर विस्ट	,,	५ नं. वडा अध्यक्ष		√				√	√			१
९	श्री नरेन्द्र भट्टराई	,,	६ नं.वडा अध्यक्ष		√				√	√			१
१०	श्री चन्द्रकला सुब्बा	,,	कार्यपालिका सदस्य	√		√				√			१
११	श्री मनमायाँ सिटौला	,,	कार्यपालिका सदस्य	√					√	√			१
१२	श्री गंगादेवी राई	,,	कार्यपालिका सदस्य	√		√				√			१
१३	श्री मनमायाँ सिटौला	,,	कार्यपालिका सदस्य	√					√	√			१
१६	श्री ज्ञानबहादुर नेपाली		कार्यपालिका सदस्य		√		√			√			१
१७	श्री केशरा बर्देवा		कार्यपालिका सदस्य	√			√		√	√			१
१८	श्री सृजना राई		लेखा अधिकृत	√		√					√		१

१९	श्री तुलसी ओझा	,,	अधिकृत		√				√		√		१
२०	श्री रविन गौतम	,,	शिक्षा शाखा		√				√		√		१
२१	श्री मनिषकुमार यादव	,,	प्रशासकीय अधिकृत	√					√		√		१
२२	श्री विजय तिम्सिना	,,	कर्मचारी		√				√		√		१
२३	श्री महेन्द्र बोहोरा		कृषि प्रसार अधिकृत		√				√		√		१
२४	श्री रिता कार्की		महिला बालबालिका शाखा	√					√		√		१
२५	श्री दिपेन्द्र लामिछाने		पशु विकास अधिकृत		√				√		√		
२६	श्री समुन्द्र गुरागाई		एम.आइ. एस		√				√		√		
२७	श्री रेनुका गौतम		७ नं. वडा सचिव	√					√		√		
२८	श्री गौरीशंकर ओली		६ नं. वडा सचिव		√				√		√		
२९	श्री अमृतकुमार शाह		५ नं वडा सचिव		√			√			√		
३०	श्री पर्शुराम तिम्सिना		४ नं. वडा सचिव		√				√		√		
३१	श्री देवी फुयँल		३ नं. वडा सचिव		√				√		√		
३२	श्री सागर दाहाल		२ नं. वडा सचिव		√				√		√		
३३	श्री मिथिला श्रेष्ठ		सामाजिक संस्था	√		√						√	
३४	श्री पर्वत भण्डारी		कर्मचारी		√				√		√		
३५	श्री गंगाराम पौड्याल		कर्मचारी		√				√		√		
३६	श्री माधव ढुंगाना		प्राविधिक		√				√		√		
३७	श्री विनु थापा		स्वास्थ्य शाखा	√					√		√		
३८	श्री रेजिना नेपाल		पशुस्वाथ्य शाखा	√					√		√		
३९	श्री शारदा पौड्ल		कृषि शाखा	√					√		√		
४०	श्री अनिता गौतम		कर्मचारी	√					√		√		
४१	श्री तुलसी टंलागी		कर्मचारी		√	√					√		
४२	श्री भिमकुमारी वस्नेत		बाल क्लव सञ्जाल	√					√			√	
४३	श्री युविक घिमिरे		बालक्लव सञ्जाल श्री		√				√			√	
४४	श्री दिपककुमार दाहाल		स्वाथ्य शाखा		√				√		√		
४५	श्री तारा बजगाई		कर्मचारी	√					√		√		

४६	श्री दुर्गा ढुंगेल		कर्मचारी	√					√		√		
४७	श्री दुर्गादेवी खड्का		कर्मचारी	√					√		√		
४७	श्री सुरज आङदेम्बे		कर्मचारी		√	√					√		
४९	श्री सन्तोष गौतम		स्वास्थय कर्मी		√				√		√		
५०	श्री सरोज खनाल		कर्मचारी		√				√		√		
५१	श्री सागर यादव		इन्जियर		√			√			√		
५२	श्री स्वथिका अधिकारी		कर्मचारी	√					√		√		
५३	श्री सुवास दाहाल		लेखा शाखा		√				√		√		
५४	श्री नविन कमुार पौड्ण्न		स्माइल नेपाल		√				√			√	
५५	श्री सुमन ढकाल		स्माइल नेपाल		√				√			√	१
जम्मा				२०	३५	९	२	२	४२	१४	३६	५	५५